

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA**

**URED ZA SPRJEČAVANJE
PRANJA NOVCA**

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNA JEDINICA

**GODIŠNJE
IZVJEŠĆE O RADU UREDA
ZA 2018. GODINU**

Zagreb, lipanj 2019.

POJMOVNIK.....	4
UVOD.....	6
I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	7
1.1. Tijela prevencije.....	8
1.2. Tijela nadzora.....	8
1.3. Ured za sprječavanje pranja novca	9
1.4. Tijela kaznenog progona	9
1.5. Pravosude.....	9
II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	11
2.1. Preventivni karakter i opseg Zakona	13
2.2. Obveznici provedbe mjera.....	14
2.3. Obavješćavanje Ureda o transakcijama.....	15
III. ULOGA UREDA KAO FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	17
3.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao finacijsko-obavješćajne jedinice.....	19
3.2. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka	20
IV. ZADAĆE I NADLEŽNOSTI UREDA	23
4.1. Uloga Ureda kao finacijsko – obavješćajne jedinice	24
4.2. Analitičko-obavješćajni rad Ureda	25
4.3. Organizacija rada i postupanja Ureda.....	25
4.4. Organizacijska shema Ureda	27
4.5. Kadrovska popunjenost Ureda	27
4.6. Odnosi s javnošću Ureda.....	28
V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA	29
5.1. Analitička funkcija Ureda	30
5.2. Zaprimanje obavijesti o sumnjivim transakcija u 2018. godini.....	30
5.3. Zaprimanje obavijesti o gotovinskim transakcija u 2018. godini.....	31
5.4. Prijenos gotovine u vrijednosti 10.000,00 EUR-a ili više preko državne granice.....	32
VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA	33
6.1. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2018. godini	34
6.2. Analitičko obavješćajne obrade sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u 2018. godini	36
6.3. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima i inozemnim finacijsko-obavješćajnim jedinicama radi daljnjeg postupanja i procesuiranja zbog sumnje na pranje novca i financiranje terorizma.....	36
6.4. Analitičko-obavješćajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera	39
6.5. Međuinstitucionalna operativna suradnja Ureda i nadzornih tijela te tijela progona u 2018. godini.....	40
6.6. Međunarodna suradnja Ureda: međunarodna razmjena podataka u 2018. godini.	42
6.7. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2018. godini.....	45
6.8. Pregled i vođenje jedinstvene statistike sustava suzbijanja pn/ft u 2018.godini.....	46
VII STRATEGIJSKE ANALIZE	48
7.1. Izvješća (proizvodi) strategijskih analiza u 2018. godini.....	49
7.2. Ključni podaci strategijskih analiza zaprimljenih transakcija	51
VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA.....	67
8.1. Aktivnosti Ureda u području prevencije pranja novca i financiranja terorizma	68
8.2. Međuinstitucionalna i međunarodna suradnja Ureda.....	72
8.3. Aktivnosti vezane za uspostavu Registra stvarnih vlasnika	77

8.4. Aktivnosti vezane za uspostavu novog informacijskog sustava Ureda	78
IX. PRIKAZ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA	79
9.1. Slučaj br.1: Sumnjive transakcije po računu strane fizičke osobe.....	80
9.2. Slučaj br. 2: Sumnjive transakcije po računima domaćih tvrtki.....	82
9.3. Slučaj br. 3: Sumnjive transakcije po računima strane fizičke osobe-odvjetnika.....	83
9.4. Slučaj br. 4: Sumnjive transakcije povezane s računalnim prijevarama	85
9.5. Slučaj br. 5: Sumnjive transakcije po računima strane fizičke osobe.....	86
9.6. Slučaj br. 6: Sumnjive transakcije po računu domaće tvrtke otvorenog u inozemstvu	88
9.7. Slučaj br. 7: Sumnjive transakcije osoba po računima neaktivnih tvrtki	90
9.8. Slučaj br. 8: Sumnjive transakcije povezane s off shore tvrtkom i kupnjom nekretnina	91
X. TIPOLOGIJE/UZORCI/TRENDОВI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH.....	93
10.1. Tipologije pranja novca	94
10.2. Trendovi pranja novca	95
10.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj.....	96
XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA	97
11.1. Ocjena rada Ureda od strane međunarodnih institucija.....	98
XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I AKTIVNOSTI DRUGIH DIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U REPUBLICI HRVATSKOJ	99
12.1. Za Ured kao financijsko-obavještajnu jedinicu Republike Hrvatske	100
12.2. Za druge dionike iz sustava SPNFT	100
ZAKLJUČAK.....	101

administrativni nadzor	nadzor zakonitosti rada obveznika koji se provodi na temelju zaprimljenih podataka o transakcijama
AFCOS	eng. Anti-Fraud Co-Ordinating Structures, strukture za koordinaciju sprječavanja prijevara
analitička obrada Ureda	postupak prikupljanja, procjene, analiziranja, povezivanja i tumačenja podataka i informacija s izradom konačnog analitičkog proizvoda
analitički slučaj Ureda	predmet Ureda u kojem se provodi analitička obrada
Egmont grupa	međunarodno udruženje financijsko obavještajnih jedinica
EK	Europska komisija
ESW	eng. Egmont Secure Web, zaštićeni web sustav za sigurnu elektroničku razmjenu podataka između financijsko obavještajnih jedinica
EU	Europska unija
EUROPOL	Europski policijski ured
FATF	Grupa za financijsku akciju protiv pranja novca
Financijsko-obavještajna jedinica	središnje nacionalno tijelo za zaprimanje i analizu sumnjivih transakcija i drugih informacija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma te za dostavljanje rezultata analize nadležnim tijelima (u Republici Hrvatskoj: Ured za sprječavanje pranja novca)
FIU	eng. financial intelligence unit, vidi financijsko-obavještajna jedinica
FOJ	vidi financijsko obavještajna jedinica
ILECUs	eng. International Law Enforcement Co ordination Units, međunarodne jedinice za koordinaciju redarstvenih tijela
indikator pn/ft	podatak ili skup podataka (specifičnosti, okolnosti) koji samostalno ili kumulativno upućuju na sumnju u pn/ft i olakšavaju prepoznavanje sumnjivih transakcija i osoba
MIRS	Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
MONEYVAL	Odbor stručnjaka (Vijeća Europe) za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma
obveznik	fizičke i pravne osobe iz čl. 9. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma; obveznici primjene mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma
OGT	obavijest o gotovinskim transakcijama
OST	obavijest o sumnjivim transakcijama
OT	obavijest o transakcijama
PN/FT	pranje novca/financiranje terorizma
sumnjiva transakcija	svaka transakcija za koju obveznik ili nadležno tijelo procijeni da u vezi s njom, sredstvima ili s osobom koja obavlja transakciju postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, odnosno da transakcija uključuje sredstva proizašla iz nezakonitih aktivnosti
STR	sumnjiva transakcija
Ured	Ured za sprječavanje pranja novca
VE	Vijeće Europe
Zakon	Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

UVOD

UVOD

Ured kao financijsko – obavještajna jedinica Republike Hrvatske sastavlja cjelovito godišnje Izvješće o svom radu u kojem prikazuje ključne pokazatelje: broj obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama zaprimljenih od banaka i drugih obveznika, broj inicijativa sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma zaprimljenih od državnih tijela i inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica, broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, statističke podatke o međuinstitucionalnoj i međunarodnoj suradnji, broj blokada sumnjivih transakcija, broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama.

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem je zakonski definirana uloga Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice Republike Hrvatske, odnosno uloge drugih dionika iz sustava sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Dakle, Ured je sukladno međunarodnim standardima financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske, odnosno Ured je središnji nacionalni centar za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima informacija koje ukazuju na sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma, a sve u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava Republike Hrvatske za pranje novca i financiranja terorizma.

U ovome izvješću su navedeni statistički podaci iz područja rada: Službe za financijsko-obavještajnu analitiku uključujući ključne pokazatelje o radu Ureda, Službe za prevenciju i nadzor obveznika uključujući normativne aktivnosti, Službe za strategijske analize i informacijski sustava uključujući utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca u Republici Hrvatskoj, rada Službe za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju uključujući pokazatelje o međunarodnoj suradnji Ureda s inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama kao i ocjene o radu Ureda od strane međunarodnih eksperata (MONEYVAL-a i dr.).

Temeljem članka 99. stavak 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Ministarstvo financija podnosi Vladi Republike Hrvatske Izvješće o radu Ureda za razdoblje od 01.01.2018. do 31.12.2018.godine¹

¹ Izvješće o radu Ureda za 2017. godinu Vlada Republike Hrvatske prihvatila je dana 02. kolovoza 2018. godine.

**I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA
I FINANCIRANJA TERORIZMA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloge svakog dionika i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija), obveznicima (banke i dr.) i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava Republike Hrvatske za pranje novca i financiranje terorizma.

1.1. Tijela prevencije

Obveznici (članak 9. st. 2. Zakona): banke, štedne banke, kreditne unije, ovlašteni mjenjači, osiguravajuća društva, priređivači igara na sreću, brokери, odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici i drugi.

Ključni elementi preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma su sljedeće mjere koje provode banke i drugi obveznici:

- dubinska analiza klijenta primjenom standarda „*upoznaj svoga klijenta*“ (utvrđivanje i provjeravanje identiteta stranke te utvrđivanje i provjeravanje identiteta stvarnog vlasnika stranke i dr.)
- prijava sumnjivih (gotovinskih i bezgotovinskih) transakcija Uredu od strane obveznika prije obavljanja sumnjive transakcije bez obzira na iznos kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma (članci 56. i 57. Zakona).

1.2. Tijela nadzora

Nadzorna tijela (članak 81. Zakona): obavljaju nadzor nad obveznicima u pogledu primjene mjera za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma:

- a) Hrvatska narodna banka
- b) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
- c) Financijski inspektorat Republike Hrvatske
- d) Porezna uprava.

Hrvatska narodna banka (HNB): nadzire provedbu Zakona kod kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet i institucija za elektronički novac.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA): nadzire provedbu Zakona kod sudionika tržišta kapitala, fondova i osiguranja te faktoring i leasing društava.

Financijski inspektorat: nadzire provedbu Zakona, kao primarni nadzornik, u sektoru tzv. nebankovnih financijskih institucija (mjenjača, pružatelja usluga transfera novca i dr.), te u sektoru profesionalnih djelatnosti (odvjetnici, javni bilježnici, računovođe, revizori i porezni savjetnici).

Porezna uprava: nadzire provedbu Zakona kod priređivača igara na sreću. Porezna uprava također provjerava poštuju li domaće pravne i fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj propisano ograničenje naplate u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 HRK i većoj.

1.3. Ured za sprječavanje pranja novca

Ured kao financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske je posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela za provedbu zakona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane.

1.4. Tijela kaznenog progona

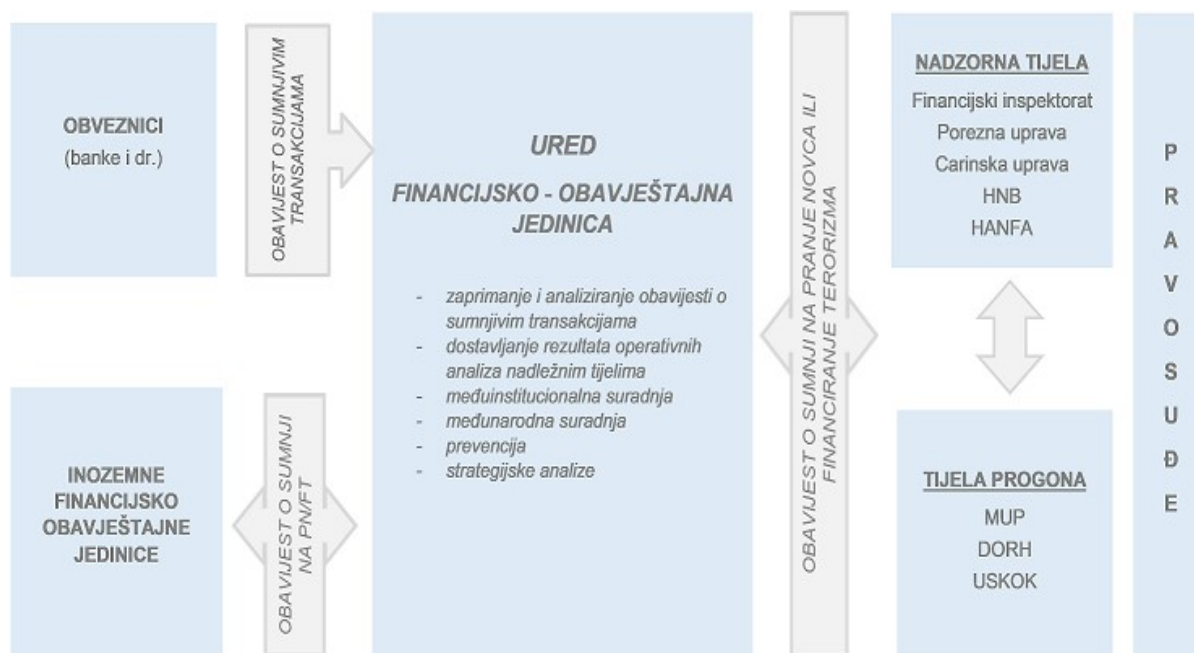
Policija: provodi policijske izvide i financijske istrage kaznenog djela pranja novca postupajući po predmetima iniciranim od strane Ureda, od strane drugih tijela nadzora i predmeta pokrenutih na vlastitu inicijativu.

Državno odvjetništvo: usmjerava rad policije u obradama pranja novca po predmetima Ureda, te po predmetima drugih tijela iz sustava sprječavanja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te koordinira rad drugih nadzornih tijela.

1.5. Pravosuđe

Pred sudom se provodi kazneni postupak za kazneno djelo pranja novca i oduzimanje imovinske koristi, za postupke koji su inicirani od strane svih nadležnih tijela iz sustava sprječavanja pn/ft.

Slika 1. Sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj

Sukladno navedenom Ured zajedno s obveznicima (banke i dr.) i nadzornim tijelima predstavlja dio sustava prevencije, kojem je primarna zadaća spriječiti korištenje financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma. Dakle, Ured nije istražno tijelo nadležno za provođenje financijskih izvida i istraga, niti nadzorno inspekcijsko tijelo koje obavlja izravan nadzor kod obveznika provedbe Zakona jer sukladno Zakonu i međunarodnim standardima za provođenje tih radnji nadležna su druga tijela odnosno tijela progona i tijela nadzora iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (u daljnjem tekstu: Zakon) kojeg je Hrvatski sabor donio na sjednici 27. listopada 2017. godine objavljen je u Narodnim novinama, broj 108/17 i stupio je na snagu 1. siječnja 2018. godine.

Zakonom je u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena Direktiva (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2015/849) te se osigurala provedba Uredbe (EU) 2015/847 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1781/2006 (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2015/847) i Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1889/2005).

Novosti koje su donesene Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na Zakon iz 2008. godine su:

1. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma

Obveza provođenja Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u svrhu prepoznavanja, procjene, razumijevanja i smanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma, proizlazi iz članka 7. Direktive (EU) 2015/849 i Preporuke 1 FATF.

2. Procjena rizika stranke za pranje novca i financiranje terorizma

Na temelju članka 13. stavaka 2. i 3. Direktive (EU) 2015/849 detaljnije se propisuje pristup temeljen na procjeni rizika koju provode banke i drugi obveznici u odnosu na stranku, prilikom provođenja mjera dubinske analize stranke, a koja uključuje procjenu rizika povezanu s geografskim područjem te s proizvodima, uslugama, transakcijama i kanalima koji se koriste za isporuku proizvoda i usluga do krajnjega korisnika.

3. Ograničenja u poslovanju s gotovinom za pravne ili fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj

Ovim Zakonom propisuje se da pravna ili fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj ne smije primiti naplatu ili izvršiti plaćanje u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj.

4. Uspostavljanje Registra stvarnih vlasnika pravnih subjekata radi transparentnosti podataka o stvarnom vlasniku pravnih subjekata

Radi povećanja transparentnosti podataka o stvarnom vlasništvu i smanjenja mogućnosti zloupotrebe pravnih subjekata za prikrivanje identiteta stvarnih vlasnika kao eventualnih počinitelja kaznenih djela pranja novca, uključujući i porezne prijevare te za sprječavanje financiranja terorizma, a radi raspolaganja točnim informacijama o stvarnom vlasništvu pravnih subjekata osnovanih u državama članicama, Direktiva (EU) 2015/849 člancima 30. i 31. propisuje državama članicama da pravnim osobama osnovanim na njihovom području propišu obvezu da pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovom stvarnom vlasništvu, kao i podatke o prirodi i opsegu stvarnog vlasništva. Registar stvarnih vlasnika uime Ministarstva financija – Ureda za sprječavanje pranja novca operativno vodi Financijska agencija.

5. Prikupljanje podataka o izvoru sredstava za gotovinske transakcije u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj

Propisuje se obveza prikupljanja podataka od strane banaka i drugih obveznika o izvoru sredstava za svaku uplatu gotovine u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj, a kod mjenjačkih transakcija zamjene valuta u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj.

6. Nova definicija pojma „politički izložene osobe“

Direktiva (EU) 2015/849 u članku 3. stavku 9. navodi kategorije političkih izloženih osoba koje obuhvaćaju dužnosnike visokog ranga te iz tog kruga isključuje dužnosnike srednjeg ili nižeg ranga. Navedeni članak Direktive odnosi se na sve politički izložene osobe, bez obzira radi li se o domaćim ili stranim politički izloženim osobama.

7. Jačanje institucionalne i operativne neovisnosti Ureda za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice sukladno međunarodnim standardima

Člankom 32. stavcima 1. i 3. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da svaka država članica osniva financijsko-obavještajnu jedinicu radi sprječavanja, otkrivanja i učinkovite borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma te da je svaka financijsko-obavještajna jedinica operativno neovisna i samostalna u svom radu. Također, člankom 32. stavkom 3. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da države članice pružaju svojim financijsko-obavještajnim jedinicama (Ured za sprječavanje pranja novca u Republici Hrvatskoj) odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje njihovih zadaća.

8. Detaljnije propisivanje roka obveznicima vezano za izdavanje i trajanje naloga Ureda za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije

Dodatno se propisuje da kada izdanom nalogu banci i dr. obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije tijekom roka od 72 sata obuhvaća nedjelje, blagdane i neradne dane Ureda, Ured može naložiti banci ili drugom obvezniku privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije najdulje na rok od 120 sati od trenutka izdavanja naloga obvezniku.

9. Nove tehnologije razmjene informacija među financijsko obavještajnim jedinicama unutar Europske unije putem decentralizirane računalne mreže FIU.net

Člankom 56. stavcima 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da se za suradnju s financijsko-obavještajnim jedinicama država članica uglavnom koristi FIU.net decentraliziranu mrežu ili njezinog sljednika.

10. Propisivanje sankcija za obveznike primjene Zakona koje trebaju biti učinkovite, proporcionalne, odvraćajuće u slučaju nepoštovanja odredaba Zakona

2.1. Preventivni karakter i opseg Zakona

Ovaj Zakon ima preventivni karakter, jer se njime propisuju mjere i radnje u bankarskom, novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja korištenja financijskog (posebice bankarskog i nebankarskog sektora), odnosno nefinancijskog sektora u svrhu pranja novca stečenog nezakonitim aktivnostima.

Zakonom su određeni obveznici (pravne osobe i odgovorne osobe u njima te fizičke osobe) koji su obvezni poduzimati mjere i radnje radi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a to su banke, mjenjačnice, odvjetnici, računovođe, porezni savjetnici, brokeri, casina i dr.

2.2. Obveznici provedbe mjera, radnji i postupaka radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja (čl. 9. st. 2. Zakona)

Mjere, radnje i postupci za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma određeni Zakonom provode se prije i/ili prilikom svake transakcije, kao i pri sklapanju pravnih poslova kojima se stječe ili koristi imovina te u ostalim oblicima raspolaganja sredstvima, pravima i drugom imovinom koji mogu poslužiti za pranje novca i financiranje terorizma.

Obveznici provedbe mjera, radnji i postupaka radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jesu:

1. kreditne institucije
2. kreditne unije
3. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
4. HP Hrvatska pošta d. d. u dijelu poslovanja koji se odnosi na poštanske novčane uputnice
5. institucije za platni promet
6. društva za upravljanje investicijskim fondovima i investicijski fondovi s pravnom osobnošću s unutarnjim upravljanjem
7. mirovinska društva u dijelu poslovanja koje se odnosi na dobrovoljne mirovinske fondove te mirovinska osiguravajuća društva u dijelu poslovanja koji se odnosi na izravne jednokratne uplate osoba u takva društva i društva za dokup mirovine
8. društva ovlaštena za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti
9. društva za osiguranje koja imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima
10. pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću zastupanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnome osiguranju i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima
11. pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću posredovanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnome osiguranju i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima
12. faktoring-društva
13. leasing-društva
14. institucije za elektronički novac
15. ovlašteni mjenjači
16. priređivači igara na sreću za: a) lutrijske igre, b) igre u kasinima, c) igre kladjenja, d) igre na sreću na automatima, e) igranje na daljinu preko interneta, telefona ili drugih interaktivnih komunikacijskih uređaja (*online igranje*)
17. pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću: a) odobravanja kredita i zajmova, uključujući potrošačke kredite, ako je to dopušteno posebnim zakonom, i financiranje komercijalnih poslova, uključujući izvozno financiranje na osnovi otkupa s diskontom i bez regresa dugoročnih nedospjelih potraživanja osiguranih financijskim instrumentima (engl. *forfeiting*), uključujući i otkup dospjelih potraživanja, b) izdavanja ostalih sredstava plaćanja i upravljanja njima (putnički čekovi i bankovne mjenice), ako ta djelatnost nije platna usluga u smislu zakona kojim se uređuje platni promet, c) izdavanja garancija i jamstava, d) upravljanja ulaganjima za treće osobe i savjetovanja u vezi s time) iznajmljivanja sefova, f) pružanja usluga povezanih s trustovima ili trgovačkim društvima, g) prometa plemenitih metala i dragoga kamenja, h) trgovine umjetničkim predmetima i antikvitetima, i) organiziranja ili provođenja dražbi, j) posredovanja u prometu nekretninama
18. pravne i fizičke osobe u obavljanju profesionalnih djelatnosti: a) revizorsko društvo, samostalni revizor, vanjski računovođa koji je fizička ili pravna osoba koja obavlja

računovodstvene usluge, porezni savjetnik, društvo za porezno savjetništvo (revizorsko društvo, samostalni revizor, vanjski računovođa koji je fizička ili pravna osoba koja obavlja računovodstvene usluge, porezni savjetnik, društvo za porezno savjetništvo, b) odvjetnik, odvjetničko društvo, javni bilježnik, ako sudjeluje, bilo da djeluje u ime svoje stranke bilo za svoju stranku,

19. podružnice kreditnih i financijskih institucija i drugih obveznika iz drugih država članica i trećih država koje su osnovane u Republici Hrvatskoj
20. zastupnici institucija za platni promet i distributeri institucija za elektronički novac iz druge države članice te
21. obveznici kada se nalaze u stečaju ili je za njih pokrenut postupak likvidacije.

2.3. Obavješćavanje Ureda o transakcijama i prijenosu gotovine preko državne granice

Temeljne odredbe preventivnog sustava su obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćavati Ured o transakcijama, odnosno zadaće Carinske uprave da Ured obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice.

2.3.1. Obveza i rokovi obavješćavanja o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (članak 56. Zakona)

Obveznik iz članka 9. st. 2. Zakona dužan je suzdržati se od obavljanja sumnjive transakcije kada zna, sumnja ili ima razloga sumnjati da u vezi sa sumnjivom transakcijom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. O takvoj transakciji obveznik iz članka 9. st. 2. Zakona je dužan bez odgađanja prije obavljanja sumnjive transakcije obavijestiti Ured i u obavijesti navesti rok u kojem će se transakcija obaviti.

Sumnjivom transakcijom smatra se svaka pokušana ili obavljena gotovinska i bezgotovinska transakcija, bez obzira na njezinu vrijednost i način obavljanja, ako je ispunjen jedan ili više sljedećih razloga:

1. obveznik zna, sumnja ili ima razloge za sumnju da transakcija uključuje sredstva proizašla iz kriminalne aktivnosti ili je povezana s financiranjem terorizma
2. indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba iz članka 60. stavka 1. Zakona upućuju na to da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma
3. transakcija odgovara tipologijama ili trendovima pranja novca ili financiranja terorizma i/ili
4. kada obveznik procijeni da u vezi s transakcijom, sredstvima ili strankom postoje i drugi razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

2.3.2. Obveza i rokovi obavješćavanja o gotovinskim transakcijama (članak 61. Zakona)

O svakoj transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obveznik mora obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana obavljanja transakcije.

2.3.3. Obveza i rokovi obavješćavanja o prijenosu gotovine preko državne granice (članak 121. Zakona)

Carinska uprava obvezna je o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine preko državne granice.

Carinska uprava obvezna je o svakom unošenju ili iznošenju gotovine u domaćoj ili stranoj valuti u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više preko državne granice koje nije bilo prijavljeno Carinskoj upravi obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana pokušaja neprijavljenoga prijenosa gotovine preko državne granice.

Carinska uprava obvezna je u slučaju unošenja ili iznošenja odnosno pokušaja unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice, bez obzira na iznos, ako u vezi s gotovinom, osobom koja gotovinu prenosi, načinom prijenosa ili drugim okolnostima prijenosa postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

III. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

III. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

Sukladno Zakonu i međunarodnim standardima Ured je financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske, koja služi kao nacionalni centar za primanje i analizu obavijesti o sumnjivim transakcijama i procjenu ostalih informacija relevantnih za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.

Ured obavlja zadaće određene Zakonom i djeluje sukladno međunarodnim standardima u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je dio sustava prevencije kojem je primarna zadaća da zajedno s drugim tijelima prevencije (bankama i drugim obveznicima), nadzornim službama Ministarstva financija (Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), te Hrvatskom narodnom bankom i Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga spriječi korištenje financijskog sustava RH za pranje novca i financiranja terorizma.

Dakle, Ured kao dio preventivnog sustava, odnosno kao financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske, je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (nadzornim službama Ministarstva financija – Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava; te DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA) i inozemnim financijsko - obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava Republike Hrvatske za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima operativno neovisna i autonomna središnja nacionalna jedinica nadležna za :

- primanje i analiziranje obavijesti o sumnjivim transakcijama i drugih informacija propisanih Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma (čl.101. st. 1. Zakona)
- dostavljanje rezultata svojih operativnih analiza kao financijsko obavještajnih podataka i svih drugih relevantnih informacija nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje kada utvrdi da u konkretnom slučaju postoje razlozi za sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma. (čl.101. st. 2. Zakona)
- zaštitu i čuvanje podataka, informacija i dokumentacije Ureda (čl. 142. Zakona)

Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 108/17) propisano je kako slijedi:

Članak 99.

- (1) Ured je financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske.
- (2) Ured djeluje pod nazivom: Ministarstvo financija – Ured za sprječavanje pranja novca.
- (3) Ured je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja samostalno i neovisno obavlja temeljne i druge zadaće propisane ovim Zakonom.

(4) Ured putem Ministarstva financija podnosi Vladi Republike Hrvatske izvještaj o radu jednom godišnje.

(5) Ured obavještava Europsku komisiju o svome nazivu i adresi.

Članak 100.

(1) Uredom upravlja predstojnik Ureda.

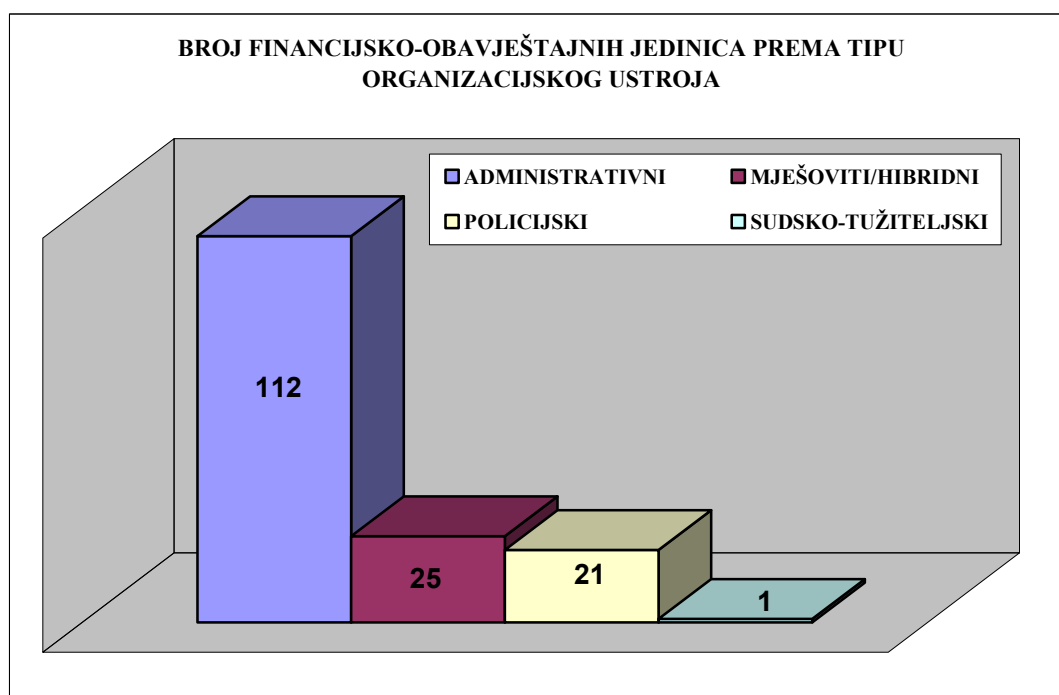
3.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice

Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske (Financial Intelligence Unit – FIU) administrativnog tipa, je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene Zakonom.

3.1.1. Financijsko obavještajne jedinice prema modelu (tipu) ustrojstvene lokacije

Republika Hrvatska je prihvatila administrativni tip (model) osnivanja Ureda u sastavu Ministarstva financija. Uredi za sprječavanje pranja novca administrativnog tipa kao financijsko-obavještajne jedinice su uvijek dio strukture nekog ministarstva ili uprave koja ne pripada policijskim ili sudskim tijelima. Naime, po statistici EGMONT GROUP-e (svjetsko udruženje 159 financijsko-obavještajnih jedinica), od 159 država u svijetu, članica EGMONT GROUP-e, u 108 država uredi za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice su administrativnog tipa i ustrojeni su izvan policijskih i sudskih struktura. Najčešća lokacija financijsko-obavještajnih jedinica administrativnog tipa, kao što je i hrvatski Ured, je u sastavu ministarstva financija i središnjih nacionalnih banaka ili su financijsko-obavještajne jedinice ustrojene kao posebne agencije, nezavisne od bilo kojeg ministarstva (vidjeti Grafikon 1.)

Grafikon 1. Broj financijsko-obavještajnih jedinica prema tipu organizacijskog ustroja u 2018. godini

3.2. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka

- Ured kao financijsko-obavještajna jedinica RH u svom postupanju pribavlja bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva. Ti podaci se označavaju kao klasificirani podaci za koje je utvrđen i odgovarajući stupanj tajnosti. S obzirom na karakter tajnosti tih podataka, postupci koje provodi Ured temeljem Zakona tajni su. (čl.143. Zakona),
- Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima obavezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko - obavještajnih podataka koji su predmet analitičko obavještajnog rada Ureda,
- Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama,

Stoga Ured ne smije o prikupljenim podacima, niti o postupanju na temelju Zakona obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose, ili treće osobe (čl. 143. Zakona i čl. 39. Četvrte Direktive EU 2015/849).

3.2.1. Unutarnji integritet Ureda

U cilju zaštite službenih podataka i procesa postupanja Ureda te jačanja etičke odgovornosti službenika i zaštite institucionalnog integriteta Ureda, a od strane Ureda za sprječavanje pranja novca, putem Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost, iniciran je i proveden postupak sigurnosne provjere za pristup klasificiranim podacima i certificiranja rukovodnih službenika Ureda s najvišom sigurnosnom razinom. Ostali službenici Ureda koji rade s klasificiranim podacima stupnja tajnosti „OGRANIČENO“ sigurnosno su informirani i potpisuju Izjavu o postupanju s klasificiranim podacima stupnja tajnosti „OGRANIČENO“.

3.2.2. Međunarodni standardi: Metodologija za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF-a i učinkovitosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

Međunarodni zakonodavni okvir vezano za osnivanje financijsko-obavještajnih jedinica, zaštitu informacija, neovisnost i autonomiju financijsko-obavještajnih jedinica obavezuje sve financijsko obavještajne jedinice, pa tako i Ured kao hrvatsku financijsko-obavještajnu jedinicu, da se usklade sa Preporukama FATF-a, (esencijalni kriteriji broj 29.6. i 29.7.), kako slijedi:

(29.) Države su u obavezi osnovati financijsko-obavještajnu jedinicu koja će služiti kao nacionalni centar za zaprimanje i analizu:

- a) izvješća o sumnjivim transakcijama,
- b) ostalih informacija relevantnih za pranje novca i financiranje terorizma,
- c) prosljeđivanje od strane financijsko-obavještajnih jedinica rezultate provedenih analiza sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje,
- d) financijsko-obavještajna jedinica mora imati pravodoban pristup financijskim, upravnim i sigurnosnim podacima, informacijama i dokumentaciji u vezi s provođenjem Zakona, a

koje informacije su joj potrebne kako bi propisno obavljala svoje funkcije, uključujući i analizu sumnjivih transakcija.

(29.6) Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica RH će štititi informacije na sljedeći način:

- (a) donošenjem propisa o sigurnosti i tajnosti informacija, uključujući i procedure o postupanju, pohranjivanju, prosljeđivanju i zaštiti informacija te o pristupu informacijama;
- (b) osiguravajući da djelatnici Ureda imaju neophodne razine certifikata za pristup klasificiranim informacijama te odgovarajuće razumijevanje njihove odgovornosti u postupanju s osjetljivim i klasificiranim informacijama i prosljeđivanju osjetljivih i klasificiranih informacija; i
- (c) ograničavanjem pristupa prostorijama i informacijama Ureda, uključujući i sustave informatičke tehnologije.

(29.7) Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica RH će biti operativno neovisan i autonoman na sljedeći način:

- (a) imajući ovlaštenja i mogućnosti da slobodno izvršava svoje funkcije, uključujući i autonomno odlučivanje u svezi analiziranja, zahtijevanja i/ili prosljeđivanja i dostavljanja specifičnih informacija;
- (b) imajući mogućnost sklapanja sporazuma ili uspostavljanja samostalne suradnje u razmjeni informacija s drugim domaćim nadležnim tijelima ili stranim odgovarajućim tijelima;
- (c) kada je Ured uspostavljen unutar već postojećih struktura drugog državnog tijela, imajući odvojene ključne funkcije od onih koje obavlja to drugo tijelo;
- (d) imajući ovlaštenja u pribavljanju i razmještanju resursa neophodnih za izvršavanje njegovih zadaća, na individualnoj i uobičajenoj osnovi, bez neprimjerenog političkog utjecaja ili utjecaja privatnog sektora ili ometanja od istih, a što bi moglo negativno utjecati na njegovu operativnu neovisnost.

Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 108/17) propisano je kako slijedi:

Samostalnost i operativna neovisnost Ureda
Članak 102.

(1) Ured je samostalan i operativno neovisan u obavljanju zadaća propisanih ovim Zakonom te:

1. ima ovlaštenje potpuno slobodno ispunjavati svoje funkcije, uključujući samostalno odlučivanje u vezi s analiziranjem, zahtijevanjem, prosljeđivanjem i dostavljanjem rezultata svojih operativnih analiza i specifičnih informacija, podataka i dokumentacije nadležnim tijelima i inozemnim FOJ-evima na daljnje postupanje i procesuiranje
2. ima odvojene ključne funkcije od funkcija koje obavljaju druge ustrojstvene jedinice Ministarstva financija, uključujući i ograničavanje pristupa prostorijama, podacima i informacijama te informacijskom sustavu Ureda

3. Uredu se osiguravaju za obavljanje njegovih temeljnih i drugih zadaća propisanih ovim Zakonom odgovarajuća financijska sredstva, kadrovski kapaciteti, informatička i tehnička opremljenost

4. ima ovlaštenja na individualnoj i redovitoj osnovi pribavljati i razmještati resurse iz točke 3. ovoga stavka prijeko potrebne za obavljanje zadaća Ureda propisanih ovim Zakonom, bez neprimjerenoga političkog utjecaja ili utjecaja privatnoga sektora ili ometanja od istih, kako bi se osigurala potpuna operativna neovisnost Ureda i

5. ovlašten je sklapati sporazume o suradnji ili uspostavljati samostalnu suradnju u razmjeni informacija s drugim domaćim nadležnim tijelima i inozemnim FOJ-evima.

(2) Na temelju odredbe članka 100. stavka 1. Zakona, a u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, predstojnik Ureda ovlašten je ministru financija predložiti unutarnje ustrojstvo, djelokrug rada ustrojstvenih jedinica i okvirni broj službenika Ureda.

(3) U skladu sa stavkom 1. točkom 3. ovoga članka, za rad Ureda osiguravaju se sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Ministarstva financija.

Međunarodni stručnjaci MONEYVAL-a su u Izvješću o 4. krugu evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (rujan 2013.) potvrdili da je hrvatski Ured za sprječavanje pranja novca, zakonodavno i u praktičnoj primjeni, osigurao usklađenost s naprijed navedenim esencijalnim kriterijem FATF Preporuka koji propisuje zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

IV. ZADAČE I NADLEŽNOSTI UREDA

IV. ULOGA I ZADAĆE UREDA U SPRJEČAVANJU I OTKRIVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

4.1. Uloga Ureda kao financijsko – obavještajne jedinice

Sukladno Zakonu i međunarodnim standardima, Ured je financijsko-obavještajna jedinica RH koja služi kao nacionalni centar za primanje i analizu obavijesti o sumnjivim transakcijama i procjenu ostalih informacija relevantnih za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.

Temeljne zadaće Ureda su:

- primanje i analiza informacija, podataka i dokumentacije koju mu obveznici, državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i inozemne financijsko-obavještajne jedinice dostave u vezi sa sumnjom na pranje novca, povezano predikatno kazneno djelo ili financiranje terorizma
- od obveznika, državnih tijela, sudova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima traži podatke ili drugu dokumentaciju potrebnu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma
- uvid i pregled podataka, informacija i dokumentacije u sjedištu ili poslovnim jedinicama obveznika
- izdavanje naloga obveznicima za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije
- izdavanje naloga obveznicima za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke
- dostavljanje nadležnim državnim tijelima (Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i dr.) i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama obavijesti o individualnim slučajevima sa sumnjom na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji i/ili inozemstvu
- provođenje stratejskih analiza temeljem zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma
- na nacionalnoj razini proaktivno međuinstitucionalno surađuje sa svim nadležnim državnim tijelima uključenim u sustav sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma
- međunarodna razmjena podataka, informacija i dokumentacije s inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama slučajevima sa sumnjom na pranje novca i/ili financiranje terorizma preko zaštićenih komunikacijskih kanala te suradnja s drugim inozemnim tijelima i međunarodnim organizacijama nadležnima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
- obavlja neizravan nadzor obveznika pregledom prikupljenih podataka, informacija i dokumentacije dostavljene od obveznika sukladno Zakonu i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima te podnošenje optužnog prijedloga ako utvrdi postojanje osnovane sumnje da je počinjen prekršaj propisan Zakonom i
- predlaganje nadležnome nadzornom tijelu provođenja ciljanog izravnog nadzora kod obveznika provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima operativno neovisna i samostalna središnja nacionalna jedinica nadležna za :

- primanje i analiziranje obavijesti o sumnjivim transakcijama i drugih informacija propisanih Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima u vezi s pranjem

novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma (čl.101. st. 1. Zakona).

- dostavljanje rezultata svojih operativnih analiza kao financijsko obavještajnih podataka i svih drugih relevantnih informacija nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje kada utvrdi da u konkretnom slučaju postoje razlozi za sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma. (čl.101. st. 2. Zakona).
- zaštitu i čuvanje podataka, informacija i dokumentacije Ureda (čl. 142 Zakona)

4.2. Analitičko-obavještajni rad Ureda

Ured je primarno nadležan za provođenje analitičko-obavještajne obrade nakon što mu:

1. banke ili drugi obveznici u vezi određene transakcije, osobe ili sredstava dostave obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma
2. inozemne financijsko - obavještajne jedinice dostave pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma
3. državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i drugi subjekti, dostave obrazloženi pisani prijedlog u kojem su navedeni razlozi za sumnju na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma za transakciju, određenu osobu ili sredstva, a koji su utvrđeni u obavljanju poslova iz nadležnosti tijela koje podnosi prijedlog

4.3. Organizacija rada i postupanja Ureda

Ured obavlja temeljne poslove financijsko-obavještajne jedinice kroz Odjel za analizu sumnjivih transakcija i Odjel za slučajeve sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma unutar Službe za financijsko-obavještajnu analitiku koji provode operativnu analizu sumnjivih transakcija zaprimljenih od banaka i drugih obveznika, kao i druge informacije zaprimljene od inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica usmjerenih na individualne slučajeve u cilju utvrđivanja postoje li u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima razlozi za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma te dostavljaju nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje obavijesti o individualnim slučajevima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

Strategijsku analizu zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika, te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih financijsko obavještajnih jedinica, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma provodi Služba za stratejske analize i informacijski sustav.

Ured obavlja temeljne poslove prevencije i nadzor obveznika kroz Odjel za prevenciju i Odjel za nadzor obveznika unutar Službe za prevenciju i nadzor obveznika koji provode nadzor primjene preventivnih mjera, neizravni nadzor obveznika, edukaciju i davanje smjernica obveznicima radi o jedinstve primjene Zakona.

Služba za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju provodi aktivnosti vezano za suradnju s nadležnim državnim tijelima u postizanju strateških i operativnih ciljeva u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma te međunarodnu suradnja na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, usklađivanje s međunarodnim standardima na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te ispunjavanja obveza Republike Hrvatske kao države članice EU u tom području.

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu (čl. 116. Zakona) kao financijsko – obavještajna jedinica Ured mora imati pravodoban pristup različitim izvorima informacija i bazama podataka.

Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj:108/17) propisano je kako slijedi:

Pristup i dostava podataka Uredu

Članak 116.

(1) Državna tijela, sudovi i pravne osobe s javnim ovlastima dužni su Uredu omogućiti, u svrhu djelotvornoga obavljanja zadaća Ureda propisanih ovim Zakonom, pravodoban izravan ili neizravan pristup financijskim i administrativnim podacima, informacijama i dokumentaciji kojom raspolažu, uključujući i pristup informacijama u vezi s otkrivanjem kaznenih djela i kaznenim progonom te podacima iz kaznenih evidencija.

(2) Državna tijela, sudovi i pravne osobe s javnim ovlastima dužni su bez naknade omogućiti Uredu izravan elektronički pristup podacima, informacijama i dokumentaciji iz stavka 1. ovoga članka odnosno iste dostaviti Uredu bez naknade.

Za analitičko-obavještajni rad Ured koristi sljedeće baze podataka:

a) Interne baze podataka:

1. baze podataka Ureda

- a. baza sumnjivih transakcija
- b. baza gotovinskih transakcija
- c. baza prijenosa gotovine preko državne granice
- d. baza predmeta analitičkih obrada transakcija

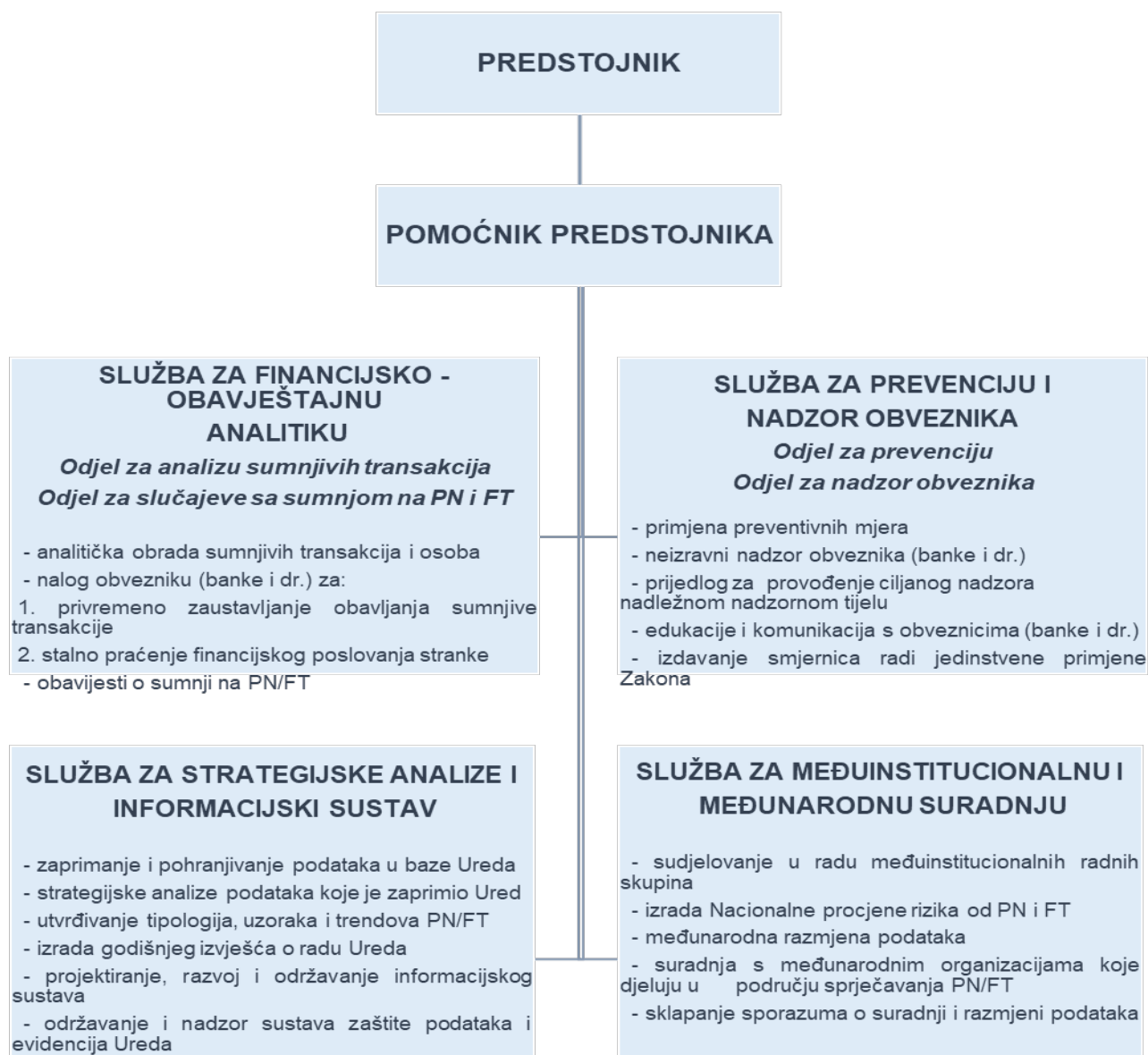
b) Eksterne baze podataka:

- 1. pristup svim administrativnim i financijskim podacima obveznika
- 2. pristup podacima i bazama podataka državnih tijela
 - a. informacijski sustav MUP-a
 - b. kriminalističko - obavještajni podaci policije
 - c. informacijski sustav Porezne uprave
- 3. javno dostupni izvori
 - a. sudski registar
 - b. Jedinstveni registar računa - FINA
 - c. obrtni registar
 - d. registar udruga
- 4. komercijalne baze podataka
 - a. Poslovna Hrvatska

Zbog korištenja u svom radu podataka bankovnog, osobnog i obavještajnog karaktera, a koji podaci su klasificirani podaci, jedna od glavnih odrednica u postupanju Ureda je zaštita tajnosti podataka i postupaka.

Osim zaštite klasificiranih podataka, u svom korištenju te u prosljeđivanju klasificiranih podataka drugim nadležnim tijelima naglašava se zakonski ograničena uporaba tih podataka - **"isključivo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma"**.

4.4. Organizacijska shema Ureda

4.5. Kadrovska popunjenost Ureda za sprječavanje pranja novca

U Uredu je na dan 31. prosinca 2018. godine, zajedno s predstojnikom Ureda bilo zaposleno ukupno 21 službenik. Sukladno Sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu financija u Uredu za sprječavanje pranja novca sistematizirana su ukupno 38 radnih mjesta. Uzimajući u obzir broj sistematiziranih radnih mjesta (38) i stvarno zaposlenih službenika (21), proizlazi da je popunjenost radnih mjesta u Uredu na kraju 2018. godine iznosila 55,26% (vidjeti Tablicu 1).

Tablica 1. Broj i struktura službenika Ureda obzirom na stručnu spremu

GODINA	BROJ ZAPOSLENIH	STRUČNA SPREMA	
		VISOKA STRUČNA SPREMA	SREDNJA STRUČNA SPREMA
2018.	21	17	4

Slijedom podataka iz Tablice br.1. proizlazi da je na dan 31. prosinca 2018. godine u Uredu bilo zaposleno sedamnaest (17) službenika s visokom stručnom spremom (81%) ekonomske i pravne struke te četiri (4) službenika sa srednjom stručnom spremom (19%).

4.6. Odnosi s javnošću Ureda za sprječavanje pranja novca

Ured informira javnost i komunicira s medijima isključivo putem glasnogovornice i putem Službe za informiranje Ministarstva financija.

Upiti dostavljeni Uredu tijekom 2018. godine od strane dnevnog tiska i TV postaja, se odnosio na upite vezano za određene konkretne slučajeve. Ured je u odnosu na takve upite odgovorio da sukladno Zakonu i međunarodnim standardima je obvezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko-obavještajnih podataka, te da ne može otkrivati podatke i informacije o konkretnim slučajevima obzirom da su isti označeni odgovarajućim stupnjem tajnosti sukladno odredbama čl. 143. Zakona, Zakona o tajnosti podataka (NN br. 79/07, 86/12) i međunarodnim standardima.

Sukladno tomu, Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama.

V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA

V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA

5.1. Analitička funkcija Ureda

Ured sukladno Zakonu (čl.111.) provodi:

1. operativne analize sumnjivih transakcija i drugih informacija zaprimljenih sukladno Zakonu usmjerenih na individualne slučajeve radi utvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela i financiranje terorizma u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima i

2. strategijske analize zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma.

5.2. Zaprimanje obavijesti o sumnjivim transakcijama u 2018. godini

5.2.1. Obveza i rokovi obavještavanja Ureda o sumnjivim transakcijama

Banke i drugi obveznici iz članka 9. st. 2. Zakona dužni su se suzdržati od obavljanja sumnjive transakcije kada znaju, sumnjaju ili imaju razloga sumnjati da u vezi sa sumnjivom transakcijom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma te su dužni bez odgađanja prije obavljanja sumnjive transakcije obavijestiti Ured i u obavijesti navesti rok u kojem će se transakcija obaviti (čl. 56. Zakona). Nadležna državna tijela, inozemne financijsko-obavještajne jedinice, također mogu obavijestiti Ured o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma (čl.123. i 127. Zakona), kako je prikazano u Tablici 2.

Tablica 2. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2017. i 2018. godini

OBVEZNICI - PRIJAVITELJI	2017.		2018.	
1. KREDITNE INSTITUCIJE	PN	FT	PN	FT
BANKE	612	4	630	4
STAMBENE ŠTEDIONICE	11		6	
KREDITNE INSTITUCIJE: UKUPNO	623	4	636	4
2. TRŽIŠTE KAPITALA	PN	FT	PN	FT
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA	6			
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA			4	
TRŽIŠTE KAPITALA: UKUPNO	6		4	
3. PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA	PN	FT	PN	FT
HP-HRVATSKA POŠTA	36		31	
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC	52		11	
OVLAŠTENI MJENJAČI	2	2	17	
DRUŠTVA KOJA OBAVLJAJU ODREĐENE USLUGE PLATNOG PROMETA UKLJUČUJUĆI I PRIJENOS NOVCA ²			8	1
DRUŠTVA ZA IZDAVANJE PLATNIH INSTRUMENATA			3	
DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	3			
FINA	3		1	

² U 2017 g. društva koja obavljaju određene usluge platnog prometa uključujući i prijenos novca obavijestili su Ured o 121 transakciji (3 tuzemne doznake i 118 Western Union transakcije).

FAKTORING-DRUŠTVA			1	
PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA: UKUPNO	96	2	72	1
4. PROFESIONALNE DJELATNOSTI	PN	FT	PN	FT
JAVNI BILJEŽNICI	4		4	
DRUŠTVA ZA POREZNO SAVJETNIŠTVO			12	
VANJSKI RAČUNOVOĐA			12	
PROFESIONALNE DJELATNOSTI: UKUPNO	4		28	
5. DRUŠTVA ZA POSREDOVANJE U PROMETU NEKRETNINA			1	
OBVEZNICI: UKUPNO	729	6	741	5
6. DRŽAVNA TIJELA	PN	FT	PN	FT
MUP	44	2	59	
USKOK	7		3	
POREZNA UPRAVA	6		3	
CARINSKA UPRAVA	3		3	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	6		5	
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	3	1	3	2
FINACIJSKI INSPEKTORAT	1	1	1	
MINISTARSTVO FINACIJA	1			
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI SUDOVI	3		2	
MF SAMOSTALNI SEKTOR ZA OTKRIVANJE POREZNIH PRIJEVARA	1			
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA	1			
URED PREDSJEDNICE			1	
HNB			1	
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SPORT			1	
DRŽAVNA TIJELA: UKUPNO	76	4	82	2
7. INOZEMNE FINACIJSKO- OBAVJEŠTAJNE JEDINICE (INOZEMNI FOJ)	PN	FT	PN	FT
INOZEMNI FOJ UKUPNO:	121	4	116	2
UKUPNO (1+2+3+4+5+6+7)	926	14	939	9
SVEUKUPNO	940		948	

Iz Tablice 2 razvidno je da je u 2018. godini Ured ukupno zaprimio 948 obavijesti o sumnjivim transakcijama (939 sa sumnjom na pranje novca i 9 sa sumnjom na financiranje terorizma), a od toga: obveznici (banke i dr.) iz čl. 9. Zakona su Uredu prijavili ukupno 746 transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma. Sukladno međuinstitucionalnoj suradnji Ured je od drugih nadležnih tijela zaprimio ukupno 84 prijedloga za analitičku obradu sumnjivih transakcija i osoba. Od inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica Ured je zaprimio 118 obavijesti sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

5.3. Zaprimanje obavijesti o gotovinskim transakcijama u 2018. godini

5.3.1. Obveza i rokovi obavješćivanja o gotovinskim transakcijama

Obveznik iz čl. 9. Zakona je dužan o svakoj transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obavijestiti Ured. (čl. 61. Zakona).

Tablica 3. Broj zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2017. i 2018. godini

OBVEZNICI - PRIJAVITELJI	OGT 2017.	OGT 2018.
1. KREDITNE INSTITUCIJE		
BANKE	56375	57492
2. KREDITNE UNIJE	292	358
3. PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA		
OVLAŠTENI MJENJAČI	513	550
FINA	408	3
HP-HRVATSKA POŠTA	30	
3. OSTALI NEFINACIJSKI SEKTOR		
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU	120	97
SVEUKUPNO	57738	58500

U tijeku 2018. godine Ured je ukupno od obveznika iz čl. 9. Zakona zaprimio 58.500 obavijesti o gotovinskim transakcijama što je za 762 gotovinske transakcije više u odnosu na broj zaprimljenih gotovinskih transakcija u 2017. godinu, od toga: 57.492 obavijesti od kreditnih institucija, 358 obavijesti od kreditnih unija, 550 obavijesti od ovlaštenih mjenjača i 97 obavijesti od priređivača igara na sreću, kako je prikazano u Tablici 3.

5.4. Prijenos gotovine u vrijednosti 10.000 EUR-a ili više preko državne granice

5.4.1. Zaprimanje obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice u 2018. godini

Tijela Carinske uprave RH obavještavaju Ured o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više, neprijavljenom pokušaju prenošenjem gotovine, kao i o svakom prijenosu gdje postoji sumnja u pranje novca ili financiranje terorizma. (čl. 121. Zakona). U Tablici 4. dan je pregled podataka o zaprimljenim obavijestima o prijenosu gotovine preko državne granice kada je fizička osoba/pravna osoba vlasnik gotovine koja se prenosi.

Tablica 4. Broj zaprimljenih obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice u 2017. i 2018. godini

ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O PRIJENOSU GOTOVINE PREKO DRŽAVNE GRANICE						
	2017.	2018.			2017.	2018.
ULAZ U RH	256	225		PRIJAVLJENO	371	342
IZLAZ IZ RH	126	126		NEPRIJAVLJENO	11	9
UKUPNO	382	351		UKUPNO	382	351

ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O PRIJENOSU GOTOVINE PREKO DRŽAVNE GRANICE SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA						
	Prijavljeno u 2017.	Neprijavljeno u 2018.	UKUPNO	Prijavljeno u 2018.	Neprijavljeno u 2018.	UKUPNO
ULAZ U RH	1	1	3	0		2
IZLAZ IZ RH	1			0	2	

VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

6.1. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2018. godini

Rezultati rada Ureda verificiraju se putem ključnih statističkih pokazatelja o radu Ureda: broj otvorenih predmeta, broj blokada sumnjivih transakcija i broj slučajeva dostavljenih nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje (kako je prikazano u Tablici 5.), te procjene rada Ureda od relevantnih međunarodnih institucija.

Tablica 5. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2018. godini

KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA	01.01. - 31.12.2018.
BROJ OTVORENIH PREDMETA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA	486
BROJ SLUČAJEVA DOSTAVLJENIH NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE	281
BROJ DOSTAVLJENIH SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA	275
BROJ DOSTAVLJENIH SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA FINANCIRANJE TERORIZMA	6
BROJ OPERATIVNIH ANALIZA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA DOSTAVLJENIH NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE	331
BROJ ANALIZIRANIH TRANSAKCIJA U OPERATIVNIM ANALIZAMA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA DOSTAVLJENIH NADLEŽNIM TIJELIMA	5559
BROJ SUDIONIKA FIZIČKIH OSOBA U OPERATIVNIM ANALIZAMA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA DOSTAVLJENIH NADLEŽNIM TIJELIMA	626
BROJ SUDIONIKA PRAVNIH OSOBA U OPERATIVNIM ANALIZAMA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA DOSTAVLJENIH NADLEŽNIM TIJELIMA	430
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA PRIVREMENOM ODGODOM OBAVLJANJA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA	80
UKUPNA VRIJEDNOST SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ČIJE JE OBAVLJANJE PRIVREMENO ODGOĐENO PO NALOGU UREDA	79.4 milijuna kn
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA STALNO PRAĆENJE FINACIJSKOG POSLOVANJA STRANKE	97

Tablica 6. Broj otvorenih predmeta (analitičkih obrada) u 2018. godini

OBVEZNICI - PRIJAVITELJI	OTVORENI PREDMETI			
	2017.		2018.	
1.KREDITNE INSTITUCIJE	PN	FT	PN	FT
BANKE	258	5	250	3
STAMBENE ŠTEDIONICE	1		4	
KREDITNE INSTITUCIJE: UKUPNO	259	5	254	3
2.TRŽIŠTE KAPITALA	PN	FT	PN	FT
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA			2	
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA			1	
TRŽIŠTE KAPITALA: UKUPNO			3	
3.PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA	PN	FT	PN	FT
OVLAŠTENI MJENJAČI		1	10	1
HP-HRVATSKA POŠTA			1	
FINA	2			
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA			3	
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC	1			
FAKTORING -DRUŠTVA			1	
PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA: UKUPNO	3	1	15	1
4. PROFESIONALNE DJELATNOSTI	PN	FT	PN	FT
JAVNI BILJEŽNICI	2		4	
PROFESIONALNE DJELATNOSTI: UKUPNO	2		4	
OBVEZNICI: UKUPNO	264	6	276	4
5.DRŽAVNA TIJELA	PN	FT	PN	FT
MUP	44	2	59	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	6		5	
USKOK	7		3	
POREZNA UPRAVA	6		3	
MINISTRATVO FINANCIJA	1			
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	3	1	3	2
FINACIJSKI INSPEKTORAT	1	1	1	
CARINSKA UPRAVA	3		3	
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI SUDOVI	3		2	
MF SAMOSTALNI SEKTOR ZA OTKRIVANJE POREZNIH PRIJEVARA	1			
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA	1			
URED PREDSJEDNICE			1	
HNB			1	
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SPORT			1	
DRŽAVNA TIJELA: UKUPNO	76	4	82	2
6.DRUGI	3	1	4	
7.FINACIJSKO -OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	PN	FT	PN	FT
INOZEMNE FINACIJSKO- OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	121	4	116	2
INOZEMNI FOJ: UKUPNO	121	4	116	2
UKUPNO(1-7)	464	15	478	8
SVEUKUPNO	479		486	

Ured je u 2018. godini otvorio ukupno 486 predmeta (478 predmeta sa sumnjom na pranje novca i 8 predmeta sa sumnjom na financiranje terorizma) od kojih je 280 otvoreno na temelju zaprimljenih sumnjivih transakcija od banaka i drugih obveznika iz čl. 9. Zakona (257 predmeta na temelju zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2018. godini i 23 predmeta na temelju zaprimljenih sumnjivih transakcija iz predhodne godine), 84 predmeta otvoreno je na temelju zaprimljenih prijedloga državnih tijela za analitičku obradu transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, 118 predmeta temeljem o zamolbi inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma i 4 predmeta temeljem drugih izvora kako je prikazano u Tablici 6.

Vezano za sumnjive transakcije zaprimljene od strane obveznika iz članka 9. Zakona (banke i drugi) tijekom 2018. godine (vidjeti Tablicu 2. str. 30/31) Ured je do zaključno s 31.12.2018. godine postupio kako slijedi:

- 257 (34,45%) sumnjivih transakcija zaprimljenih od zakonskih obveznika (banke i drugi) iniciralo je novu analitičku obradu, odnosno novi analitički predmet,
- 314 (42,09%) sumnjivih transakcija zaprimljenih od strane zakonskih obveznika (banke i drugi) je analitički obavještajno obrađeno u okviru već postojećih analitičkih obrada odnosno već ranije otvorenih analitičkih predmeta.
- 175 (23,46%) sumnjivih transakcija zaprimljenih od zakonskih obveznika (banke i drugi) je u predanalitičkoj obradi.

6.2. Analitičko- obavještajne obrade sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u 2018. godini

Ured je ovlašten provoditi analitičko-obavještajnu obradu transakcija i otvoriti predmet nakon što od obveznika (banka i dr.) u vezi određene transakcije, osobe ili sredstava zaprimi obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma od inozemne financijsko - obavještajne jedinice te od državnih tijela, sudova, pravnih osobe s javnim ovlastima i drugih subjekata obrazloženi pisani prijedlog u kojem su navedeni razlozi za sumnju na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma za transakciju, određenu osobu ili sredstva, a koji su utvrđeni u obavljanju poslova iz nadležnosti tijela koje podnosi prijedlog (čl. 112. i 123. Zakona) kako je prikazano u Tablici 6.

6.3. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima i inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama radi daljnjeg postupanja i procesuiranja zbog sumnje na pranje novca i financiranje terorizma

Ured dostavlja rezultate svojih operativnih analiza nadležnim državnim tijelima odnosno inozemnim financijsko-obavještajnih jedinica na daljnje postupanje i procesuiranje kada na temelju analitičko-obavještajne obrade, uključujući operativnu analizu sumnjivih transakcija zaprimljenih od obveznika, podataka i informacija nadležnih tijela i inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica te dokumentacije koju prikupi i zaprimi u skladu s Zakonom, u individualnom slučaju u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima postoje razlozi za sumnju na pranje novca i s time povezana predikatna kaznena djela i/ili financiranje terorizma u zemlji i/ili inozemstvu (čl. 138. Zakona).

Ured slučajeve dostavlja nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje za potrebe provođenja daljnjih postupaka nadležnih državnih tijela (provođenje izvida i kriminalističkih obrada, financijskih istraga i kaznenih postupaka) u cilju pokretanja kaznenog postupka za

kazneno djelo pranje novca, povezano predikatno kazneno djelo i kazneno djelo financiranje terorizma.

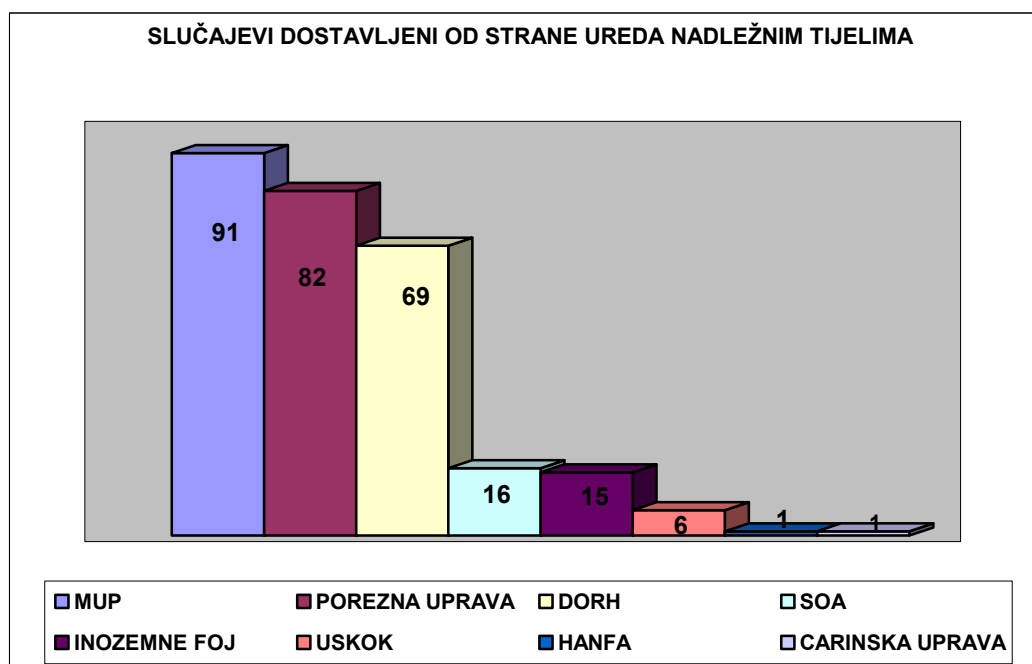
Po dovršenoj analitičkoj- obavještajnoj obradi, Ured je u 2018. nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje dostavio 281 slučaja sa sumnjom na pranje novca i financiranja terorizma, od kojih je 275 slučajeva sa sumnjom na pranje novca i 6 slučajeva sa sumnjom na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 7 i Grafikonu 2.

Naglašavamo da su slučajevi koje je Ured proslijedio na daljnje postupanje nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma predmet daljnjih postupaka tijela nadzora i kaznenog progona (provođenje izvida i kriminalističkih obrada, financijskih istraga i kaznenih postupaka) u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava i ista trajno oduzimaju.

Tablica 7. Broj slučajeva dostavljenih nadležnim tijelima u 2018. godini

NADLEŽNO TIJELO	BROJ DOSTAVLJENIH SLUČAJEVA U 2018. GODINI	
	PN	FT
MUP	91	
POREZNA UPRAVA	82	
DORH	69	
INOZEMNE FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	15	
SOA	10	6
USKOK	6	
HANFA	1	
CARINSKA UPRAVA	1	
UKUPNO	275	6

Grafikon 2. Broj slučajeva dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima u 2018. godini

6.3.1. Primatelji operativnih analiza sumnjivih transakcija u 2018. godini

U okviru 281 slučajeva dostavljenih nadležnim tijelima na daljnje postupanje (vidjeti Tablicu 7. i Grafikon 2.) Ured je nadležnim tijelima dostavio ukupno 331 operativnu analizu sumnjivih transakcija od toga 324 operativnih analiza sumnjivih transakcija odnosi se na sumnju na pranje novca, a 7 operativnih analiza sumnjivih transakcija odnosi se na sumnju na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 8.

Tablica 8. Primatelji operativnih analiza sumnjivih transakcija u 2018. godini

PRIMATELJI PROSLIJEĐENIH OPERATIVNIH ANALIZA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA	2017.		2018.	
	PN	FT	PN	FT
PRIMATELJ				
POLICIJA	96		104	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	77	1	96	
POREZNA UPRAVA	81		84	
USKOK	20		11	
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	1			
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	4	13	11	7
HNB	1			
CARINSKA UPRAVA			1	
HANFA			1	
DRŽAVNA TIJELA UKUPNO	280	14	308	7
INOZEMNE FINANCIJSKO- OBAVJEŠTAJNE JEDINICE				
FOJ: ČLANICE EU	30		11	
OSTALE FOJ	4		5	
INOZEMNE FINANCIJSKO- OBAVJEŠTAJNE JEDINICE UKUPNO	34		16	
UKUPNO	314	14	324	7
SVEUKUPNO	328		331	

Broj operativnih analiza sumnjivih transakcija dostavljenih nadležnim tijelima i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje i procesuiranje u 2018.g.

BROJ OPERATIVNIH ANALIZA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA DOSTAVLJENIH NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE U 2018.	BROJ OPERATIVNIH ANALIZA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA	BROJ OPERATIVNO ANALIZIRANIH TRANSAKCIJA	BROJ PRAVNIH OSOBA	BROJ FIZIČKIH OSOBA
MUP	104	1475	141	234
DORH	96	1445	112	160
POREZNA UPRAVA	84	2368	135	120
SOA	18	62	17	38
INOZEMNE FINACIJSKO- OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	16	125	14	23
USKOK	11	48	11	26
CARINSKA UPRAVA	1	0	0	0
HANFA	1	0	0	0
UKUPNO	331	5559	430	626

6.4. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera

6.4.1. Nalog obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije

Nakon što obveznik (banka i dr.) obavijesti Ured o sumnjivoj transakciji prije njenog obavljanja, i ako je potrebno poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podaci o sumnjivoj transakciji, određenoj osobi ili sredstvima ili ako Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da je transakcija, određena osoba ili sredstva ili osoba povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, Ured može pisanim nalogom naložiti obvezniku (banci i dr.) privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije najdulje na rok od 72 sata od trenutka izdavanja naloga obvezniku. Ured je dužan o tome odmah obavijestiti nadležno državno odvjetništvo Republike Hrvatske (čl. 117. Zakona).

Iznimno, kada tijekom roka izdanog naloga obuhvaća nedjelje, blagdane i neradne dane Ureda, Ured može naložiti obvezniku privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije najdulje na rok od 120 sati od trenutka izdavanja naloga obvezniku.

Sukladno tomu Ured je temeljem čl. 117. Zakona u 2018. godini izdao ukupno 80 naloga bankama za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije, a kako je prikazano u Tablici 9.

Tablica 9. Nalozi za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije u 2018. godini

NALOZI ZA PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE OBAVLJANJA SUMNJIVE TRANSAKCIJE	01.01. – 31.12.2018.
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA	80
BROJ FIZIČKIH/PRAVNIH OSOBA U NALOZIMA	40
BROJ BANAKA	10
BROJ RAČUNA U NALOZIMA	97
VRIJEDNOST U HRK	79.475.088,97 HRK

6.4.2. Nalog obvezniku za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Tijekom analitičke-obavještajne obrade Ured može naložiti obvezniku (banci i dr.) stalno praćenje financijskog poslovanja stranke (kako je prikazano u Tablici 10.) kada u vezi sa strankom ili financijskim poslovanjem stranke postoje razlozi za sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma ili druge osobe za koju je moguće osnovano zaključiti da je pomagala ili sudjelovala u transakcijama ili financijskom poslovanju stranke u vezi s kojom postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma. Obveznik (banka i dr.) redovito obavještava Ured o transakcijama ili poslovima koje kod obveznika izvrše ili imaju namjeru izvršiti navedene osobe. Provođenje naloga za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke može trajati najviše tri mjeseca, a u opravdanim slučajevima trajanje naloga može se produljiti svaki put za još jedan mjesec, s tim da provođenje naloga ukupno može trajati najdulje šest mjeseci od izdavanja istoga. (čl. 119. Zakona).

Sukladno tomu Ured je temeljem čl. 119. Zakona u 2018. godini izdao ukupno 97 naloga bankama za stalno praćenje financijskog poslovanje stranke, a kako je prikazano u Tablici 10.

Tablica 10. Nalog za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u 2018. godini

NALOZI ZA STALNO PRAĆENJE FINACIJSKOG POSLOVANJA STRANAKA	01.01. – 31.12.2018.
BROJ IZDANIH NALOGA	97
BROJ FIZIČKIH/PRAVNIH OSOBA U NALOZIMA	40
BROJ BANAKA U NALOZIMA	18

6.5. Međuinstitucionalna operativna suradnja Ureda i nadzornih tijela te tijela progona u 2018. godini

Kada prilikom obavljanja poslova iz svoga djelokruga rada nadzorna tijela (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), nadležna državna tijela (DORH, USKOK, MUP, SOA i sudovi) kao i druga državna tijela utvrde da za transakciju, određenu osobu ili sredstva postoje razlozi za sumnju na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma, dužni su o tome bez odgode u pisanom obliku obavijestiti Ured sukladno čl.120. i 123. Zakona.

Na operativnoj razini međuinstitucionalna suradnja Ureda i drugih nadležnih državnih tijela (prije svega policije, državnog odvjetništva, USKOK-a, SOA-e) očituje se kroz "ad hoc" radne sastanke, koordinacijske kontakte te dnevnu korespondenciju na dvije operativne razine:

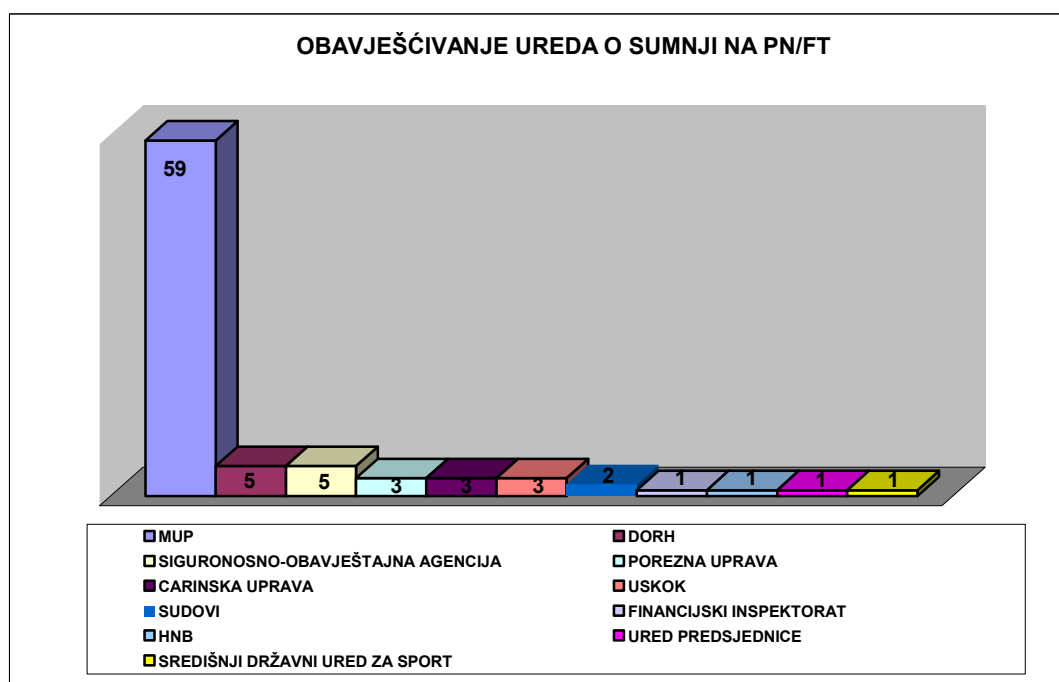
pribavljanje i razmjena potrebnih ili raspoloživih podataka s jedne strane te iniciranje ili dostavljanje rezultata analitičko-obavještajne obrade nadležnim tijelima, s druge strane.

Dakle Ured i na inicijativu drugih državnih tijela započinje analitičku-obavještajnu obradu sumnjivih transakcija kao rezultat suradnje, u 2018. godini Ured je otvorio ukupno 84 predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma na prijedlog i u suradnji sa nadležnim državnim tijelima i nadzornim tijelima kako je prikazano u Tablici 11. i Grafikonu 3.:

Tablica 11. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih državnih tijela

OBAVJEŠĆIVANJE UREDA O SUMNJI NA PN/FT	2018.
MUP	59
DORH	5
SIGURONOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	5
POREZNA UPRAVA	3
CARINSKA UPRAVA	3
USKOK	3
SUDOVI	2
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	1
HNB	1
URED PREDSEDNICE	1
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SPORT	1
UKUPNO	84

Grafikon 3. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

U okviru međuinstitucionalne suradnje temeljem pisanih prijedloga za analitičkom obradom sumnjivih transakcija i osoba Ured je analitički obrađivao sumnjive transakcije vezane za: sumnjive transakcije povezane s računalnim prijevarama, sumnjive transakcije povezane sa gospodarskim kriminalitetom, sumnjive transakcije povezane s porezno-kaznenim djelima, sumnjive transakcije povezane sa zlouporabom opojnih droga kao predikatnim kaznenim djelom.

Dakle, u navedenom razdoblju, Ured je od ukupno **otvorena 486 predmeta, otvorio 84 predmeta** na inicijativu drugih nadležnih tijela (nadzornih tijela, tijela progona i dr.), a što potvrđuje veoma dobru interaktivnu međuinstitucionalnu suradnju Ureda i drugih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma.

6.6. Međunarodna suradnja Ureda: međunarodna razmjena podataka u 2018. godini

Ured međunarodno surađuje s inozemnim financijsko- obavještajnim jedinicama razmjenom relevantnih podataka, informacija i dokumentacije u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca, predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Međunarodna razmjena podataka, informacija i dokumentacije pokreće se na temelju zamolbe Ureda upućene inozemnoj financijsko-obavještajnoj jedinici, zamolbe inozemne financijsko-obavještajne jedinice upućene Uredu, spontane dostave podataka, informacija i dokumentacije od strane Ureda inozemnoj financijsko-obavještajnoj jedinici ili spontane dostave podataka, informacija i dokumentacije od inozemne financijsko-obavještajne jedinice Uredu (čl. 127. Zakona).

Ured može surađivati s inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama bez obzira na njegov organizacijski status i neovisno o tome je li predikatno kazneno djelo u trenutku razmjene podataka poznato.

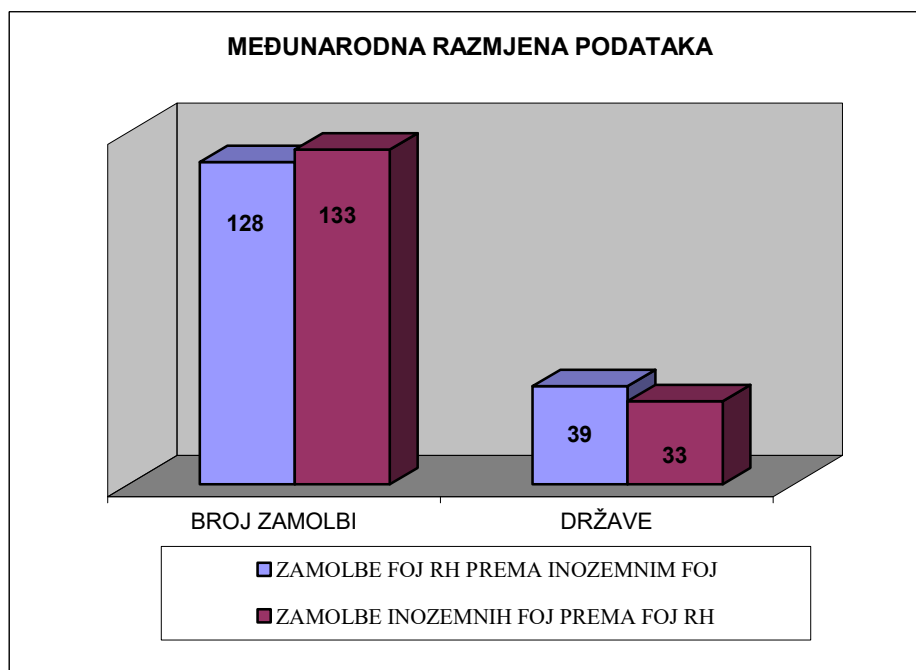
- **Ured je tijekom 2018. poslao 128 zamolbi u 39 država u svrhu pribavljanja podataka iz inozemstva potrebnih za otkrivanje konkretnih slučajeva pranja novca i financiranja terorizma, a zaprimio 133 zamolbu iz 33 države u svezi razmjene podataka vezanih za otkrivanje konkretnih slučajeva pranja novca ili financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 12. i Grafikonu 4.**

Ovi pokazatelji potvrđuju veoma intenzivnu međunarodnu suradnju Ureda s financijsko-obavještajnim jedinicama drugih država.

Tablica 12. Međunarodna razmjena podataka u 2018. godini

01.01.2018. – 31.12.2018.	BROJ ZAMOLBI	DRŽAVE
ZAMOLBE FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE RH PREMA INOZEMNIM FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA	128	39
ZAMOLBE INOZEMNIH FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNIH JEDINICA PREMA FINACIJSKOJ OBAVJEŠTAJNOJ JEDINICI RH	133	33

Grafikon 4. Međunarodna razmjena podataka u 2018. godini

6.6.1. Međunarodna suradnja Ureda: Međunarodna razmjena podataka po kontinentima

Međunarodna suradnja Ureda odvija se prije svega unutar međunarodne Egmont grupe financijsko obavještajnih jedinica (kako je prikazano u Tablici 13.)

Tablica 13. Prikaz međunarodne suradnje Ureda po kontinentima sa inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama (FOJ) u 2018. godini

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNE JEDINICE IZ EUROPE				
	ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE INOZEMNIH FOJ – UREDA PREMA UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU ALBANIJA		2		1
FIU ANDORA	1	1		1
FIU AUSTRIA	3	6	3	10
FIU BELGIUM	1	1	1	2
FIU BOSNA I HERCEGOVINA	3	14	5	17
FIU BULGARIA	5	12	2	14
FIU CYPRUS	3	4	2	6
FIU CZECH REPUBLIC	1	5	1	8
FIU DENMARK		1	1	1
FIU ESTONIA	1	1		2
FIU FINLAND		2	1	4
FIU FRANCE		1		1
FIU GERMANY	5	29	16	36
FIU GIBRALTAR		3	1	3
FIU GREECE				1
FIU GUERNSEY	1	2		1

FIU HUNGARY	7	13	4	19
FIU ICELAND				1
FIU IRELAND	2	4	2	6
FIU ISLE OF MAN				2
FIU ISRAEL		2	2	3
FIU ITALY	34	111	35	158
FIU JERSEY				1
FIU LATVIA				2
FIU LIECHTENSTEIN	1	1		1
FIU LUXEMBOURG		2	3	5
FIU MACEDONIA	1	2		2
FIU MALTA	2	7	1	14
FIU MOLDAVIA			1	1
FIU MONACO		1		3
FIU MONTENEGRO	2	9	5	7
FIU NETHERLANDS	1	4	2	5
FIU POLAND	1	4	1	4
FIU ROMANIA	3	6	1	9
FIU RUSSIA	2	9	2	10
FIU SAN MARINO		1	1	2
FIU SERBIA	2	11	8	14
FIU SLOVAKIA	1	6	3	10
FIU SLOVENIA	10	53	14	43
FIU SPAIN		8		5
FIU SWITZERLAND	4	9	1	9
FIU TURKEY	1	2		2
FIU UKRAINE	4	11	2	12
FIU UNITED KINGDOM	6	6	1	16

AMERIKA				
	ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE INOZEMNIH FOJ – UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU ANGUILLA		1		
FIU BELIZE		2		1
FIU BRITISH VIRGIN ISLANDS	1	1		3
FIU CANADA	1	1		1
FIU CAYMAN ISLANDS	1	2		3
FIU COSTA RICA	1	1		1
FIU PANAMA	1	4	4	5
FIU PARAGUAY			1	1
FIU UNITED STATES	5	14	5	20

AFRIKA		
	ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA	ZAMOLBE INOZEMNIH FOJ – UREDA PREMA UREDU

	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU MAURITIUS	1	1		2
FIU SEYCHELLES	1	3		

AZIJA				
	ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE INOZEMNIH FOJ – UREDA PREMA UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU AZERBAIJAN		1		
FIU BANGLADESH		2		
FIU HONG KONG	1	3		2
FIU LEBANON	1	1		1
FIU SYRIAN ARAB REPUBLIC				1
FIU UNITED ARAB EMIRATES	4	5		7
FIU UZBEKISTAN			1	1

OCEANIJA				
	ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA		ZAMOLBE INOZEMNIH FOJ – UREDA PREMA UREDU	
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU AUSTRALIA	2	4		8

6.7. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2018. godini

Sukladno svojoj nadležnosti, a u cilju suzbijanja financiranja terorizma, Ured poduzima slijedeće aktivnosti:

- aktivnosti provjere podataka o transakcijama evidentiranih u bazama Ureda, a koje je Ured zaprimio od banaka i drugih obveznika, te provjeru podataka o transakcijama kod kreditnih institucija koji posluju u RH,
- aktivnosti unaprjeđenja međunarodne suradnje.

U 2018. godini Ured je u 6 slučajeva analitički-obavještajno obradio transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma i o istome obavijestio nadležna državna tijela.

Vezano za slučajeve sa sumnjom na financiranje terorizma napominjemo da transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma koje Uredu prijave obveznici (banke i dr.) sadrže nisku razinu sumnje na financiranje terorizma (razlozi za prijavu su uglavnom geografsko porijeklo klijenata). Ured nakon analize dostavlja slučajeve na nadležno postupanje SOA-i i DORH-u. Napominjemo da prema podacima nadležnih tijela u proslijedenim slučajevima nisu utvrđene poveznice s financiranjem terorizma ili konkretnim terorističkim aktima.

Vezano za postupanje banaka i drugih obveznika u odnosu na fizičke i pravne osobe koje se nalaze na listama osoba povezanih s terorizmom (liste terorista), a u svezi pravodobne i ujednačene primjene odredbi Zakona i obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama povezanim s terorizmom (što ne isključuje i moguću sumnju na pranje novca) sukladno Zakonu i pravilnicima, Ured je 11. studenog 2011. godine izdao Smjernicu u svezi postupanja na području borbe u suzbijanju financiranja terorizma te je dostavio bankama i drugim obveznicima. Naime, bankama je naložena obveza trajnog praćenja svih promjena na Konsolidiranoj listi, što uključuje provjeru svih klijenata banke, odnosno usporedbu imena fizičkih osoba i naziva entiteta sa liste, sa onima iz registra komitenata pojedine banke. Na taj način mogućnost da neka od fizičkih/pravnih osoba sa Konsolidirane liste nesmetano posluje u bankarskom sustavu RH svodi se na minimum. Banke su o navedenim provjerama obavezne kvartalno izvješćivati Ured. Tijekom 2018. godine nastavljeno je praćenje postupanja po navedenoj uputi odnosno Smjernici.

6.8. Pregled i vođenje jedinstvene statistike sustava suzbijanja pn/ft u 2018. godini

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu, a zbog procjene djelotvornosti cjelovitog sustava u suzbijanju pranja novca i financiranja terorizma u RH, nadležna državna tijela moraju voditi sveobuhvatnu statistiku i Uredu dostavljati podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma (čl.44. Četvrte Direktive (EU) 2015/849 i čl. 148. Zakona).

Tablica 14. Statistika Ureda i pravosuđa u 2018. godini

PODACI O IZVORU INICIJALNIH PREDMETA			STATISTIKA UREDA				STATISTIKA PRAVOSUĐA					
2018	OBAVIJESTI O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA		ANALITIČKE OBRADE		PROSLIJEĐEN I SLUČAJEVI		ISTRAGE		OPTUŽNICE		PRESUDE	
	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT
OBVEZNICI	741	5	276	4	275	6	10	0	17	0	6	0
DRŽAVNA TIJELA I DRUGI	82	2	86	2								
INOZEMNI UREDI	116	2	116	2								
UKUPNO	939	9	478	8								
UKUPNO	948		486		281		10		17		6	

U Tablici 14. prikazani su:

Statistički podaci Ureda:

- ukupan broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama – 948
- broj otvorenih analitičkih predmeta sa sumnjom na pn/ft – 486
- broj prosljeđenih slučajeva nadležnim tijelima sa sumnjom na pn/ft – 281 (napominjemo da je u okviru ovih slučajeva nadležnim tijelima dostavljeno ukupno 331 operativnih analiza sumnjivih transakcija)

Statistički podaci pravosuđa:

Prema dostavljenim podacima Uredu od strane DORH-a i nadležnih sudova u Republici Hrvatskoj za kazneno djelo pranja novca, od strane nadležnih sudova tijekom 2018. godine je pokrenuto 10

istraga, podignuto je 17 optužnica i doneseno 6 presuda za kazneno djela „Pranje novca“ kako je prikazano u Tablici 14.

U većini slučajeva Ureda je bio inicijator ili je aktivno surađivao sa tijelima kaznenog progona.

Ured je dio preventivnog sustava i predstavlja samo jednu kariku u sustavu, dok se djelotvornost cijelog sustava suzbijanja pranja novca uglavnom mjeri presudama za pranje novca i oduzimanjem nezakonitih sredstava.

Važno je napomenuti da Ured ne može utjecati na brzinu postupanja od strane drugih nadležnih tijela, nadzornih tijela i tijela kaznenog progona, te sudova, odnosno ne može utjecati na broj okončanih izvida i financijskih istraga, pokrenutih sudskih istraga, podignutih optužnica ili donesenih presuda za kazneno djelo pranja novca jer su za te postupke nadležna druga tijela u sustavu suzbijanja pranja novca.

Rezultate rada Ureda potrebno je usporediti, odnosno prikazati zajedno s rezultatima rada drugih tijela u sustavu, prije svega policije, državnog odvjetništva i sudova, iz dva razloga. Prvo, Ured nije izolirani sustav sam za sebe, već samo njegov dio. Drugo, konačni rezultati sustava pokazuju djelotvornost cjelovitog sustava, a što predstavlja rezultat zajedničkog rada i međuinstitucionalne suradnje svih nadležnih tijela u sustavu.

Naime, transakcije koje su kao sumnjive Uredu prijavile banke i dr. obveznici i koje su predmet analitičkog rada Ureda, ne znači uvijek da su u te transakcije uključena nezakonita sredstva, već se radi o transakcijama sumnjivog kakraktera za koja tek treba dokazati da ta sredstva proizlaze iz nezakonitih aktivnosti.

Ove transakcije upućuju na sumnju o neobičnoj, nelogičnoj, te pravno i ekonomski neopravdanoj aktivnosti njenih sudionika, moguće u cilju prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca. Analiza i utvrđivanje logičnosti, pravne i ekonomske opravdanosti tih transakcija i daljnje utvrđivanje njihovog zakonitog/nezakonitog izvora stavlja veliki izazov pred sva nadležna tijela u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma.

Također, važno je napomenuti da se u predmetima pranja novca i financiranja terorizma radi o složenim financijskim transakcijama koje se realiziraju za kratko vrijeme, a njihova analitička obrada ponekad traje mjesecima. Naime, „profesionalni perači“ novca vješto koriste mogućnosti prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca koristeći određene proizvode i usluge kreditnih institucija, institucija tržišta kapitala i druge investicijske aktivnosti, uključujući i ulaganja u nekretnine, kako u zemlji tako i u inozemstvu.

Osim toga, većina slučajeva pranja novca povezana je s inozemstvom ili su povezani sa off shore destinacijama, a što otežava otkrivanje i dokazivanje slučajeva pranja novca od strane nadležnih tijela progona, te da se većina tih slučajeva mora rješavati uz pomoć inozemnih nadležnih pravosudnih tijela, putem međunarodne pravne pomoći, a što je samo po sebi dugotrajno i ishod tih postupaka većinom ovisi o kvaliteti podataka koji se dobiju iz inozemstva, a naročito je problem dobiti bankovne podatke iz nekih jurisdikcija kod kojih je „jaka“ bankovna tajna ili pak iz off shore destinacija.

VII. STRATEGIJSKE ANALIZE

VII. STRATEGIJSKE ANALIZE U SVRHU IDENTIFIKACIJE TRENDOVA I MODELA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Međunarodni standardi preporučuju provođenje strategijskih analiza u okviru režima sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a koji standardi su ugrađeni i u domaći zakonodavni okvir.

Sukladno Metodologiji za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF-a i učinkovitosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, preporuka broj 29. b) propisuje:

Financijsko-obavještajne jedinice trebale bi provoditi strategijsku analizu:

- Strategijska analiza koristi dostupne informacije, kao i one koje se mogu dobiti, uključujući i podatke koje mogu dati ostala nadležna tijela, za identificiranje trendova i modela pranja novca i financiranja terorizma. Te informacije tada također koriste i financijsko-obavještajne jedinice ili druga državna tijela za određivanje prijetnji i ranjivosti povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma. Strategijska analiza može također pomoći uspostavljanju politika i ciljeva za financijsko-obavještajnu jedinicu, ili šire za ostale subjekte u okviru režima sprječavanja pranja novca i sprječavanja financiranja terorizma.

Strategijske analize primarno uključuju analize zaprimljenih obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama, obavijesti o transakcijama prijenosa gotovine preko državne granice, te slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma koje Ured prosljeđuje nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje. Temeljem takvih analiza izrađuju se pisana izvješća (proizvodi) koja daju pregled podataka i informacija s ciljem prepoznavanja i praćenja pojava oblika pranja novca i financiranja terorizma, tzv. tipologija i trendova pranja novca i financiranja terorizma. Korisnici izvješća (proizvoda) strategijskih analiza definirani su kao unutarnji i vanjski. Unutarnji korisnik je Ured za sprječavanje pranja novca, a vanjski korisnici su obveznici provedbe Zakona (banke i dr.), nadzorna tijela i tijela kaznenog progona u Republici Hrvatskoj kao ključni korisnici.

Osnovna zadaća strategijskih analiza je izrada što kvalitetnijih izvješća (proizvoda) kako bi ključni dionici u sustavu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma (zakonski obveznici – Ured – nadzorna tijela – tijela progona) dobili bolji uvid u pojavne oblike pranja novca i financiranja terorizma (tipologije i trendovi pranja novca i financiranja terorizma, trendovi u prijavljivanju sumnjivih transakcija), u svrhu stvaranja što učinkovitijeg sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma u RH.

7.1. Izvješća (proizvodi) strategijskih analiza u 2018. godini

7.1.1. Ključni tipovi izvješća (proizvoda)

U 2018. godini sastavljena su tri ključna tipa izvješća (proizvoda) strategijskih analiza kako je prikazano u Tablici 15.

Tablica 15. Pregled ključnih izvješća strategijskih analiza u 2018. godini

KLJUČNA IZVJEŠĆA	PLANIRANI ROKOVI IZRADE (tromjesječja)				CILJANI KORISNICI	NAČIN DOSTAVE
	I.	II.	III.	IV.		
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA					Ured	Pisano izvješće
					Zakonski obveznici, nadzorna tijela, tijela progona	Prilagođena verzija izvješća putem edukacija u prezentacijskom obliku
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA					Ured	Pisano izvješće
					Zakonski obveznici, nadzorna tijela, tijela progona	Prilagođena verzija izvješća putem edukacija u prezentacijskom obliku
POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA					Svi zakonski obveznici koji su Ured obavijestili o sumnjivoj transakciji tijekom prethodne godine	Pisano izvješće

U 2018. godini izrađena su i distribuirana slijedeća izvješća (proizvodi) strategijskih analiza, koja izvješća su grupirana prema naprijed opisanim ključnim proizvodima kako je prikazano u Tablici 16.

Tablica 16. Pregled izvješća strategijskih analiza po ključnim proizvodima u 2018. godini

KLJUČNA IZVJEŠĆA	NAZIV IZVJEŠĆA (PROIZVODA)	NAPOMENA
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA	IZVJEŠĆE O ZAPRIMLJENIM SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA U 2017. GODINI	Izvješće je proslijeđeno predstojniku Ureda, te voditeljima službi i odjela. Svrha takvog izvješćivanja je upoznavanje s trendovima u obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama od strane obveznika.
POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA	POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA IZ 2017. GODINE	Povratna informacija odnosi se na sumnjive transakcije zaprimljene u Uredu tijekom 2017. godine. Sačinjene su pojedinačne povratne informacije koje su proslijeđene obvezniku koji je tijekom 2017.g. Ured obavijestio o sumnjivoj transakciji.
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA	IZVJEŠĆE O ZAPRIMLJENIM GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA U 2017.G.	Izvješće je proslijeđeno predstojniku Ureda, te voditeljima službi i odjela. Svrha takvog izvješćivanja je upoznavanje s trendovima u obavješćivanju Ureda o gotovinskim transakcijama od strane obveznika.

7.2. Ključni podaci strategijskih analiza zaprimljenih transakcija

U nastavku slijedi pregled ključnih podataka proizašlih iz analize sumnjivih i gotovinskih transakcija zaprimljenih u Uredu od strane zakonskih obveznika iz članka 9. Zakona, kao i transakcija prijenosa gotovine preko državne granice zaprimljenih u Uredu od strane Carinske uprave RH sukladno odredbama članka 121. Zakona.

Obzirom da su 2018. na snazi bili i primjenjivali se podzakonski akti (Pravilnici) doneseni na temelju Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma («Narodne novine» broj:87/08 i 25/12) analiza sumnjivih i gotovinskih transakcija zaprimljenih u 2018. izvršena je na temelju podataka sadržanih u zaprimljenim Obrascima o obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama (Obrazac UZSPN-O-42 koji je bio sastavni dio Pravilnika o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama («Narodne novine» broj 1/09) i Obrascima za obavješćivanje o sumnjivim transakcijama i osobama od strane profesionalnih djelatnosti (Obrazac UZSPN-O-54 koji je bio sastavni dio Pravilnik o načinu i rokovima obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama te vođenju evidencija od strane odvjetnika, odvjetničkih društava, javnih bilježnika, revizorskih društava i samostalnih revizora te pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju računovodstvene poslove i poslove poreznog savjetovanja («Narodne novine» broj 1/09 i 153/13) te putem obrasca o obavješćivanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj (Obrazac UZSPN-O-40 koji obrazac je bio sastavni dio Pravilnika o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za određene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji («Narodne novine» broj 1/09).

7.2.1. Ključni podaci o zaprimljenim obavijestima o sumnjivim transakcijama u 2018. godini

Banke i drugi obveznici iz članka 9. Zakona dužni su se suzdržati od obavljanja sumnjive transakcije kada znaju, sumnjaju ili imaju razloga sumnjati da u vezi sa sumnjivom transakcijom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma te su dužni bez odgađanja prije obavljanja sumnjive transakcije obavijestiti Ured i u obavijesti navesti rok u kojem će se transakcija obaviti (čl. 56. i 57. Zakona).

U 2018. godini strategijska analiza sumnjivih transakcija izvršena je temeljem podataka koje su zakonski obveznici (banke i drugi) sukladno odredbama čl. 56. i 57. Zakona dostavili Uredu. O sumnjivim transakcijama i osobama zakonski obveznici (banke i drugi) obavještavali su Ured putem obrazaca o obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama (Obrazac UZSPN-O-42). Strategijska analiza izvršena je po slijedećim ključnim obilježjima:

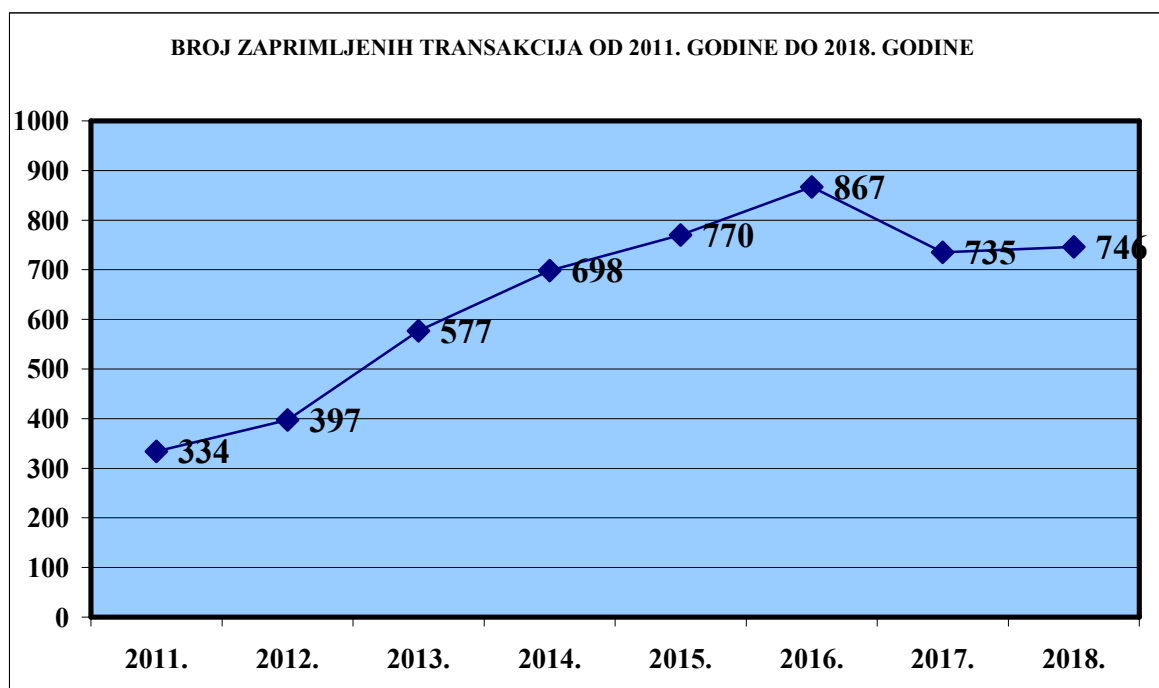
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija od svih obveznika i po pojedinim vrstama obveznika,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju «način provođenja»,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju «svrha transakcije»,
- indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija,
- zakonski opis sumnjive transakcije od strane obveznika,

U nastavku su prikazani naprijed navedeni ključni podaci o zaprimljenim sumnjivim transakcijama koje je Ured u 2018. godini zaprimio od banaka i drugih obveznika iz čl. 9. Zakona i usporedba tih podataka s podacima za razdoblje 2011.-2018. godine.

7.2.1.1. Podaci o broju zaprimljenih sumnjivih transakcija

U 2018. godini broj zaprimljenih obavijesti od svih obveznika (banke i dr.) o sumnjivim transakcijama iznosio je 746 što je za 1,5 % više u odnosu na 2017. godinu kada je zaprimljeno ukupno 735 obavijesti o sumnjivim transakcijama a kako je prikazano u Grafikonu 5.

Grafikon 5. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama u razdoblju 2011.-2018. godine

7.2.1.1.1. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima

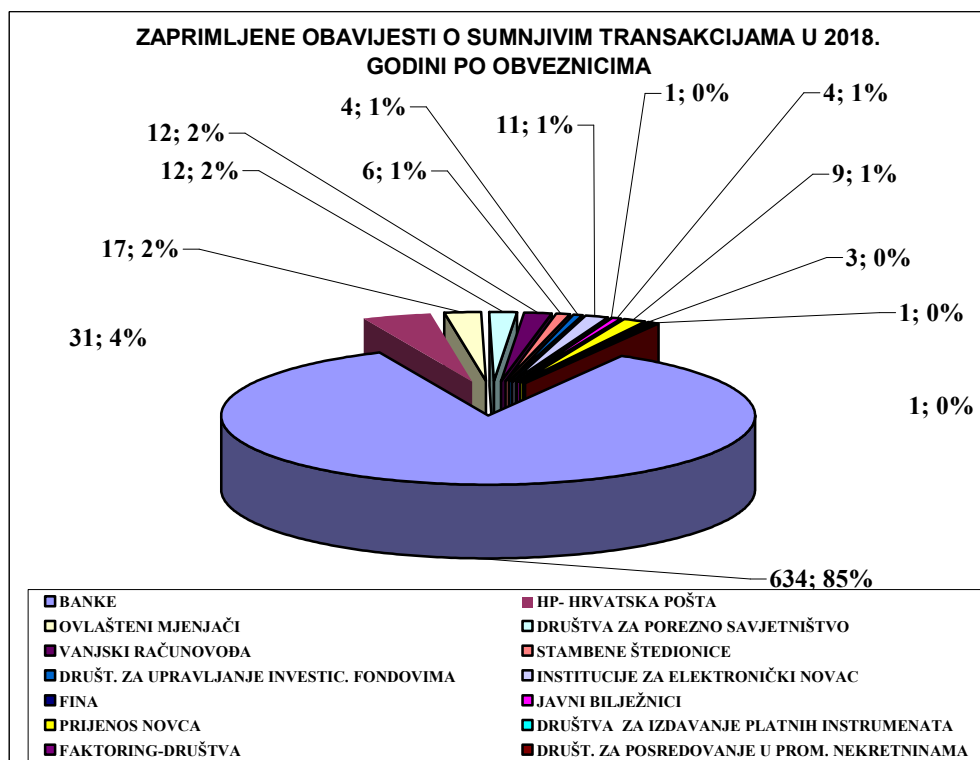
U 2018. godini od ukupno zaprimljenih 746 sumnjivih transakcija banke su prijavile 634 sumnjive transakcije. U Tablici 17. dan je pregled podataka po obveznicima koji su Uredu u 2018. godini dostavili Obavijesti o sumnjivim transakcijama te postotak dostavljenih Obavijesti o sumnjivim transakcijama od strane pojedinih obveznika i usporedba s podacima za 2017. godinu, a u Grafikonu 6. prikazana je struktura zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama u postotku po obveznicima.

Tablica 17. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2017. i 2018. godini

OBVEZNICI	2017.		2018.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
BANKE	616	83,81%	634	84,99%
HP-HRVATSKA POŠTA DD	36	4,90%	31	4,16%
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC	52	7,07%	11	1,47%
STAMBENE ŠTEDIONICE	11	1,50%	6	0,80%
JAVNI BILJEŽNICI	4	0,54%	4	0,54%

DRUŠTVA ZA POREZNO SAVJETNIŠTVO	0	0,00%	12	1,61%
VANJSKI RAČUNOVOĐA	0	0,00%	12	1,61%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM MIROVINSKIM FONDOM	6	0,82%	0	0,00%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	0	0,00%	4	0,54%
DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	3	0,41%	0	0,00%
DRUŠTVA KOJA OBAVLJAJU ODREĐENE USLUGE PLATNOG PROMETA UKLJUČUJUĆI I PRIJENOS NOVCA	0	0,00%	9	1,21%
OVLAŠTENI MJENJAČI	4	0,54%	17	2,28%
DRUŠTVA ZA IZDAVANJE PLATNIH INSTRUMENATA	0	0,00%	3	0,40%
FINA	3	0,41%	1	0,13%
DRUŠTVA ZA POSREDOVANJE U PROMETU NEKRETNINAMA	0	0,00%	1	0,13%
FACTORING-DRUŠTVA	0	0,00%	1	0,13%
UKUPNO	735	100,00%	746	100,00%

Grafikon 6. Zaprimljene obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2018. godini

Podaci iz Tablice 17. kao i iz Grafikona 6. pokazuju da je najveći broj sumnjivih transakcija u 2018. godini na temelju čl. 56. Zakona, prijavljen od strane banaka kao obveznika, te se nastavio dosadašnji trend najvećeg udjela bankovnog sektora u broju

prijava sumnjivih transakcija. Udio bankarskog sektora u ukupno zaprimljenim sumnjivim transakcijama u 2018. godini iznosio je 84,99 % dok je u 2017. godini bio 83,81 %.

U nastavku se navode podaci o analizi sumnjivih transakcija u 2018. godini u odnosu na obilježje "način provođenja" i obilježje "svrha transakcija".

7.2.1.2. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama prema obilježju "način provođenja"

Analizom je obuhvaćena 718 sumnjiva transakcija od ukupno 746 sumnjivih transakcija, odnosno obuhvaćeni su podaci o sumnjivim transakcijama koji su na Obrascima za obavješćivanje o sumnjivim transakcijama i osobama (UZSPN-O-42) od strane banaka i dr. obveznika u 2018. godini dostavljeni Uredu. Analizom nisu obuhvaćeni podaci o sumnjivim transakcijama (ukupno 28 sumnjivih transakcija) koji su na Obrascima za obavješćivanje o sumnjivim transakcijama i osobama od strane profesionalnih djelatnosti (javni bilježnici, društva za porezno savjetništvo) dostavljeni Uredu (UZSPN-O-54) iz razloga što obilježja iz obrasca za obavješćivanje Ureda o sumnjivim transakcijama od strane profesionalnih djelatnosti nisu sistematizirana na način kao kod obrasca putem kojeg ostali obveznici obavješćuju Ured o sumnjivim transakcijama, te stoga nije moguće izvršiti zajedničku analizu po istim obilježjima (primjerice, obrazac profesionalnih djelatnosti ne sadrži obilježje transakcija -način i svrha provođenja).

Od ukupnog broja sumnjivih transakcija u 2018. godini koje su banke i dr. obveznici provedbe Zakona prijavili Uredu putem Obrasca (UZSPN-O-42) 27,86% zaprimljenih sumnjivih transakcija odnosilo se na isplate u gotovini (ukupno 200 sumnjivih transakcija), 15,74 % sumnjivih transakcija odnosilo se na doznake iz inozemstva (ukupno 113 sumnjivih transakcija) a za 10,45 % zaprimljenih sumnjivih transakcija (ukupno 75 sumnjivih transakcija) banke i dr. obveznici su kao način provođenja naveli «drugo» te naveli o kakvoj transakciji se radi (prekid poslovnog odnosa, povrat doznaka iz inozemstva i dr.) a što je vidljivo iz Tablice 18.

Tablica 18. Struktura zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju "način provođenja" u 2017. i 2018. godini

OBILJEŽJE "NAČIN PROVOĐENJA"	2017.		2018.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
ISPLATA U GOTOVINI	229	31,33%	200	27,86%
DOZNAKE IZ INOZEMSTVA	154	21,07%	113	15,74%
DRUGO (NAVESTI)	94	12,86%	75	10,45%
UPLATA	68	9,30%	89	12,40%
TUZEMNA DOZNAKA	81	11,08%	62	8,64%
DOZNAKE U INOZEMSTVO	67	9,17%	103	14,35%
PRIJENOS NOVCA	37	5,06%	66	9,19%
MJENJAČKI POSLOVI	1	0,14%	10	1,39%
UKUPNO:	731	100,00%	718	100,00%

7.2.1.3. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama prema obilježju "svrha transakcije"

Od 718 sumnjivih transakcija koliko ih je u 2018. godini prijavljeno Uredu putem Obrasca (UZSPN-0-42), za 416 (57,94 %) sumnjivih transakcija banke i drugi obveznici provedbe Zakona su kao svrhu provođenja transakcija označili "drugo" te obrazložili o kojoj drugoj svrsi transakcije se radi (ugovor, predujam, materijalni troškovi, prijevara, odbijanje poslovnog odnosa, prijenos i dr.), za 86 (11,98%) sumnjivih transakcija navedeno je da je svrha provođenja usluga, a za 83 (11,56%) sumnjive transakcije navedeno je da je svrha pozajmica, a što je vidljivo iz Tablice 19.

Tablica 19. Struktura zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju "svrsi (namjeni) provođenja" u 2017. i 2018. godini

SVRHA	2017.		2018.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
DRUGO (NAVESTI)	510	69,77%	416	57,94%
POZAJMICA	68	9,30%	83	11,56%
ROBA	43	5,88%	35	4,87%
ŠTEDNJA	26	3,56%	20	2,79%
USLUGA	23	3,15%	86	11,98%
KREDIT	20	2,74%	15	2,09%
NEKRETNINE	15	2,05%	23	3,20%
AUTOMOBIL	6	0,82%	13	1,81%
KUPNJA STRANE GOTOVINE	4	0,55%	3	0,42%
VRIJEDNOSNI PAPIRI	4	0,55%	1	0,14%
DOBIT	3	0,41%	2	0,28%
ŽIVOTNO OSIGURANJE	3	0,41%	1	0,14%
UDJELI	2	0,27%	7	0,97%
AVANS	2	0,27%	1	0,14%
PRODAJA STRANE GOTOVINE	1	0,14%	6	0,84%
PLOVILO	1	0,14%	1	0,14%
ČEK	0	0,00%	4	0,56%
IGRE NA SREĆU	0	0,00%	1	0,14%
UKUPNO:	731	100,00%	718	100,00%

7.2.1.4. Lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Sukladno odredbama članka 60. Zakona obveznici su dužni sastaviti listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Prilikom sastavljanja liste indikatora obveznici su dužni uzeti u obzir specifičnosti svog poslovanja i karakteristike sumnjivih transakcija iz čl. 56. st. 6. Zakona. Pri sastavljanju lista indikatora obveznici surađuju sa državnim tijelima (Ured, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Hrvatska narodna banke, HANFA i strukovnim udruženjima (Hrvatska

gospodarska komora Hrvatska, Hrvatska javnobilježnička komora, Hrvatska odvjetnička komora i Hrvatska komora poreznih savjetnika).

U Tablici 20. prikazana je učestalost korištenja i navođenja pojedinačnih indikatora od strane banaka i drugih obveznika (bilo samostalno bilo u kombinaciji) za prepoznavanje sumnjivih transakcija, a koje indikatore su banke i drugi obveznici iz čl. 9. Zakona koristili prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama u 2018. godini. Obveznici su prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama u 2018. godini koristili ukupno 68 indikatora (55 indikatora korišteno je od postojećih 78 indikatora za bankarski sektor; 5 indikatora od ukupno 81 indikatora za društva za osiguranje, 1 indikator od ukupno 22 indikatora za društva za posredovanje, 2 indikatora od ukupno 58 indikatora za društva za poslovanje i posredovanje na financijskim tržištima, 2 indikatora od ukupno 58 indikatora za leasing društva te 3 indikatora za društva za koja obavljaju određene usluge platnog prometa uključujući i prijenos novca).

Tablica 20. Pregled indikatora koja su banke i drugi obveznici iz čl. 9. Zakona koristili pri prepoznavanju sumnjivih transakcija u 2018. godini

OZNAKA INDIKATORA	OPIS INDIKATORA	UČESTALOST KORIŠTENJA	%
1306	3.6. PRILJEV SREDSTAVA U ZNATNOM IZNOSU KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA NA VIŠE RAZLIČITIH RAČUNA ILI PODIŽE U GOTOVINI.	160	13,19%
1308	3.8. ZNAČAJNO I NAGLO POVEĆANJE PROMETA RAČUNA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	142	11,71%
1206	2.6. ISPLATA VELIKIH IZNOSA GOTOVINE S RAČUNA, ODMAH PO PRILJEVU SREDSTAVA NA RAČUN.	133	10,96%
1305	3.5. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA DALJE U INOZEMSTVO U KORIST ISTE STRANKE ILI U KORIST DRUGE	94	7,75%
1302	3.2. ODLJEV/PRILJEV SREDSTAVA U/IZ INOZEMSTVA KOJI NIJE U SKLADU S UOBIČAJENIM POSLOVIMA KLIJENTA I/ILI ODSUPAJU OD UOBIČAJENOG	89	7,34%
1201	2.1. UPLATA GOTOVINE KOJA IZRAZITO ODSUPA OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	70	5,77%
1202	2.2. UČESTALE UPLATE GOTOVINE.	62	5,11%
1211	2.11. UZASTOPNA ISPLATA/POLAGANJE GOTOVINE S/NA RAČUN TIJEKOM JEDNOG DANA ILI NEKOLIKO UZASTOPNIH DANA, A ČIJA JE UKUPNA	49	4,04%
1304	3.4. ODLJEV SREDSTAVA U INOZEMSTVO U KORIST OFFSHORE DRUŠTAVA ILI DRUGIH KOMPANIJA IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA ILI U KORIST FIZIČKIH OSOBA IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA	45	3,71%
1104	1.4. KLIJENT USTRAJNO TRAŽI DA SE TRANSAKCIJA OBAVI BRZO I BEZ BIROKRACIJE VREMENSKI PRITISAK.	31	2,56%
1307	3.7. AKTIVIRANJE NEAKTIVNIH RAČUNA, OSOBITO AKO NJIHOVO AKTIVIRANJE CINE TRANSAKCIJE U ZNAČAJNIM IZNOSIMA.	30	2,47%
1303	3.3. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA U KORIST DOMAĆE/STRANE OSOBE KOJI DOLAZI IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA .	26	2,14%
1110	1.10. PUNOMOĆ ZA RASPOLAGANJE SREDSTVIMA NA RAČUNU DANA JE OSOBAMA KOJE NISU POSLOVNO ILI RODBINSKI U VEZI S KLIJENTOM.	25	2,06%
1108	1.8. KLIJENT SE POJAVLJUJE U DRUŠTVU OSOBE ZA KOJU SE ČINI DA MU NIJE BLISKA I KOJA OSTAVLJA DOJAM DA NADZIRE KLIJENTA I/ILI TRANSAKCIJU	23	1,90%
1608	6.8. PLAĆANJE PREMA SPORAZUMU/DOGOVORU OD.	19	1,57%
1301	3.1. UČESTALI ODLJEVI SREDSTVA U MANJIM IZNOSIMA KOJI ODSUPAJU OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	17	1,40%
1210	2.10. INZISTIRANJE KLIJENTA NA OBAVLJANJU GOTOVINSKE TRANSAKCIJE KOJA SE UOBIČAJENO I LOGIČNO OBAVLJA KAO BEZGOTOVINSKA	16	1,32%
1607	6.7. PLAĆANJE ZAJMA, KREDITA ILI DUGA.	15	1,24%
1216	2.16. UČESTALO OBAVLJANJE GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA JEDVA ISPOD PRAGA OD HRK 200.000 ILI ODGOVARAJUĆEG IZNOSA U DRUGOJ VALUTI.	13	1,07%
1208	2.8. NALOZI ZA DOZNAKE U INOZEMSTVO BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA ZA PLAĆANJE.	12	0,99%

1214	2.14. VELIKI BROJ POJEDINACA KOJI VRŠE UPLATE NA ISTI RAČUN BEZ VALJANOG RAZLOGA.	8	0,66%
1109	1.9. KLIJENT JE NEREZIDENT KOJI ŽELI OTVORITI RAČUN IZ NEPRIHVATLJIVIH RAZLOGA (PRIMJER: OBAVLJANJE DJELATNOSTI NA PODRUČJU RN BEZ REGISTRACIJE PODUZEĆA ILI OSNIVANJA	7	0,58%
1103	1.3. KLIJENT POKUŠAVA NAGOVORITI ZAPOSLENIKA BANKE DA NE ISPUNI POTREBNE OBRASCE ILI ODSUPI OD UOBIČAJENE PROCEDURE. PRI TOME SE PONAŠA NEPRIMJERENO, VIŠE I PRIJETI, ILI OBRNUTO PRETJERANO LJUBAZNO I MOLBAMA POKUŠAVA PRIDOBITI ZAPOSLENIKA...	7	0,58%
1609	6.9. PLAĆANJE PREMA UPUTAMA.	6	0,49%
1112	1.12. KLIJENT IMA NEOBIČNO PODROBNA SAZNANJA O ZAKONU O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA.	6	0,49%
1402	4.2. PRILJEVI NASLOVLJENI KAO: KREDITNA LINIJA, ZAJAM ILI PREDUJAM POSEBICE AKO PRILJEVI STIŽU IZ INOZEMSTVA PRI ČEMU JE NAVEDENI ZAJMODAVAC FIKTIVNO/OFFSHORE DRUŠTVO (ZEMLJA VISOKOG RIZIKA) ILI POJEDINAC ILI DRUŠTVO...	6	0,49%
1218	2.18. UPLATA GOTOVINE U KOJU SU UKLJUČENI SVEŽNJEVI NOVČANICA KOJI SU OMOTANI NA NEUOBIČAJEN NAČIN.	6	0,49%
1111	1.11. KLIJENT OTVARA RAČUNE ZA VIŠE PRAVNIH OSOBA REGISTRIRANIH NA ISTOJ ADRESI I ZASTUPANIH OD ISTIH OSOBA BEZ OČITIH PRAVNIH ILI EKONOMSKIH RAZLOGA.	6	0,49%
1605	6.5. KONZULTACIJSKE USLUGE.	6	0,49%
1101	1.1. KLIJENT SE POKUŠAVA IDENTIFICIRATI KRIVOTVORENIM, TUĐIM ILI LAŽNIM DOKUMENTIMA.	5	0,41%
1506	5.6. ULAGANJA U NEKRETNINE FINANCIRANA SREDSTVIMA PRIMLJENIM IZ STRANIH IZVORA ILI GOTOVINSKIM UPLATAMA.	5	0,41%
1602	6.2. PLAĆANJE PROVIZIJE	5	0,41%
1107	1.7. KLIJENT SE RASPITUJE O KAKO IZBJECI DA SE TRANSAKCIJA PRIJAVI I BESPOTREBNO JE POJAŠNJAVA.	4	0,33%
1604	6.4. PLAĆANJE TROŠKOVA PODUZEĆA	4	0,33%
2103	TRANSAKCIJA IMA KARAKTERISTIKU GOSPODARSKOG ILI DRUGOG KAŽNJIVOG DJELA	4	0,33%
1209	2.9. NEAKTIVAN RAČUN ODJEDNOM SE AKTIVIRA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	3	0,25%
3114	STRANKA IMA STALNO PREBIVALIŠTE, ODNOSNO SJEDIŠTE IZVAN REBUBLIKE HRVATSKE	3	0,25%
1603	6.3. PLAĆANJE NAKNADE, KOMISIONE NAKNADE, NAKNADE ZA SAVJETOVANJE I SL.	3	0,25%
1204	2.4. UČESTALE MJENJAČKE TRANSAKCIJE.	3	0,25%
1213	2.13. CESTE DISLOCIRANE UPLATE KOJE VRŠI TREĆA STRANA U POSLOVNICAMA KOJE NISU POSLOVNICA VLASNIKA RAČUNA.	3	0,25%
1203	2.3. VELIKI IZNOSI KOJI SE POLAŽU U NOVČANICAMA MALIH APOENA.	3	0,25%
1601	6.1. PLAĆANJE TROŠKOVA.	3	0,25%
1505	5.5. KUPNJA I PRODAJA VRIJEDNOSNICA POD OKOLNOSTIMA KOJE NEMAJU LOGICNI I UOBIČAJENO POSLOVNI KARAKTER (NPR. KLIJENT NASTOJI KUPITI POJEDINI VRIJEDNOSNI PAPIR I ODMAH GA NAKON TOGA PRODATI BEZ ANALIZE CIJENE...	3	0,25%
1904	9.4. KLIJENT PODNOSI NACRTE UGOVORA ILI SPORAZUMA U OBLIKU FOTOKOPIJA ILI DOKUMENATA POSLANIH TELEFAKSOM, KOJI SU CESTO NELOGIČNI, KONTRADIKTORNI, NERAZUMLJIVI I NISU U SKLADU SA BANKARSKOM PRAKSOM I/ILI PRAVNIM STANDARDIMA.	3	0,25%
1106	1.6. KLIJENT OTVARA VIŠE TRANSAKCIJSKIH RAČUNA ISTE VRSTE BEZ NAVOĐENJA PRIHVATLJIVOG RAZLOGA, ODNOSNO, ZATVARA RAČUNE KAKO BI OTVORIO NOVE RAČUNE.	2	0,16%
1113	1.13. KLIJENT NE ŽELI IZVRŠITI TRANSAKCIJU ILI MIJENJA INFORMACIJE I/ILI IZNOS NAKON ŠTO JE ČUO DA ĆE TRANSAKCIJA BITI EVIDENTIRANA I PRIJAVLJENA.	2	0,16%
2102	NEOBIČNA PRIRODA TRANSAKCIJE ILI NEOBIČNE OKOLNOSTI KOJE SU VEZANE UZ TRANSAKCIJU.	2	0,16%
2111	TRANSAKCIJE KOJE OBAVLJA STRANKA, BEZ OBZIRA NA NJEZINU VRIJEDNOST I NAČIN NA KOJI SE OBAVLJA, U SLUČAJU DA OBVEZNIK IMA SAZNANJA ILI RAZLOGA ZA SUMNJU DA SPOMENUTA TRANSAKCIJA UKLJUČUJE SREDSTVA PROIZAŠLA IZ NEZAKONITIH AKTIVNOSTI...	2	0,16%

1205	2.5. UČESTALE ZAMJENE NOVČANICA IZ MALIH APOENA U VELIKE	2	0,16%
5105	STRANKA ODBIJA ILI JE OČITO NEODLUČNA U PRUŽANJU POTREBNIH INFORMACIJA, DOKUMENATA I/ILI PRUŽA LAŽNE, VARLJIVE ILI KONTRADIKTORNE INFORMACIJE DOKUMENTE.	2	0,16%
1219	2.19. KLIJENT UPLAĆUJE GOTOVINU I PRI TOME NE ZNA O KOJEM IZNOSU GOTOVINE SE RADI.	1	0,08%
1406	4.6. SVE VRSTE DOKUMENTARNIH POSLOVA I JAMSTAVA PO NALOGU I U KORIST DOMAĆIH I STRANIH OSOBA KOJE SU POVEZANE SA ZEMLJAMA VISOKOG RIZIKA.	1	0,08%
1105	1.5. KLIJENT IZBJEGAVA OSOBNI KONTAKT S BANKOM. NAJAVLJUJE KOMUNIKACIJU SAMO PUTEM TELEFAKSA I/ILI MAILA. NAVODI TREĆE OSOBE ZA KONTAKT I OVLAŠĆUJE IH ZA RASPOLAGANJE KAKO BI IZBJEGAO OSOBNI KONTAKT. NE ŽELI DA MU SE ŠALJU IZVACI O RACUNU...	1	0,08%
1606	6.6. AVANS.	1	0,08%
1701	7.1. VISOK IZNOS I NEJASNA UPOTREBA SREDSTAVA ZA TROŠKOVE KOJI NISU POVEZANI S DJELATNOŠĆU NEPROFITNE ORGANIZACIJE.	1	0,08%
1702	7.2. VISOK POSTOTAK DONACIJA NEPROFITNE ORGANIZACIJE IZ STRANIH I U STRANE DRŽAVE.	1	0,08%
1703	7.3. FINACIJSKE AKTIVNOSTI NEPROFITNIH ORGANIZACIJA KOJE NISU U SKLADU SA CILJEM I SVRHOM ZA KOJU JE ORGANIZACIJA REGISTRIRANA.	1	0,08%
1804	8.4. ZAPOSLENIK VODI ŽIVOT DALEKO IZNAD MOGUĆNOSTI BAZIRANIH NA NJEGOVIH PRIMANJIMA I ŽIVOTNIM PRILIKAMA	1	0,08%
1901	9.1. UNAJMLJIVANJE SEFA UZ OVLAŠĆIVANJE NEKOLIKO OSOBA ZA PRISTUP SEFU.	1	0,08%
1902	9.2. KORIŠTENJE SEFA NEPOSREDNO PRIJE ILI POSLIJE OBAVLJANJA GOTOVINSKE TRANSAKCIJE.	1	0,08%
2502	NEMA LOGIČNE POVEZANOSTI IZMEĐU IZVRŠENOG POSLA I DJELATNOSTI STRANKE.	1	0,08%
5115	STRANKA ZA KOJU OBVEZNIK IMA SAZNANJA DA JE VEĆ BILA KAŽNJAVANA, ILI OPTUŽENA ZA KAZNENA DJELA (NPR. JAVNO POZNATO IZ MEDIJA ILI IZ OBAVIJESTI UREDA), ILI DA SE PROTIV NJE VODE ISTRAŽNI ILI KAZNENI POSTUPCI VEZANI...	1	0,08%
2116	SVE VRSTE MEĐUNARODNIH TRANSAKCIJA KOJE SE VRŠE TEMELJEM RAEUNA ZA USLUGE, REZIDENATA I NEREZIDENATA, PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA, KOJE NISU U SKLADU S REGISTRIRANOM DJELATNOŠĆU TVRTKE, BEZ VIDLJIVOG EKONOMSKO - LOGIČKOG RAZLOGA ILI JE...	1	0,08%
4107	UPLATA VELIKOG BROJA POJEDINACA NA ISTI RAČUN BEZ VALJANOG RAZLOGA.	1	0,08%
4108	UPLATE ZNATNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA ILI KONTINUIRANIH MANJIH IZNOSA FINACIJSKIH SREDSTAVA (TZV. POVEZANE TRANSAKCIJE) SA RAČUNA IZ TUZEMSTVA/INOZEMSTVA.	1	0,08%
	ISTA STRANKA IZVRŠAVA VIŠE TRANSAKCIJA U RAZLIČITIM POSLOVNICAMA, S OČITOM NAMJEROM UPOTREBE RAZLIČITIH AGENATA.	1	0,08%
	STRANKA PRIMA NOVAC I ODMAH GA ŠALJE RAZLIČITIM PRIMATELJIMA.	1	0,08%
	STRANKA UČESTALO PRIMA I/ILI ŠALJE NOVAC U 90 DANA.	1	0,08%
68	UKUPNO	1213	100,00%

Tablica 21. Pregled indikatora koje su banke i dr. obveznici najučestalije koristili za prepoznavanje sumnjivih transakcija u 2017. i 2018. godini

OZNAKA INDIKATORA	OPIS INDIKATORA	2017.		2018.	
		učestalost korištenja	%	učestalost korištenja	%
1306	3.6. PRILJEV SREDSTAVA U ZNATNOM IZNOSU KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA NA VIŠE RAZLIČITIH RAČUNA ILI PODIŽE U GOTOVINI.	235	18,88%	160	13,19%
1308	3.8. ZNAČAJNO I NAGLO POVEĆANJE PROMETA RAČUNA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	204	16,39%	142	11,71%
1206	2.6. ISPLATA VELIKIH IZNOSA GOTOVINE S RAČUNA, ODMAH PO PRILJEVU SREDSTAVA NA RAČUN.	130	10,44%	133	10,96%
1305	3.5. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA DALJE U INOZEMSTVO U KORIST ISTE STRANKE ILI U KORIST DRUGE STRANKE.	95	7,63%	94	7,75%
1302	3.2. ODLJEV/PRILJEV SREDSTAVA U/IZ INOZEMSTVA KOJI NIJE U SKLADU S UOBIČAJENIM POSLOVIMA KLIJENTA I/ILI ODSUPAJU OD UOBIČAJENOG PROMETA PO RAČUNU KLIJENTA.	71	5,70%	89	7,34%

Iz Tablice 21. razvidno je da su u 2018. godini najučestalije korišteni isti indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija kao i u 2017. godini (priljev sredstava u znatnom iznosu koji se odmah transferira na više različitih računa ili podiže u gotovini; značajno i naglo povećanje prometa računa bez prihvatljivog razloga; isplata velikih iznosa gotovine s računa, odmah po priljevu sredstava na račun, priljev sredstava iz inozemstva koji se odmah transferira dalje u inozemstvo u korist iste stranke ili u korist druge stranke, odljev/priljev sredstava u/iz inozemstva koji nije u skladu s uobičajenim poslovima klijenta i/ili odstupaju od uobičajenog prometa po računu klijenta).

7.2.1.5. Zakonski opis sumnjive transakcije od strane obveznika

U Tablici 22. nalazi se pregled učestalosti korištenja pojedinih obilježja sumnjive transakcije (bilo samostalno bilo u kombinaciji) koja su banke i drugi obveznici koristili prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama putem Obrasca (UZSPN-O-42) navodeći obrazloženje razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

Tablica 22. Pregled razloga koja su obveznici najučestalije navodili pri prijavi sumnjivih transakcija u 2018. godini

BROJ OBILJEŽJA	OPIS	UČESTALOST POJAVLJIVANJA	
1	TRANSAKCIJA UKLJUČUJE SREDSTVA PROIZAŠLA IZ NEZAKONITIH AKTIVNOSTI ILI POVEZANA S FINANCIRANJEM TERORIZMA S OBZIROM NA VLASNIŠTVO, PRIRODU, IZVOR, LOKACIJU ILI KONTROLU TAKVIH SREDSTAVA	152	14,42%
2	TRANSAKCIJA PO SVOJIM ZNAČAJKAMA POVEZANIM SA STATUSOM STRANKE ILI DRUGIM ZNAČAJKAMA STRANKE ILI SREDSTAVA ILI DRUGIM OSOBITOSTIMA OČITO ODSUPA OD UOBIČAJENIH TRANSAKCIJA ISTE STRANKE, TE DA ODGOVARA POTREBNOM BROJU I VRSTI INDIKATORA KOJI UPUĆUJU NA TO DA POSTOJE RAZLOZI ZA SUMNJU NA PRANJE NOVCA ILI FINANCIRANJE TERORIZMA	258	24,48%
3	TRANSAKCIJA JE USMJERENA NA IZBJEGAVANJE PROPISA KOJI REGULIRAJU MJERE SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	150	14,23%
4	UVIJEK KADA OBVEZNIK PROCIJENI DA U VEZI S TRANSAKCIJOM ILI STRANKOM POSTOJE RAZLOZI ZA SUMNJU NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA	494	46,87%
UKUPNO		1054	100,00%

Slijedom podataka navedenih u Tablici 22. vidljivo je da je u definiranju sumnjive transakcije od strane obveznika (banka i drugih obveznika) najčešće korišteno obilježje pod brojem 4 (toč. 4.), kako je opisano u Tablici 22. Ovo obilježje je korišteno 494 puta prilikom prijave sumnjivih transakcija Uredu od strane obveznika (banke i dr.).

7.2.2. Ključna obilježja "povratne informacije" obveznicima o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama zaprimljenih u 2018. godini

Sukladno odredbama članka 149. Zakona, o zaprimljenim i analiziranim podacima za transakciju ili neku osobu u vezi s kojima su utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, Ured će obavijestiti obveznike iz članka 9. stavka 2. Zakona koji su prijavili transakciju, osim ako ocijeni da bi to moglo štetiti daljnjem tijeku i ishodu postupka, i to, između ostalog, i na način da najmanje jednom godišnje dostavi ili objavi statističke podatke o zaprimljenim obavijestima o transakcijama i rezultatima postupanja.

Slijedom navedenog, u Tablici 23. prikazano je postupanje Ureda po sumnjivim transakcijama zaprimljenim u 2018. godini, i to temeljem sljedećih podataka:

- ukupni broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2018. godini razvrstanih prema kategorijama obveznika,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2018. godini koje su inicirale do zaključno s 31.12.2018. godine novu analitičko obavještajnu obradu sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2018. godini koje su do zaključno s 31.12.2018. godine analitički obavještajno analizirane u okviru već ranije otvorenih analitičkih obrada,

- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2018. godini koje su do zaključno s 31.12.2018. godine nalaze u fazi predanalitičke obrade.

Tablica 23. Pregled podataka o postupanju Ureda po zaprimljenim sumnjivim transakcijama od banaka i dr. obveznika iz čl. 9. Zakona u 2018. godini

OBVEZNICI	BROJ UKUPNO ZAPRIMLJENIH SUMNJIVIH TRANSAKCIJA U 2018.		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU INICIRALE NOVU ANALITIČKU OBRADU U 2018.		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU PROCESUIRANE U OKVIRU POSTOJEĆIH ANALITIČKIH OBRADA		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU U PREDANALITIČKOJ OBRADI U 2018.	
	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%
BANKE	634	84,99%	244	94,94%	300	95,54%	90	51,43%
HP- HRVATSKA POŠTA	31	4,16%	1	0,39%	2	0,64%	28	16,00%
STAMBENE ŠTEDIONICE	6	0,80%	0	0,00%	0	0,00%	6	3,43%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	4	0,54%	1	0,39%	0	0,00%	3	1,71%
OVLAŠTENI MJENJAČI	17	2,28%	8	3,11%	0	0,00%	9	5,14%
FINA	1	0,13%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,57%
JAVNI BILJEŽNICI	4	0,54%	2	0,78%	0	0,00%	2	1,14%
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC	11	1,47%	0	0,00%	11	3,50%	0	0,00%
DRUŠTVA KOJA OBAVLJAJU ODREĐENE USLUGE PLATNOG PROMETA UKLJUČUJUĆI I PRIJENOS NOVCA	9	1,21%	0	0,00%	0	0,00%	9	5,14%
DRUŠTVA ZA POREZNO SAVJETNIŠTVO	12	1,61%	0	0,00%	0	0,00%	12	6,86%
VANJSKI RAČUNOVOĐA	12	1,61%	0	0,00%	0	0,00%	12	6,86%
DRUŠTVA ZA IZDAVANJE PLATNIH INSTRUMENATA	3	0,40%	0	0,00%	1	0,32%	2	1,14%
FAKTORING-DRUŠTVA	1	0,13%	1	0,39%	0	0,00%	0	0,00%
DRUŠTVA ZA POSREDOVANJE U PROMETU NEKRETNOSTIMA	1	0,13%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,57%
SVEUKUPNO	746	100,00%	257	100,00%	314	100,00%	175	100,00%

Slijedom podataka iz Tablice 23. proizlazi da od ukupnog broja (746) svih zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2018. godini, do zaključno s 31.12.2018. godine 257 sumnjivih transakcija, odnosno 34,45 % iniciralo je novu analitičku obradu, 314 (42,09%) sumnjivih transakcija analitičko obavještajno je obrađeno u okviru već ranije otvorenih analitičkih obrada, a 175 (23,46%) sumnjivih transakcija je zaključno s 31.12.2018. godine u predanalitičkoj obradi.

Dakle, do zaključno s 31.12.2018. godine Ured je analitički obavještajno obradio ukupno 571 ili 76,54 % svih sumnjivih transakcija zaprimljenih u 2018. godini, dok se 175 (23,46%) sumnjivih transakcija do zaključno s 31.12.2018. godine nalazi u predanalitičkoj obradi koje se provode radi prikupljanja dodatnih podataka u cilju potvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

Važno je napomenuti da svakom obvezniku koji je tijekom 2018. godine dostavio obavijest o sumnjivoj transakciji Ured dostavlja pojedinačnu povratnu informaciju o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama, a koja povratna informacija sadrži osvrt na postupanje po sumnjivim transakcijama konkretnog obveznika i na rezultate takvog postupanja, osvrt na obilježja sumnjivih transakcija konkretnog obveznika i osvrt na sudjelovanje konkretnog obveznika u cjelokupnom postupku obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama.

7.2.3. Ključni podaci o zaprimljenim obavijestima o gotovinskim transakcijama u 2018. godini

Analize zaprimljenih gotovinskih transakcija u 2018. godini temelje se na analizama određenih obilježja gotovinskih transakcija, a koja obilježja proizlaze iz podataka koje zakonski obveznici (banke i drugi) dostavljaju Uredu sukladno odredbama članka 61. Zakona putem obrasca o obavješćivanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj (Obrazac UZSPN-O-40) koji obrazac je sastavni dio Pravilnika o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za određene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji («Narodne novine» broj 1/2009).

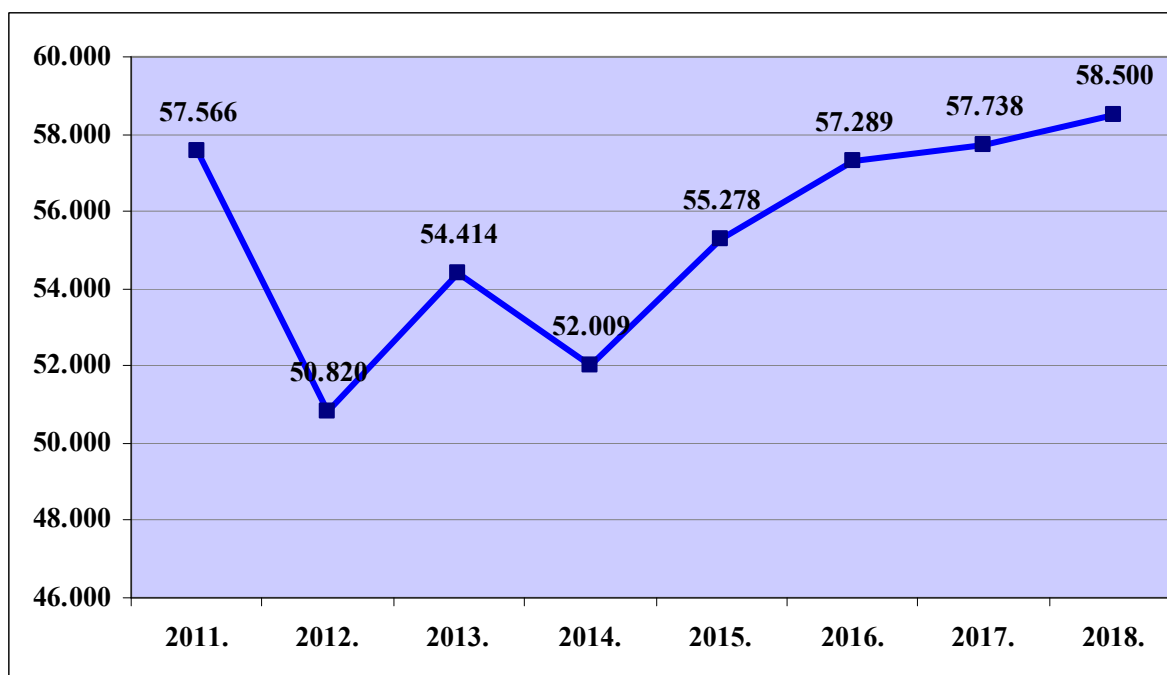
Ured u svojim evidencijama raspolaže isključivo sa podacima o gotovinskim transakcijama u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj koje Uredu prijave banke i drugi obveznici. Dakle, Ured u svojim bazama ima statističku evidenciju o onim gotovinskim transakcijama (200.000,00 kn i većoj) koje su Uredu banke i dr. obveznici prijavili temeljem Zakona. Statističke podatke o svim gotovinskim platnim transakcijama neovisno o vrijednosti transakcije prikuplja, statistički obrađuje i objavljuje Hrvatska narodna banka.

U nastavku se navode osnovni (ključni) podaci o gotovinskim transakcijama koje su u 2018. godini zaprimljene od banaka i drugih obveznika iz čl. 9. st. 2. Zakona i usporedba ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom, te usporedba ukupnih podataka za razdoblje 2011.-2018. godine.

7.2.3.1. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama

U 2018. godini zaprimljeno je 58.500 gotovinskih transakcija što je za 1,32 % više u odnosu na 2017. godinu kada je zaprimljeno 57.738 gotovinskih transakcija a što je vidljivo iz Grafikona 7.

Grafikon 7. Broj zaprimljenih gotovinskih transakcija u razdoblju 2011.- 2018. godine

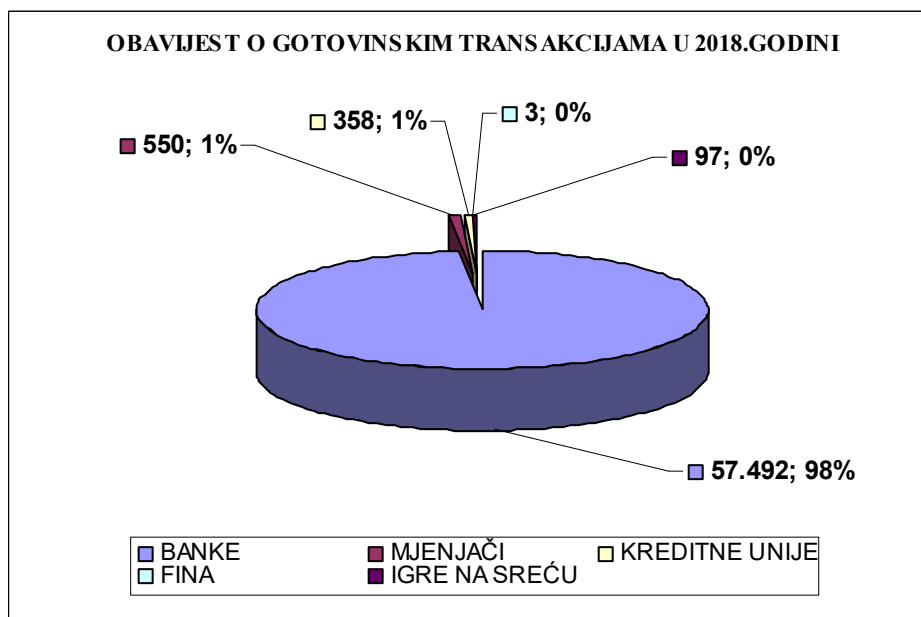
7.2.3.2. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama po obveznicima

U 2018. godini od ukupno zaprimljenih 58.500 gotovinskih transakcija banke su prijavile 57.492 (98,28 %) gotovinskih transakcija. U Tablici 24. dan je pregled obveznika koji su Uredu u 2018. godini dostavljali Obavijesti o gotovinskim transakcijama i postotak njihovih Obavijesti u ukupnom broju dostavljenih Obavijesti i usporedba sa podacima iz 2017. godine, a u Grafikonu 8. prikaz struktura zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama u 2018. u postotku po obveznicima.

Tablica 24. Broj zaprimljenih obavijest o gotovinskim transakcijama po obveznicima u 2017. i 2018. godini

OBVEZNICI	2017.		2018.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
BANKE	56.375	97,64%	57.492	98,28%
OVLAŠTENI MJENAČI	513	0,89%	550	0,94%
KREDITNE UNIJE	292	0,51%	358	0,61%
FINA	408	0,71%	3	0,01%
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU	120	0,21%	97	0,17%
HP-HRVATSKA POŠTA	30	0,05%	0	0,00%
UKUPNO:	57.738	100,00%	58.500	100,00%

Grafikon 8. Zaprimljene obavijesti o gotovinskim transakcijama po obveznicima u 2018. godini

Broj zaprimljenih gotovinskih transakcija u 2018. godini povećao se za 762 transakcije odnosno 1,32% u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini ukupno je zaprimljeno 58.500 gotovinskih transakcija. Ukupna vrijednost gotovinskih transakcija zaprimljenih u Uredu u 2018. godini povećala se za 1,37 % u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini ukupna vrijednost svih gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj iznosila je 24.010.049.780,62 kn a u 2017. godini 23.684.466.689,29 kn. Najveći broj gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj zaprimljen je od strane banaka te se nastavio dosadašnji trend konstantnog udjela tog sektora u ukupnom broju prijava gotovinskih transakcija. Tako su banke u 2018. godini prijavile 57.492 gotovinske transakcije što čini 98,28 % od ukupnog broja zaprimljenih svih gotovinskih transakcija.

U nastavku su iskazani podaci o ukupnom broju zaprimljenih i ukupnoj vrijednosti gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj u odnosu na obilježje "način provođenja" i obilježje "svrhu provođenja".

7.2.3.3. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama prema obilježju "načinu provođenja"

Od ukupnog broja gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj koje su banke i dr. obveznici provedbe Zakona u 2018. godini putem Obrasca (UZSPN-0-40) prijavili Uredu ukupno 35.811 transakcija ili 61,22 % transakcija odnosile su se na "isplatu u gotovini", ukupno 21.343 transakcija ili 36,48 % transakcija odnosile su se na "uplatu u gotovini" dok ukupno 1.230 transakcija ili 2,10 % transakcija se odnosilo na "mjenjačke poslove", a što je vidljivo iz Tablice 25.

Tablica 25. Struktura zaprimljenih gotovinskih transakcija prema obilježju "način provođenja" u 2017. i 2018. godini

NAČIN PROVOĐENJA	2017.				2018.			
	broj tr.	%	iznos (kn)	%	broj tr.	%	iznos (kn)	%
ISPLATA U GOTOVINI	35.662	61,77%	14.807.696.523,15	62,52%	35.811	61,22%	14.890.786.592,58	62,02%
UPLATA U GOTOVINI	20.926	36,24%	8.385.520.702,35	35,41%	21.343	36,48%	8.559.147.111,99	35,65%
MJENJAČKI POSLOVI	1.117	1,93%	470.668.746,76	1,99%	1.230	2,10%	501.745.263,69	2,09%
DRUGO	33	0,06%	20.580.717,03	0,09%	116	0,20%	58.370.812,36	0,24%
ukupno:	57.738	100,00%	23.684.466.689,29	100,00%	58.500	100,00%	24.010.049.780,62	100,00%

7.2.3.4. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama prema obilježju "svrha provođenja"

Od ukupno 58.500 gotovinskih transakcija koliko ih je u 2018. godini zaprimio Ured od strane banaka i drugih obveznika, za 21.906 gotovinskih transakcija (što čini 37,45 % svih zaprimljenih gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj) prijavljeno je da je svrha provođenja istih "štednja" a što je vidljivo iz Tablice 26. Ukupna vrijednost transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i višoj koje su obavljene u gotovini u svrhu štednje u 2018. godini iznosila je 8.672.205.976,42 kn, a koje su prijavljene Uredu temeljem Zakona.

Tablica 26. Struktura zaprimljenih gotovinskih transakcija prema obilježju "svrha provođenja" u 2017. i 2018. godini

SVRHA	2017.				2018.			
	broj tr.	%	iznos (hrk)	%	broj tr.	%	iznos (hrk)	%
ŠTEDNJA	23.026	39,88%	9.282.990.297,84	39,19%	21.906	37,45%	8.672.205.976,42	36,12%
DRUGO (NAVESTI)	12.420	21,51%	4.977.679.815,20	21,02%	12.486	21,34%	4.843.171.234,35	20,17%
NEKRETNINE	10.007	17,33%	4.314.552.881,26	18,22%	11.751	20,09%	4.988.835.275,88	20,78%
PRODAJA STRANE GOTOVINE	3.531	6,12%	1.481.733.544,63	6,26%	2.842	4,86%	1.708.097.117,72	7,11%
POZAJMICA	2.316	4,01%	911.337.982,41	3,85%	2.541	4,34%	1.072.015.820,23	4,46%
ROBA	2.314	4,01%	1.155.650.700,67	4,88%	2.460	4,21%	1.014.303.531,18	4,22%
KREDIT	1.263	2,19%	416.941.752,82	1,76%	1.430	2,44%	433.497.968,10	1,81%
KUPNJA STRANE GOTOVINE	741	1,28%	290.245.807,47	1,23%	843	1,44%	343.127.872,31	1,43%
DOBIT	527	0,91%	225.072.828,16	0,95%	679	1,16%	328.990.252,80	1,37%
USLUGA	441	0,76%	184.731.112,60	0,78%	452	0,77%	128.520.672,13	0,54%
AUTOMOBIL	371	0,64%	105.699.023,71	0,45%	389	0,66%	178.784.891,50	0,74%
UDJELI	260	0,45%	119.036.123,60	0,50%	229	0,39%	84.178.178,74	0,35%
IGRE NA SREĆU	277	0,48%	100.113.725,98	0,42%	191	0,33%	103.396.762,84	0,43%

VRIJEDNOSNI PAPIRI	71	0,12%	46.619.054,49	0,20%	99	0,17%	34.176.734,83	0,14%
AVANS	20	0,03%	5.537.953,47	0,02%	92	0,16%	30.048.891,02	0,13%
PLOVILO	63	0,11%	25.481.167,77	0,11%	65	0,11%	31.805.089,76	0,13%
ŽIVOTNO OSIGURANJE	71	0,12%	23.976.984,36	0,10%	21	0,04%	5.902.694,39	0,02%
ČEK	8	0,01%	13.585.589,04	0,06%	20	0,03%	7.338.591,42	0,03%
UMJETNINE	11	0,02%	3.480.343,81	0,01%	4	0,01%	1.652.225,00	0,01%
ukupno:	57.738	100,00%	23.684.466.689,29	100,00%	58.500	100,00%	24.010.049.780,62	100,00%

7.2.4. Ključni podaci iz obrazaca o obavješćivanju Ureda o prijenosu gotovine preko državne granice

Tijela Carinske uprave RH obavještavaju Ured o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više, neprijavljenom pokušaju prenošenjem gotovine, kao i o svakom prijenosu gdje postoji sumnja u pranje novca ili financiranje terorizma. (čl.121. Zakona).

Carinska uprava RH je u 2018. godine obavijestila Ured o 351 prijenosa gotovine u kunskoj protuvrijednosti od 10.000,00 EUR i višoj preko državne granice kako je prikazano u Tablici 27.

- 342 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice odnosno 97,44 % odnosi se na prijavljene prijenose gotovine preko državne granice, dok se 7 obavijesti o prijenosu gotovine odnosno 1,99 % odnosi se na neprijavljene prijenose preko državne granice,
- 225 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice odnosno 64,10% odnosi se na unos gotovine u RH, dok se 124 obavijesti o prijenosu gotovine odnosno 35,33 % odnosi se na iznošenje gotovine iz RH;
- 2 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice (neprijavljeno iznošenje gotovine iz RH), odnosno 0,57% svih prijenosa odnosi se na prijenos gotovine preko državne granice sa sumnjom na pranje novca.

Tablica 27. Obavijest Carinske uprave o prijenosima gotovine preko državne granice i obavijesti o sumnji na pranje novca u 2018.

OBAVIJEST CARINSKE UPRAVE O PRIJENOSIMA GOTOVINE PREKO DRŽAVNE GRANICE I OBAVIJESTI O SUMNJOM NA PRANJE NOVCA U 2018. GODINI					
		PRANJE NOVCA			PRANJE NOVCA
ULAZ U RH	225	0	PRIJAVLJENO	342	0
IZLAZ IZ RH	124	2	NEPRIJAVLJENO	7	2
UKUPNO	349	2	UKUPNO	349	2
SVEUKUPNO		351	SVEUKUPNO		351

VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA

VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA

U Službi za prevenciju i nadzor obveznika ustrojena su dva odjela, Odjel za prevenciju i Odjel za nadzor obveznika .

Značajnije aktivnosti Službe za prevenciju i nadzor obveznika u 2018. bile su vezane za:

- normativne aktivnosti
- davanje smjernica vezanih za jedinstvenu primjenu odredbi Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
- neizravni nadzor primjene Zakona kod obveznika
- suradnja s nadležnim nadzornim tijelima (Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor)
- stručno osposobljavanje i izobrazba zaposlenika obveznika.

8.1. Aktivnosti Ureda u području prevencije pranja novca i financiranja terorizma

8.1.1. Normativne aktivnosti

Izrada Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (u daljnjem tekstu: važeći Zakon) kojeg je Hrvatski sabor donio na sjednici 27. listopada 2017. godine objavljen je u Narodnim novinama, broj 108/17 i stupio je na snagu 1. siječnja 2018. godine. Zakonom je u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena Direktiva (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2015/849) te se osigurala provedba Uredbe (EU) 2015/847 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1781/2006 Uredba (EU) 2015/847) i Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice Uredba (EU) 1889/2005).

Radi transpozicije Direktive (EU) 2018/843 Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU, značajne aktivnosti tijekom 2018. odnosile su se na pripremu i izradu Zakona o izmjenama i dopunama sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Polazeći od glavnih ciljeva za daljnjim usklađenjem preventivnog zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, te radi jačanja učinkovitosti zaštite i sprječavanja korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma poboljšanjem postojećih i uvođenjem novih preventivnih mjera i standarda. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma objavljen je u Narodnim novinama, broj 39/19 od 17. travnja 2019.

Izrada podzakonskih akata

Na temelju članka 154. Zakona u prosincu 2018. doneseni su sljedeći podzakonski akti za provedbu Zakona:.

1. Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima koje moraju ispunjavati sredstva videoelektroničke identifikacije
2. Pravilnik o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama
3. Pravilnik o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj
4. Pravilnik o načinu dostavljanja dodatnih podataka koje su obveznici dužni dostaviti na zahtjev Ureda za sprječavanje pranja novca
5. Pravilnik o načinu i opsegu dostavljanja podataka o prijenosu gotovine preko državne granice Uredu za sprječavanje pranja novca od strane Carinske uprave
6. Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o kaznenom djelu pranja novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima ili kaznenom djelu financiranja terorizma
7. Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o kaznenim i drugim prijavama za kaznena djela pranje novca ili financiranje terorizma
8. Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o prekršajnim postupcima

U Narodnim novinama broj 1/19 od 3. siječnja 2019. objavljeni su gore navedeni Pravilnici za provedbu Zakona.

8.1.3. Izdane smjernice vezane uz jedinstvenu primjenu odredbi Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata

Na temelju odredaba članka 88. Zakona, Ured je sudjelovao u izradi smjernica obveznicima radi jedinstvene primjene Zakona i podzakonskih akata a koje smjernice su izdane od strane nadležnog nadzornog tijela.

Ured je samostalno na temelju odredaba čl. 114. Zakona izdao 6 smjernica koje su se odnosile na rokove čuvanja podataka, informacija i dokumentacije prikupljene temeljem Zakona (odredbe čl. 79. Zakona).

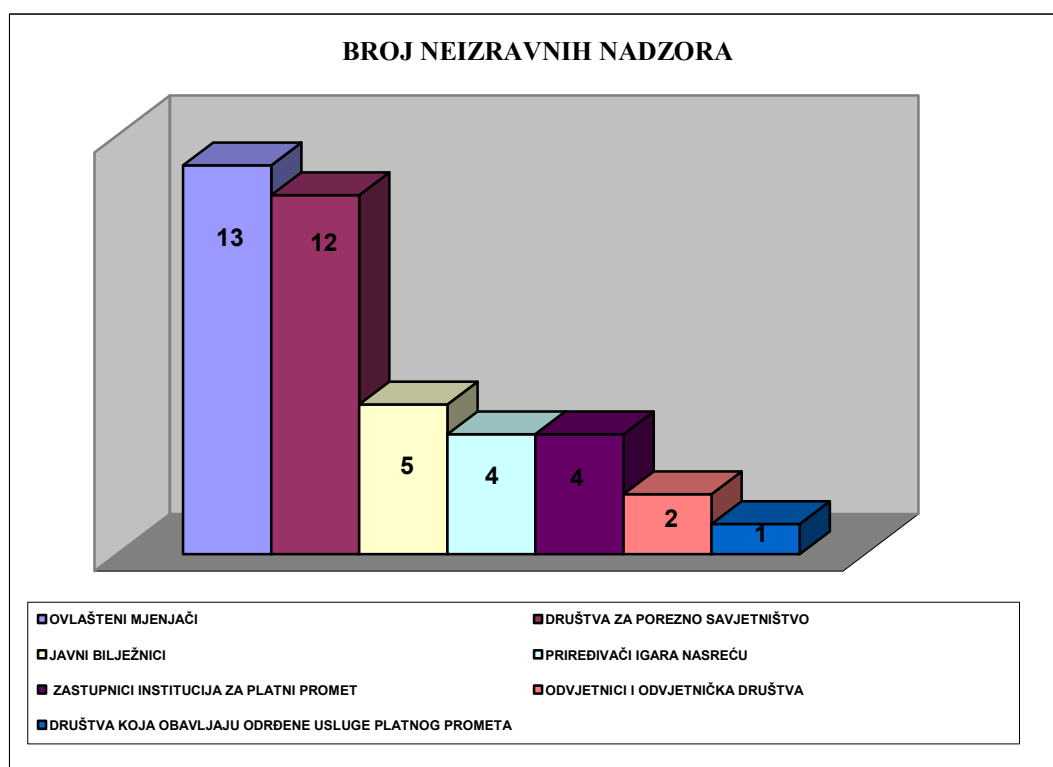
8.1.4. Neizravni nadzori primjene Zakona kod obveznika (članak 139. Zakona)

U svrhu kontrole ispravnosti popunjavanja zaprimljenih Obrazaca o obavijestima o sumnjivim transakcijama i osobama i zaprimljenih Obrazaca o obavijestima o gotovinskim transakcijama Ured obavlja neizravni nadzor. Neizravni nadzor provodi se analiziranjem sumnjivih i gotovinskih transakcija koji se dostavljaju na propisanim Obrascima na dnevnoj razini. Najučestalije pogreške su formalne prirode a odnose se na nepotpune i netočne podatke. Za otklanjanje nedostataka obveznicima su dane preporuke na koji način je potrebno izvršiti ispravke i rok za izvršenje. U Tablici 28. dan je prikaz obavljenih neizravnih nadzora tijekom 2018. po vrsti obveznika.

Tablica 28. Broj neizravnih nadzora u 2018.

OBVEZNIK	BROJ NEIZRAVNIH NADZORA
OVLAŠTENI MJENJAČI	13
DRUŠTVA KOJA SE BAVE OBAVLJANJEM RAČUNOVODSTVENIH USLUGA	12
DRUŠTVA ZA POREZNO SAVJETNIŠTVO	12
JAVNI BILJEŽNICI	5
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU	4
ZASTUPNICI INSTITUCIJA ZA PLATNI PROMET	4
ODVJETNICI I ODVJETNIČKA DRUŠTVA	2
INSTITUCIJE ZA ELEKTRONIČKI NOVAC	2
BANKE	1
KREDITNE UNIJE	1
POSREDNICI U PROMETU NEKRETNINAMA	1
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	1
UKUPNO	58

Grafikon 8. Broj provedenih neizravnih nadzora prema sektorima obveznika

8.1.5. Suradnja sa nadležnim nadzornim tijelima (Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor, međusobna razmjena podataka i informacija o provedenom nadzoru)

Nadzor nad obveznicima provedbe mjera i radnji propisanih Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata provode Hrvatska narodna banka, Financijski inspektorat RH, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Ministarstvo financija, Porezna uprava. Radi

uspostave djelotvornog mehanizma suradnje nadležnih nadzornih tijela i Ureda, nadležna nadzorna tijela dostavljaju Uredu podatke o utvrđenim nepravilnostima, nezakonitostima i izrečenim mjerama te utvrđenim prekršajima u obavljanju nadzora kod obveznika.

Hrvatska narodna banka je na temelju svojih ovlasti u 2018. provela 33 nadzora. Na temelju provedenih nadzora podneseno je dva optužna prijedloga protiv pravnih osoba (banka) i odgovornih osoba u pravnoj osobi te su izdane četiri preporuke/pisana upozorenja.

Financijski inspektorat je na temelju svojih ovlasti u 2018. proveo 162 nadzora. Na temelju provedenih nadzora izdano je 80 mjera upozorenja i podneseno 16 optužnih prijedloga protiv pravnih osoba i obrtnika te odgovornih osoba u pravnim osobama (ovlašteni mjenjači, zastupnici institucija za platni promet, javni bilježnici i dr.).

8.1.6. Stručno osposobljavanje i izobrazba obveznika

Jedna od ključnih aktivnosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma je odgovarajuće stručno osposobljavanje i izobrazba u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma svih zaposlenika obveznika uključenih u proces sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Stručno osposobljavanje i izobrazba, kontinuirani je proces koji se mora neprekidno odvijati kako bi se osiguralo da znanja obveznika prate bitne promjene u poslovnim procesima i poslovnoj praksi koje mogu utjecati na mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te pri uvođenju novoga proizvoda, eksternalizirane aktivnosti ili kanala dostave i dr. te praćenja zakonskih i regulatornih promjena. U Tablici br. 29 dan je prikaz obavljenih edukacija na temu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u kojima su sudjelovali predavači iz Ureda za sprječavanje pranja novca zajedno s predavačima nadležnih nadzornih tijela. Ukupno je stručno osposobljeno 399 sudionika iz različitih sektora obveznika.

Tablica 29: Broj održanih edukacija u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

EDUKACIJA U 2018.	DATUM	BROJ SUDIONIKA
Seminar o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za porezne savjetnika u suradnji s Financijskim inspektoratom	8. 2.2018.	29
Seminar iz područja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma za kreditne unije u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom	16.2.2018.	30
Edukacija priređivača igara na sreću na temu primjene novoga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma u suradnji s Poreznom upravom	22.3.2018.	50
Radionica iz područja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma za zastupnike institucija za platni promet iz drugih država članica (Western Union, Money Gram) koje prekogranično pružaju usluge novčanih pošiljaka u suradnji s Financijskim inspektoratom	5.10.2018.	22
Seminar o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za kreditne institucije, institucije za elektronički novac i institucije za platni promet u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom	27.11.2018.	79

Godišnja konferencija o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma	17.12.2018.	70
Seminar o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za subjekte nadzora HANFA-e	19.12.2018.	119
UKUPNO		399

8.2. Međuinstitucionalna i međunarodna suradnja Ureda

8.2.1. Međuinstitucionalna suradnja Ureda

8.2.1.1. Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (MIRS)

U cilju jačanja daljnje međuinstitucionalne suradnje potpisan je Protokol o suradnji i uspostavi međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, koju čine predstavnici 11 institucija i agencija nadležnih za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma. (Protokol stupio na snagu 1. ožujka 2007. godine).

U radu skupine sudjeluju predstavnici 11 institucija: Ured, DORH, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava, HNB, HANFA, MUP, SOA, Ministarstvo pravosuđa i MVEP.

Predstavnik Ureda voditelj je Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS) koja je održala u 2018. godini jedan redovni sastanak.

U okviru MIRS osnovane su i dvije podskupine: osnovana je Podskupina MIRS (osnovana 12. svibnja 2011.) i Operativna podskupina MIRS (osnovana 08. rujna 2011.).

Podskupina MIRS za nadzor osnovana je s ciljem jačanja koordinacije i razmjene iskustava i najboljih praksi postupanja tijela zaduženih za nadzor provedbe mjera i radnji sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Operativna podskupina MIRS sastaje se s ciljem davanja uzajamne povratne informacije u konkretnim predmetima povezanim sa pranjem novca ili financiranjem terorizma te rada na konkretnim predmetima i koordinacije postupanja.

Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor

Sukladno relevantnim odredbama Zakona Ured surađuje, između ostalih, i sa Hrvatskom narodnom bankom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga, te Poreznom upravom i Financijskim inspektoratom kao nadzornim službama Ministarstva financija.

Zadace Podskupine MIRS-a za nadzor su razmjena statističkih podataka o provedenim nadzorima, razmjena iskustava iz nadzora («best practices»), razmjena informacija o uočenim nepravilnostima u primjeni Zakona, jačanje i koordinacija nadzornih aktivnosti te razmjene podataka o planovima nadzora.

8.2.1.2. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma i Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj

Člankom 5. stavkom 1. Zakona propisano je da Republika Hrvatska u svrhu prepoznavanja, procjene, razumijevanja i smanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma provodi nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma (dalje u tekstu: Nacionalna procjena rizika). Nacionalna procjena rizika će se redovito ažurirati svake četiri godine od prethodno provedene nacionalne procjene rizika, te po potrebi i ranije.

Obveza provođenja Nacionalne procjene rizika u svrhu prepoznavanja, procjene, razumijevanja i smanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma, preuzeta je Zakonom u skladu s člankom 7. Direktive (EU) 2015/849 i Preporukom 1 FATF-a.

Sukladno članku 5. stavku 3. Zakona, provođenje Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma koordinira se kroz rad Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (dalje u tekstu: MIRS). Institucije koje sudjeluju u radu MIRS su: Ured za sprječavanje pranja novca Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, policija, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova te Sigurnosno-obavještajna agencija.

Republika Hrvatska je provela prvu Nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma u okviru projekta provedenog u suradnji sa Svjetskom bankom. Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma usvojen je na 16. sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 12. siječnja 2017. U izradi Nacionalne procjene rizika sudjelovali su predstavnici državnih tijela koja sudjeluju u radu MIRS, predstavnici drugih državnih tijela te predstavnici privatnog sektora (banke i drugi obveznici primjene mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma).

Vlada Republike Hrvatske je Zaključkom (Klasa: 022-03/18-07/342, Urbroj: 50301-25/18-18-3 od 11.9.2018.) prihvatila Godišnje izvješće o provedbi Akcijskog plana za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj za 2017.

Sukladno članku 5. stavku 1. Zakona Nacionalna procjena rizika se redovito ažurira svake četiri godine od prethodno provedene nacionalne procjene rizika, te po potrebi i ranije. U 2018. započete su aktivnosti s ciljem ažuriranja Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj (održani su radni sastanci za predstavnike institucija koje sudjeluju u radu MIRS putem koje se koordinira ažuriranje Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma; prikupljeni su i analizirani podaci te održani radni sastanci u okviru pojedinih modula).

Kod ažuriranja Nacionalne procjene rizika koristi se Metodologija Svjetske banke, kako bi se iskoristila već stečena iskustva pojedinih sudionika i poznavanje navedene Metodologije te radi lakše usporedivosti podataka i zaključaka s prethodno provedenom Nacionalnom procjenom rizika. Metodologija Svjetske banke koja se koristi u izradi odnosno ažuriranju Nacionalne procjene rizika predviđa rad na 8 različitih modula:

- Modul 1 – identificiranje prijetnji i imovinske koristi stečene počinjenjem kaznenih djela
- Modul 2 – nacionalna ranjivost
- Modul 3 – ranjivost bankarskog sektora
- Modul 4 - ranjivost sektora vrijednosnih papira
- Modul 5 - ranjivost sektora osiguranja
- Modul 6 - ranjivost ostalih financijskih institucija

- Modul 7 - ranjivost sektora nefinancijskih institucija
- Modul 8 – procjena rizika od financiranja terorizma

8.2.1.3. Sudjelovanje predstavnika Ureda u drugim međuinstitucionalnim aktivnostima

Predstavnici Ureda trajno sudjeluju u redovitom radu:

1. Nacionalnog povjerenstva za prevenciju i suzbijanja terorizma
2. Stalne koordinacijske skupine za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja
3. Radne skupine Vlade RH za proliferaciju (suzbijanje širenja oružja za masovno uništavanje).
4. AFCOS (anti-fraud coordination service) mreže. Navedena mreža osnovana je u cilju postizanja pune operativnosti AFCOS sustava u svrhu zaštite financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj, te izravne suradnje s Europskim uredom za borbu protiv prijevvara (OLAF)

8.2.2. Međunarodna suradnja

8.2.2.1. Bilateralna suradnja Ureda s inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama

Ured može sa inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama potpisati sporazume (memorandume) o razumijevanju radi unaprjeđenja suradnje vezano za razmjenu podataka, informacija i dokumentacije u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (kako je prikazano u Tablici 30.).

Tablica 30. Potpisani bilateralni sporazumi o razumijevanju od 1998. - 2018. godine

POTPISANI BILATERALNI SPORAZUMI O SURADNJI		
	GODINA	DRŽAVA
1.	1999.	BELGIJA
2.		SLOVENIJA
3.		ČEŠKA
4.	2000.	ITALIJA
5.	2001.	LITVA
6.		PANAMA
7.	2002.	BUGARSKA
8.		RUMUNJSKA
9.		IZRAEL
10.		MAKEDONIJA
11.		LIBANON
12.	2003.	AUSTRALIJA
13.		LIHTENŠTAJN
14.	2004.	ALBANIJA
15.	2005.	BOSNA I HERCEGOVINA
16.		CRNA GORA
17.		POLJSKA
18.		SRBIJA
19.	2006.	GRUZIJA
20.		UKRAJINA
21.	2007.	MOLDOVA
22.		NIZOZEMSKI ANTILI

23.		ARUBA
24.		SAD
25.	2008.	PARAGVAJ
26.		INDONEZIJA
27.		KANADA
28.	2009.	RUSKA FEDERACIJA
29.		UJEDINJENI ARAPSKI EMIRATI
30.		TURSKA
31.	2010.	KOSOVO
32.		SAN MARINO
33.		SINT MAARTEN
34.		BAHAMI
35.	2012.	ARMENIJA
36.		GUERNSEY
37.	2015.	KAZAKHSTAN
38.		ARMENIJA

Tijekom 2018. godine nastavljani su pregovori s financijsko-obavještajnim jedinicama Vatikana i Ruske Federacije u cilju potpisivanja sporazuma (memoranduma) o razumijevanju, a radi unaprjeđenja suradnje vezano za razmjenu podataka, informacija i dokumentacije u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

8.2.2.2. Multilateralna suradnja Ureda

Radi što učinkovitije međunarodne suradnje u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma Ured je postao u lipnju 1998. godine punopravni član Egmont grupe. Egmont grupa je globalna organizacija nacionalnih ureda za sprječavanje pranja novca koja obuhvaća 159 nacionalnih financijsko-obavještajnih jedinica (FIU – Financial Intelligence Unit).

8.2.2.3. FIU.NET

FIU.NET je zaštićena decentralizirana računalna mreža za međunarodnu razmjenu obavještajnih podataka između financijsko-obavještajnih jedinica (dalje u tekstu: FOJ) kojom su povezane sve države članice Europske unije (dalje u tekstu: DČ EU).

Decentralizirana znači da ne postoji središnja baza podataka u jednoj određenoj državi članici gdje su pohranjeni svi razmijenjeni podaci, već se prilikom slanja podataka od jedne FOJ drugoj FOJ, razmjenjuju podaci koji su sigurno pohranjeni samo na FIU.NET bazi podataka u prostorijama FOJ koje su uključene u razmjenu. To je važan uvjet koji jamči da je samo FOJ ta koja «posjeduje» informacije za koje je zadužena.

FIU.NET je dizajniran korištenjem praktičnih informacija analitičara FOJ te kombinira najmoderniju tehnologiju kako bi rad FIU.NET-a korisniku bio što jednostavniji i bliži u svakodnevnom radu. FIU.NET omogućava sigurnu, brzu i jednostavnu razmjenu informacija između kolega koji rade u različitim FOJ DČ na poslovima pranja novca i financiranja terorizma. Također omogućuje usporedbu podataka, kao i statistike na brži i efikasniji način koristeći MATCH3 tehnologiju komparacije podataka.

U 2018. godini putem FIU.NET sustava razmjene podataka Ured je razmijenio ukupno 4497 različitih vrsta podataka s financijsko obavještajnim jedinicama država članica. Od toga je Ured poslao FOJ DČ 2263 različitih vrsta podataka, a primio je 2234 različite vrste podataka.

Tijekom 2018. godine kroz FIU NET sustav razmijenjeno je 224 slučaja sa 23 DČ. Poslano je 79 odlaznih slučajeva prema 21 DČ te je zaprimljeno 145 dolaznih slučajeva od 23 DČ. Ukupno je u dolaznim i odlaznim slučajevima uključeno 648 subjekata, odnosno 277 pravnih i 371 fizička osoba.

Koristeći FIU.NET mrežu FOJ RH ima mogućnost saznati u kojoj se FOJ DČ nalaze relevantne informacije bez da otkrije povjerljive podatke o predmetnim osobama. Time će se izbjeći nepotrebno izlaganje informacija drugima FOJ, a ubrzati prikupljanje potrebnih informacija od FOJ koje informacije posjeduju.

Predstavnik Ureda prisustvovao je FIU.net godišnjoj radionici u organizaciji Europol-a održanoj 28. i 29. studenoga 2018. godine na kojoj je tema bila budućni smjer razvoja i nadogradnje sustava, sa naglaskom na specifične alate temeljene na redovnim analitičko-obavještajnim poslovima financijsko-obavještajnih jedinica i razmjeni informacija.

8.2.2.4. EU FIU Platforma

EU FIU Platforma je neformalno tijelo koje je osnovano 2006. godine od strane Europske komisije, koja sudjeluje u njenim aktivnostima i pruža podršku.

Glavna misija EU FIU Platforme je pružiti savjete i stručnost Komisiji o operativnim pitanjima u kontekstu obaveze koje obavljaju FOJ. Olakšati suradnju između nacionalnih FOJ i razmjenu mišljenja o pitanjima suradnje, kao što je učinkovita međunarodna suradnje FOJ, identifikacija sumnjivih transakcija s prekograničnom dimenzijom, standardizaciju formata izvješćivanja putem FIU.NET mreže ili njegovog nasljednika i zajednička analiza prekograničnih slučajeva, kao i trendova i čimbenika relevantnih za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma kako na nacionalnoj tako i na nadnacionalnoj razini.

Također EU FIU platforma imati će veliku ulogu o olakšavanju implementacije četvrte Direktive EU AML / CFT dajući savjete i primjere dobre prakse svim FOJ DČ kako bi što lakše prenijele preporuke i savjete svim obveznicima Zakona o SPNFT.

Predstavnik Ureda prisustvovao je na sastanku EU FIU Platforme održanom 8. lipnja 2018. godine.

8.2.2.5. Odbor Vijeća Europe: MONEYVAL

Sukladno odluci Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, RH je u Odboru Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) zastupljena kroz stalnu tročlanu delegaciju koja se po potrebi proširuje dodatnim predstavnicima. Stalnu delegaciju čine predstavnici Ureda, MUP-a, i DORH-a. Predstavnik Ureda voditelj je hrvatske delegacije pri Odboru MONEYVAL.

Tijekom 2018. u Strasbourgu održane su dvije plenarne sjednice Odbora MONEYVAL na kojima su sudjelovali predstavnici Ureda. U nastavku navodimo pregled događanja na navedenim plenarnim sjednicama.

56. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (3. – 6. srpnja 2018.).

Na sjednici su raspravljena i usvojena izvješća o 5. krugu evaluacije Albanije i Latvije te Follow-up izvješća o napretku Republike Hrvatske, Bugarske, Poljske, Slovačke, Crne Gore,

Makedonije, Liechtensteina, Rumunjske, Armenije te Isle of Man. Također, dogovoren je i sastav timova za pregled izvješća o napretku za Sloveniju i Srbiju na 57. plenarnoj sjednici koja će se održati u prosincu 2018. te je Republika Hrvatska zadužena pregledati i sačiniti komentare na Izvješće o napretku Slovenije u odnosu na 5. krug evaluacije.

57. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (3. – 7. prosinca 2018.)

Na sjednici su raspravljena i usvojena izvješća o 5. krugu evaluacije Češke i Litve te Follow-up izvješća o napretku Republike Hrvatske, Azerbajdžana, Andore, Crne Gore, Liechtensteina, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovenije i Srbije.

8.3. Aktivnosti Ureda vezane za uspostavu Registra stvarnih vlasnika

U 2018. provedene su aktivnosti vezane za izradu nacrtu Pravilnika o Registru stvarnih vlasnika. Prijedlog nacrtu Pravilnika bio je dostavljen na mišljenje nadležnim državnim tijelima i provedeno je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.

Pravilnikom o Registru stvarnih vlasnika propisuje se sadržaj, struktura, način vođenja, način upisa, rokovi upisa, oblik i način popunjavanja Obrazaca za upis podataka u Registar stvarnih vlasnika te postupak nadzora nad upisom, ažuriranjem i točnošću upisa podataka u Registru stvarnih vlasnika kao i druga pitanja vezana za provedbu upisa i vođenja Registra stvarnih vlasnika.

Registar stvarnih vlasnika uspostavlja se na temelju članaka 32. do 36. Zakona u svrhu sprječavanja zlouporabe pravnih subjekata za pranje novca i povezana predikatna kaznena djela uključujući i porezne prijevare kao i za financiranje terorizma te s ciljem povećanja transparentnosti i dostupnosti podataka o stvarnom vlasništvu.

Stvarnim vlasnikom stranke sukladno članka 4. toč. 42. Zakona smatra se svaka fizička osoba (ili osobe) koja je konačni vlasnik stranke ili kontrolira stranku ili na drugi način njome upravlja, uključujući onu fizičku osobu (osobe) koja izvršava krajnju učinkovitu kontrolu nad pravnom osobom. Na temelju članka 32. Zakona sljedeći pravni subjekti dužni su upisati podatke o svom stvarnom vlasniku (stvarnim vlasnicima) u Registar stvarnih vlasnika:

1. trgovačka društva
2. podružnice stranih trgovačkih društava
3. udruge
4. zaklade
5. fundacije
6. ustanove kojima RH ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije jedini osnivač
7. trustova i s njima izjednačenih subjekata stranog prava ukoliko su isti obveznici osobnog identifikacijskog broja

Od obveze upisa podataka o stvarnom vlasniku u Registar izuzete su ustanove kojima je Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jedini osnivač.

Dionička društva koja kotiraju na uređenom tržištu vrijednosnih papira nisu dužna u Registar upisati podatak o svom stvarnom vlasniku, već samo podatke o tome na kojoj burzi kotiraju i od kada, te imaju li izdane dionice na donositelja.

Za udruge će se iz sustava OIB-a jednokratno preuzeti podaci o osobama ovlaštenima za zastupanje udruge koji će se smatrati stvarnim vlasnikom udruge, a naknadne promjene i ažuriranja podataka bit će dužne izvršiti osobe ovlaštene za zastupanje udruge.

Uz navedene pravne subjekte, upravitelj trusta također je dužan unijeti podatak o stvarnom vlasniku (stvarnim vlasnicima) trusta kojim upravlja, ukoliko je trust kojim upravlja obveznik osobnog identifikacijskog broja.

8.4. Aktivnosti vezane za uspostavu novog informacijskog sustava Ureda

Kako bi se osiguralo učinkovito provođenje poslovnih procesa Ureda za sprječavanje pranja novca prvenstveno brze analitičke obrade sumnjivih transakcija i blokada sumnjivih transakcija vezanih za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma odnosno u cilju učinkovite primjene propisanih mjera i standarda informacijske sigurnosti kao i zaštite klasificiranih i neklasificiranih podataka koje u svom djelokrugu koristi Ured kao financijsko obavještajna jedinica Republike Hrvatske, u 2018. godini provedene su aktivnosti vezane za instalaciju nove informatičke i programske opreme u novi informacijski sustav Ureda.

Informatička i programska oprema nabavljena je u 2017. godini u okviru projekta „Nabava informatičke i programske opreme za potrebe obavljanja zadaća Ureda za sprječavanje pranja novca". Ukupan iznos projekta je 887.500,00 EUR a projekt je sufinancirala Europska unija iz Fonda za unutarnju sigurnost (75% od ukupnog iznosa projekta).

Predmetni projekt sufinanciran je sredstvima Europske unije u okviru Fonda za unutarnju sigurnost temeljem Sporazuma o izravnoj dodjeli financijskih sredstava za provedbu predmetnog projekta u okviru Fonda za unutarnju sigurnost (Instrument za financijsku potporu u području policijske suradnje, sprječavanja i suzbijanja kriminala i upravljanja krizama) sklopljenog između Samostalnog sektora za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije, Ministarstva unutarnjih poslova, kao odgovornog tijela u sustavu upravljanja i kontrole za nacionalne programe Fonda za azil i migracije i integraciju Fonda za unutarnju sigurnost i Ministarstva financija, kao korisnika dodijeljenih sredstava te Aneksa Sporazuma o izravnoj dodjeli financijskih sredstava sklopljen između Samostalnog sektora za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije, Ministarstva unutarnjih poslova, kao odgovornog tijela i Ministarstva financija, kao korisnika dodijeljenih sredstava.

Informatička i programska oprema nabavljena u okviru projekta koristi se u novim aplikativnim sustavima Ureda za sprječavanje pranja novca:

- Sustav za analizu sumnjivih transakcija i upravljanje predmetima Ureda
- Sustav za elektroničko zaprimanje podataka

Samostalni sektor za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije, Ministarstva unutarnjih poslova kao odgovorno tijelo pratilo je i nadziralo provođenje predmetnog projekta.

Nakon provedenog nadzora od strane Samostalnog sektora za Schengensku koordinaciju i projekte Europske unije, Ministarstva unutarnjih poslova Ministarstva unutarnjih poslova, Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (ARPA) provela je reviziju izdataka za 2018. godinu Fonda za unutarnju sigurnost te nisu utvrđene nepravilnosti.

**IX. PRIKAZ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA
DOSTAVLJENIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA**

IX. PRIKAZ SLUČAJEVA DOSTAVLJENIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE

U nastavku prikazujemo sažete anonimne primjere konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma koje je Ured dostavio nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje i procesuiranje.

SLUČAJ 1.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNU STRANE FIZIČKE OSOBE

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji koja se odnosila na doznaku u inozemstvo u iznosu od 630.000,00 USD izvršenu s računa njemačkog državljanina u korist računa drugog njemačkog državljanina, kako je prikazano na Slici 1..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da njemački državljanin u RH ima otvoren bankovni račun u korist kojeg je po nalogu tvrtke (iz države Bliskog istoka) sa njenog računa otvorenog u SAD-u primio doznaku u iznosu od 1.000.000,00 USD te po nalogu hongkongske tvrtke sa njenog računa otvorenog u Hong Kongu doznaku u iznosu od 150.000,00 EUR.

Dio uplaćenih sredstava u iznosu od 630.000,00 USD transferirao je u Njemačku na račun drugog njemačkog državljanina navodeći da je svrha plaćanja kupnja dijamanta. Za navedena plaćanja banci je predao Ugovor o kupoprodaji dijamanta iz kojeg proizlazi da njemački državljanin koji ima otvoren račun u RH nastupa kao posrednik (trust odvjetnik).

Međutim, u Ugovoru hongkongska tvrtka koja je doznabila sredstva kao i njemački državljanin kojem je prebacio sredstva ne navode se kao ugovorne stranke u kupoprodaji dijamanta već se kao kupac odnosno prodavatelj navode dvije švicarske tvrtke koje pripadaju istoj grupaciji kao i inozemne tvrtke po čijim nalogima su izvršene doznake u korist računa njemačkog državljanina otvorenog u RH. Direktor u jednoj od švicarskih tvrtki je također njemački državljanin.

Osim bankovnog računa njemački državljanin je u RH registrirao dvije tvrtke. U jednoj od njih on je jedini osnivač i zakonski zastupnik dok je u drugoj tvrtci osim njega zakonski zastupnik i hrvatski državljanin s privremenim boravkom u Njemačkoj. Obje hrvatske tvrtke imaju istu adresu sjedišta, nemaju poslovnih aktivnosti niti evidentiranog prometa po računima otvorenim u bankama u RH. Kao razlog otvaranja bankovnog računa i osnivanje tvrtki u RH prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa u banci njemački državljanin navodi investiranje u stanove u RH koje bi financirala njegova tvrtka iz Njemačke.

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da se njemački državljani i hrvatski državljanin povezuju s pranjem novca u inozemstvu, jedan od njih (direktor hongkongske tvrtke) dovodi se u vezu s piramidalnim prijevarama (koje se vrše po tzv. Ponzijevoj shemi) a hrvatski državljanin (zakonski zastupnik u jednoj od hrvatskih tvrtki) evidentiran je za više kazneih djela u RH i inozemstvu (prijevare, krađe, prijetnja, oružana pljačka, pronevjera). Za njemačke državljane i hrvatskog državljanina u evidencijama inozemne financijsko-obavještajne jedinice evidentiran je veći broj sumnjivih transakcija (sumnjiva plaćanja, nejasne svrhe plaćanja, sumnja u

vjerodostojnost dokumentacije temeljem kojih su obavljali plaćanja, učestale gotovinske uplate, učestali prijenosi sredstava putem Western Uniona).

Slijedom prikupljenih i analiziranih podataka, Ured je sukladno odredbama čl. 119. Zakona izdao banci u RH kod koje njemački državljaniin ima otvoren račun nalog za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke, a zbog sumnje na pranje novca. Temeljem navedenog naloga banka je obavijestila Ured o zahtjevu njemačkog državljanina da se sredstava s njegovog računa doznače u inozemstvo.

Ured je sukladno svojim ovlastima (čl. 117. Zakona), izdao banci naloge za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjivih transakcija po računu njemačkog državljanina u ukupnom iznosu od 370.000,00 USD i 130.000,00 EUR o čemu je obavijestio DORH te nadležno državno odvjetništvo. Nalozi Ureda za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjivih transakcija potvrđeni su rješenjima nadležnog sudca istrage o privremenoj obustavi izvršenja financijskih transakcija (na rok od dvije godine) sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku.

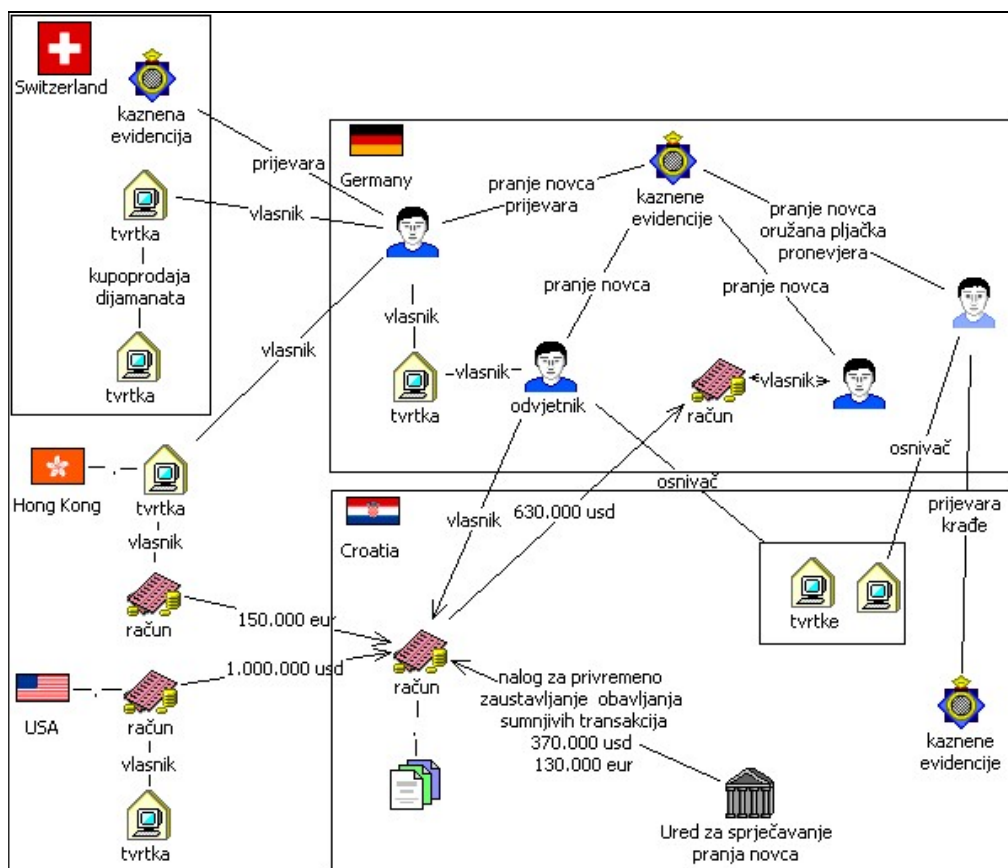
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da se opisanim transakcijama pokušao prikriti pravi izvor novca koji potječe od počinjenja kaznenog djela u inozemstvu (prijevvara) odnosno da je njemački državljaniin otvorio račun u RH kako bi se preko istoga za navodnu kupoprodaju dijaminata prebacio novac za koji postoji sumnja da je pribavljen počinjenjem kazneog djela prijevvara u inozemstvu.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje nadležnom državnom odvjetništvu, DORH-u i PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca iz čl. 265 KZ-a u RH.

Karakteristike slučaja:

- korištenje bankovnog računa stranog državljanina za plaćanja između inozemnih tvrtki za navodnu kupoprodaju dijaminata u cilju prikrivanja nezakonitog izvora novca
- transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva po nalogu inozemnih tvrtki u RH u korist računa stranog državljanina
- ponovni transferi novčanih sredstva iz RH u inozemstvo, po nalogu stranog državljanina u korist računa drugog stranog državljanina
- strani državljaniin u ulozi trust odvjetnika
- svrha plaćanja je navodna kupoprodaja dijaminata
- osnivanje tvrtki u RH od strane njemačkog državljanina koje su poslovno neaktivne
- strani državljaniin povezuju se s pranjem novca i drugim kaznenim djelima u inozemstvu (prijevvara po tzv. Ponzijevoj shemi)
- hrvatski državljaniin evidentiran za više kaznenih djela u RH i inozemstvu (pranje novca, prijevvara, krađe, prijetnja)
- izdavanje naloga banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke od strane Ureda
- izdavanje naloga za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjivih transakcija banci od strane Ureda
- rješenje sudca istrage o privremenoj obustavi izvršenja financijskih transakcija
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnom financijsko-obavještajnom jedinicom

SLUČAJ 2.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNIMA DOMAĆIH TVRTKI

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 100.000,00 KN koja se odnosila na bezgotovinsku uplatu u korist računa domaće tvrtke, kako je prikazano na Slici 2..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da na račun domaće tvrtke uplaćeno cca. 5.600.000,00 KN. Uplate na račun izvršile su druge dvije domaće tvrtke. Odmah nakon uplate novac s računa domaće tvrtke se podizao u gotovini. Iznosi pojedinačnih gotovinskih isplata sa računa bili su ispod zakonskog limita za prijavljivanje gotovinske transakcije Uredu (200.000,00 KN i veća).

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da su osnivači/direktori domaćih tvrtki evidentirani za kaznena djela iz područja općeg i gospodarskog kriminaliteta (prijevara, pronevjera, zlouporaba položaja i ovlasti, utaja porez ili carine, uništenje i oštećenje tuđih stvari, krivotvorenje isprava).

Rezultati aktivnosti Ureda:

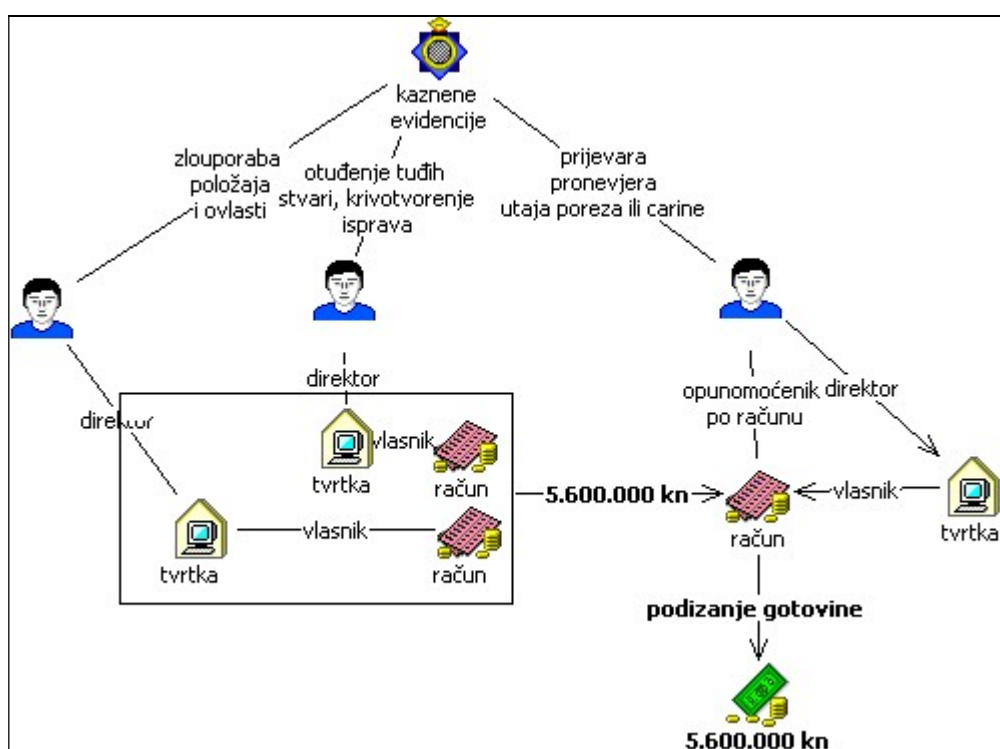
Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja u istinitost, pravnu i ekonomsku opravdanost transakcija izvršenih po računima domaćih tvrtki odnosno postoji sumnja da su se plaćanja vršila za fiktivne poslove kako bi se opravdalo

podizanje gotovine te prikrile nezakonite aktivnosti (porezno-kaznena djela) počinjenjem kojih je pribavljena imovinska korist.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Poreznoj upravi i DORH-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca iz čl. 265. KZ-a u RH i s njim povezanog predikatnog porezno-kaznenog djela.

Karakteristike slučaja:

- bezgotovinski transferi značajnih novčanih sredstava po računima domaćih tvrtki
- podizanje gotovine s računa domaće tvrtke
- gotovinske isplate ispod limita od 200.000,00 kn za prijavljivanje gotovinske transakcije Uredu
- osnivači/direktori tvrtki kazneno prijavljeni za više kaznenih djela (prijevarama, pronevjerama, zlorabom položaja i ovlasti, utajom poreza ili carine, uništenje i oštećenje tuđih stvari, krivotvorenje isprava)

SLUČAJ 3.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNIMA STRANE FIZIČKE OSOBE - ODVJETNIKA

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osobe temeljem obavijesti inozemne financijsko-obavještajne jedinice o sumnjivim transakcijama po računu stranog državljanina i računu njegovog odvjetničkog društva koje se odnose na transfere značajnih sredstava u RH, kako je prikazano na Slici 3..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da talijanski državljani imaju u RH otvoren bankovni račun u korist kojeg je iz Italije sa njegovog bankovnog računa i bankovnog računa njegovog odvjetničkog društva doznačeno ukupno 230.000,00 EUR te iz Bugarske sa računa bugarske tvrtke 70.000,00 EUR. Sredstva koja su iz Italije doznačena s računa odvjetničkog društva potječu od polaganja/unovčenja čekova zaprimljenih od raznih fizičkih i pravnih osoba u Italiji. Osim iz Italije i Bugarske na bankovni račun talijanskog državljanina otvorenog u RH doznačeno je i 197.000,00 EUR s njegovog bankovnog računa otvorenog u Crnoj Gori a koja sredstva potječu od gotovine koju je isti položio na račun.

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da je talijanski državljani u Italiji bio osuđivan za više kaznenih djela (lihvarjenje, počinjenje štete u gospodarskom poslovanju, porezne prijevare). Vlasnik bugarske tvrtke koja je doznačila sredstva od 70.000,00 EUR u RH u korist računa talijanskog državljanina je također talijanski državljani.

Slijedom prikupljenih i analiziranih podataka, Ured je sukladno odredbama čl. 119. Zakona, izdao banci u kojoj predmetni talijanski državljani imaju otvoren račun nalog za stalno praćenje financijskog poslovanje stranke, a zbog sumnje na pranje novca.

Ured je sukladno svojim ovlastima (čl. 117. Zakona) izdao banci naloge za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjivih transakcija po računu talijanskog državljanina u ukupnom iznosu od 497.000,00 EUR o čemu je obavijestio DORH te nadležno državno odvjetništvo. Nalozi Ureda za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjivih transakcija potvrđeni su rješenjima nadležnog sudca istrage o privremenoj obustavi izvršenja financijskih transakcija (na rok od dvije godine) sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku.

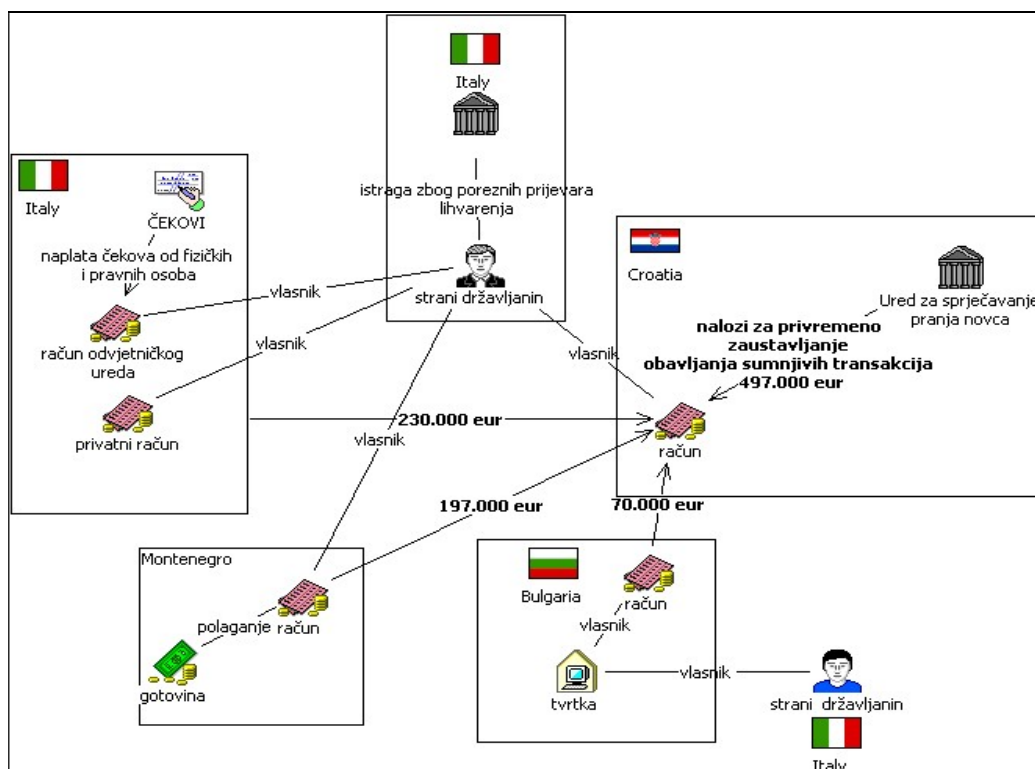
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da su novčana sredstva koja su iz inozemstva doznačena na račun otvoren u RH vlasnik kojega je talijanski državljani pribavljena na nezakoniti način odnosno da ista potječu od kaznenog djela iz domene gospodarskog kriminaliteta počinjenog u inozemstvu te da se transferom novca iz inozemstva na njegov račun u RH pokušao prikriti njegov nezakoniti izvor odnosno da je počinjeno i kazneno djelo pranje novca u RH.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje nadležnom državnom odvjetništvu i DORH-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca iz čl. 265. KZ-a u RH.

Karakteristike slučaja:

- otvaranje nerezidentnog računa u banci (račun u vlasništvu strane fizičke osobe)
- doznake iz inozemstva sa privatnog računa i računa odvjetničkog ureda
- naplata čekova
- polaganje gotovine
- strana fizička osoba počinitelj kaznenih djela u inozemstvu (lihvarjenje, počinjenje štete u gospodarskom poslovanju, porezne prijevare)
- izdavanje naloga banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke od strane Ureda
- izdavanje naloga za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije banci od strane Ureda
- rješenja sudca istrage o privremenim obustavama izvršenja financijskih transakcija
- međunarodna suradnja Ureda s inozemnim financijsko- obavještajnim jedinicama

SLUČAJ 4.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S RAČUNALNIM PRIJEVARAMA

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti MUP-a RH u kojoj se navodi da se provodi istraga zbog sumnje na počinjenje kaznenog djela protiv računalnog sustava, programa i podataka počinjenjem kojeg je hrvatski državljanin pribavio značajnu protupravnu imovinsku korist u iznosu od najmanje 163.75124693 Bitcoina (cca. 1.600.000,00 KN), kako je prikazano na Slici 4..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da hrvatski državljanin posjeduje Visa prepaid kartice koje je izdala inozemna tvrtka iz Gibraltara. Putem Visa prepaid kartica hrvatski državljanin je u RH na bankomatima pet banaka podizao gotovinu i obavljao plaćanja putem POS uređaja (u ukupnom u iznosu od cca. 500.000,00 KN). Sredstva koja je podizao putem Visa prepaid kartica potječu od virtualne valute -Bitcoina koju je hrvatski državljanin na različitim mjenjačnicama virtualnih valuta na internetu zamijenio u GBP, EUR i USD i uplaćivano na Visa Prepaid kartice.

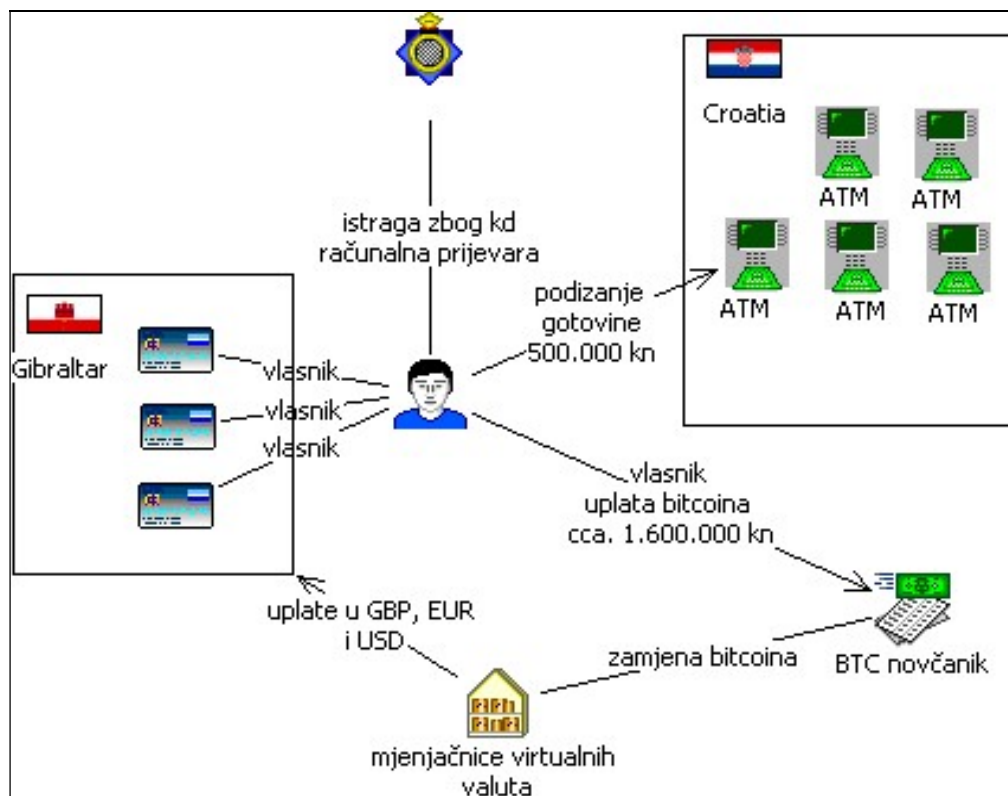
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja na pranje novca kroz virtualnu valutu odnosno da je podizanjem gotovine na bankomatima i plaćanjima putem POS uređajima predmetna fizička osoba pokušala prikriti nezakonit izvor novca obzirom da isti potječe od virtualnog novca koji je pribavljen počinjenjem kaznenog djela računalne prijevare.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje MUP-u i DORH-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca iz čl. 265. KZ-a u RH.

Karakteristike slučaja:

- počinjenje kaznenog djela računalne prijevare
- korištenje virtualne valute-Bitcoin
- zamjena Bitcoina u mjenjačnicama virtualnih valuta
- visa prepaid kartice
- podizanje gotovine na bankomatima

SLUČAJ 5.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNIMA STRANE FIZIČKE OSOBE

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 15.000,00 EUR koja se odnosila na doznaku iz inozemstva po nalogu inozemne tvrtke u korist računa strane fizičke osobe, kako je prikazano na Slici 5..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da talijanski državljani imaju otvorene račune u dvije banke u RH u korist kojih se doznaju sredstva iz Italije i Bugarske. Uplate se odnose na veći broj inozemnih doznaka u manjim iznosima koje su doznane po nalogu jedne talijanske tvrtke i četiri bugarske tvrtke čiji vlasnici su talijanski državljani od kojih je jedan opunomoćenik

po računu talijanskog državljanina otvorenog u RH. Odmah nakon uplata novac s računa talijanski državljanin je podizao u gotovini.

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da novac koji je iz Bugarske po nalogu bugarskih tvrtki doznačen u korist računa talijanskog državljanina u RH dolazi iz Italije po nalogu talijanskih tvrtki od kojih je jedna predmet istrage zbog izbjegavanja plaćanja poreza u Italiji. Ta ista talijanska tvrtka koja se tereti za izbjegavanje plaćanja poreza u Italiji doznala je u korist jedne druge domaće tvrtke čiji osnivač je j.d.o.o. a čiji vlasnik je talijanska državljanica ukupno 2.600.000,00 EUR koji iznos je odmah transferiran u Bugarsku u korist jedne od bugarskih tvrtki koja je doznavala sredstva u korist računa talijanskog državljanina otvorenog u RH. Talijanski državljani vlasnici bugarskih tvrtki prijavljeni su u Italiji za pranje novca, izdavanje lažnih računa i prijevare.

Slijedom prikupljenih i analiziranih podataka, Ured je sukladno odredbama čl. 119. Zakona izdao banci nalog za stalno praćenje financijskog poslovanja talijanskog državljanina, a zbog sumnje na pranje novca.

Ured je sukladno svojim ovlastima (čl. 117. Zakona), izdao banci nalog za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije po računu talijanskog državljanina u ukupnom iznosu od 290.000,00 EUR o čemu je obavijestio DORH te nadležno državno odvjetništvo. Nalog Ureda za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije potvrđen je rješenjem nadležnog sudca istrage o privremenoj obustavi izvršenja financijskih transakcija (na rok od dvije godine) sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku.

Rezultati aktivnosti Ureda:

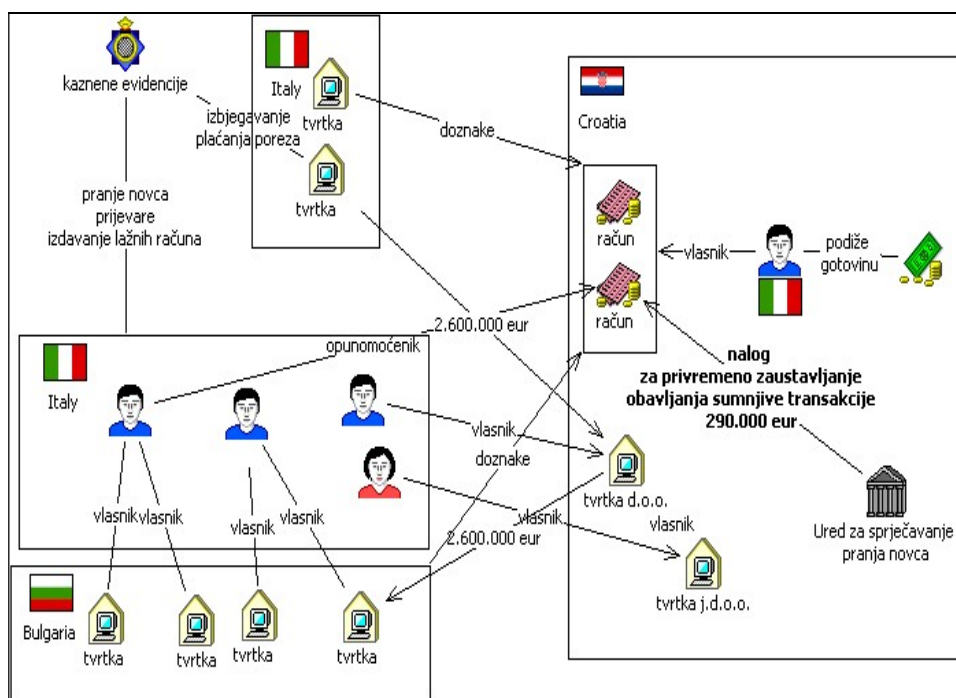
Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da novčana sredstva koja su iz inozemstva doznana u RH te podignuta u gotovini potječu od počinjenja kaznenog djela iz područja gospodarskog kriminaliteta počinjenog u inozemstvu. Dakle, postoji sumnja da je naprijed opisanim transakcijama, prebacivanjem novca za koji postoji sumnja da potječe od počinjenja kaznenog djela u inozemstvu sa računa inozemnih tvrtki u korist bankovnog računa talijanskog državljanina u RH pokušao prikriti nezakoniti izvor novca.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje DORH-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca iz čl. 265. KZ-a u RH.

Karakteristike slučaja:

- doznake značajnih iznosa iz inozemstva u RH u korist bankovnog računa strane fizičke osobe
- podizanje gotovine
- osnivanje tvrtke u RH od strane stranog državljanina preko jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću
- doznavanje sredstava iz inozemstva po nalogu inozemne tvrtke u RH u korist računa domaće tvrtke te ponovni transfer sredstava u inozemstvo u korist druge inozemne tvrtke koja ponovno transferira sredstva u RH u korist bankovnog računa strane fizičke osobe,
- strane fizičke osobe počinitelji kriminalnih aktivnosti u inozemstvu (pranje novca, izdavanje lažnih računa i prijevare)
- izdavanje naloga banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke od strane Ureda
- izdavanje naloga za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije banci od strane Ureda
- rješenje sudca istrage o privremenim obustavama izvršenja financijskih transakcija

- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnim finansijsko- obavještajnim jedinicama

SLUČAJ 6.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNU DOMAĆE TVRTKE OTVORENOG U INOZEMSTVU

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti inozemne finansijsko-obavještajne jedinice o sumnjivim transakcijama koje su se odnosile na uplate i isplate po računu hrvatske tvrtke otvorenog u inozemstvu, kako je prikazano na Slici 6..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom utvrđeno je da hrvatska tvrtka u vlasništvu hrvatskog državljanina u Sloveniji ima otvoren nerezidentni račun u korist kojeg je slovačka tvrtka uplatila cca. 1.200.000,00 EUR. Po nerezidentnom računu hrvatske tvrtke opunomoćenici su tri hrvatska državljanina. Novac s računa opunomoćenici su podizali u gotovini u poslovnica banki u Sloveniji i na bankomatima (cca. 600.000,00 EUR) a ostatak sredstava se transferirao različitim fizičkim osobama na njihove račune u inozemstvo.

I u jednom i drugom slučaju kao svrha podizanja gotovine odnosno transferiranje na račune drugih fizičkih osoba navodili su da se radi o plaćama radnicima.

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da je hrvatska tvrtka brisana iz sudskog registra u RH te da je i nakon brisanja iz registra po njenom nerezidentnom računu otvorenom u Sloveniji evidentiran promet u naprijed navedenom iznosu.

Hrvatski državljanin koji je vlasnik hrvatske tvrtke evidentiran je u RH za prijevaru u gospodarskom poslovanju a prema poreznim evidencijama ima nepodmirene porezne obveze u iznosu od 3.200.000,00 KN koje se odnose na prisilnu naplatu poreza po zahtjevu članice EU.

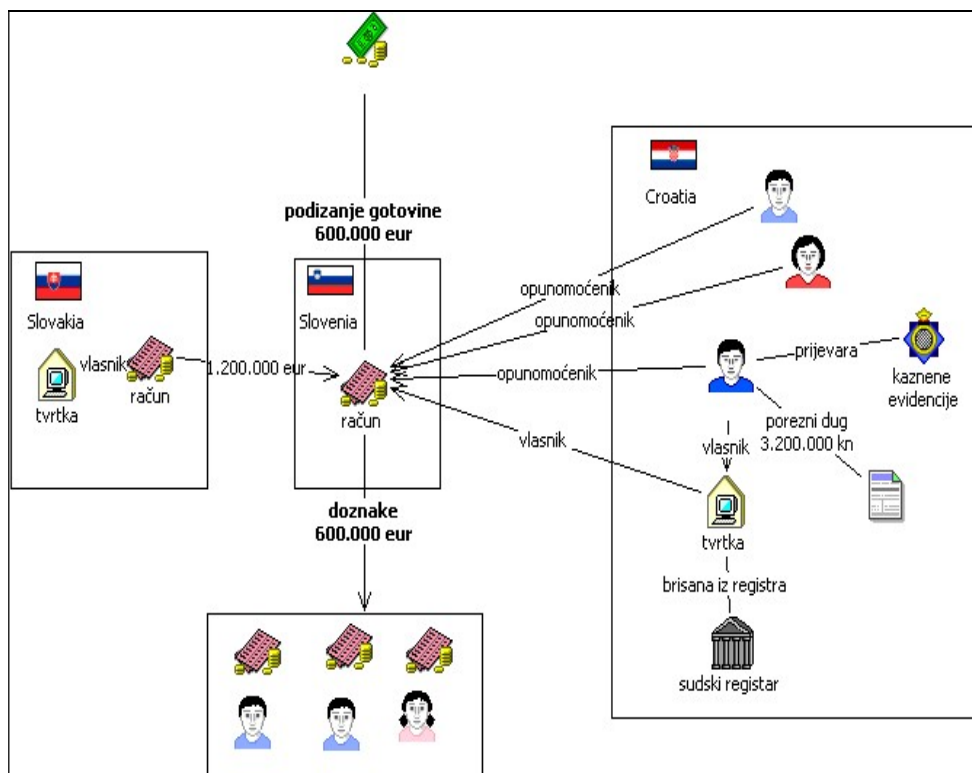
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da se transakcijama koje su evidentirane po računu hrvatske tvrtke koja je brisana iz sudskog registra otvorenog u inozemstvu pokušalo prikriti nezakonita sredstva od poreznih tijela kako bi se izbjeglo plaćanja poreznih obveza.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Poreznoj upravi, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca i s njim povezanog predikatnog porezno-kaznenog djela.

Karakteristike slučaja:

- otvaranje poslovnog računa u inozemstvu
- brisanje tvrtke iz sudskog registra u RH
- uplate i isplate po računu tvrtke otvorenog u inozemstvu odvijaju se iako je tvrtka izbrisana iz sudskog registra
- podizanje gotovine sa računa
- porezni dug
- vlasnik tvrtke evidentiran za kazneno djelo prijevara u gospodarskom poslovanju,
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnom financijsko- obavještajnom jedinicom

SLUČAJ 7.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE NA RAČUNIMA NEAKTIVNIH TVRTKI

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 100.000,00 EUR koja se odnosila na doznaku u inozemstvo izvršenu po nalogu domaće tvrtke u korist slovačke tvrtke, kako je prikazano na Slici 7..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da su na račun domaće tvrtke po nalogu tri mađarske tvrtke iz Mađarske u periodu od jedne godine doznačena sredstva u ukupnom iznosu od 6.700.000,00 EUR koja su se dalje transferirala u Slovačku u korist računa slovačke tvrtke. Vlasnik domaće tvrtke je mađarski državljani koji je u RH osnovao još jednu tvrtku (pravnog oblika j.d.o.o.) koja ima istu adresu sjedišta kao i još dvije tvrtke čiji je vlasnik također mađarski državljani. Od osnivanja sve tri domaće tvrtke nisu imale poslovnih aktivnosti niti evidentiranog prometa po računima otvorenim u bankama u RH.

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da domaće tvrtke imaju otvorene račune u Mađarskoj i/ili Slovačkoj preko kojih je evidentiran značajan promet. Tako su s njihovih računa otvorenih u Mađarskoj evidentirani transferi sredstva u Slovačku na njihove račune otvorene u Slovačkoj (1.700.000,00 EUR), na račun iste slovačke tvrtke kojoj su iz RH transferirana sredstva (3.500.000,00 EUR) te na račun jedne druge slovačke tvrtke (10.000.000,00 EUR). Osim toga na račun jedne od domaćih tvrtki koji je otvoren u Slovačkoj iz Mađarske je doznačeno 1.800.000,00 EUR i to po nalogu jedne od mađarskih tvrtki po čijem nalogu su izvršeni transferi u RH.

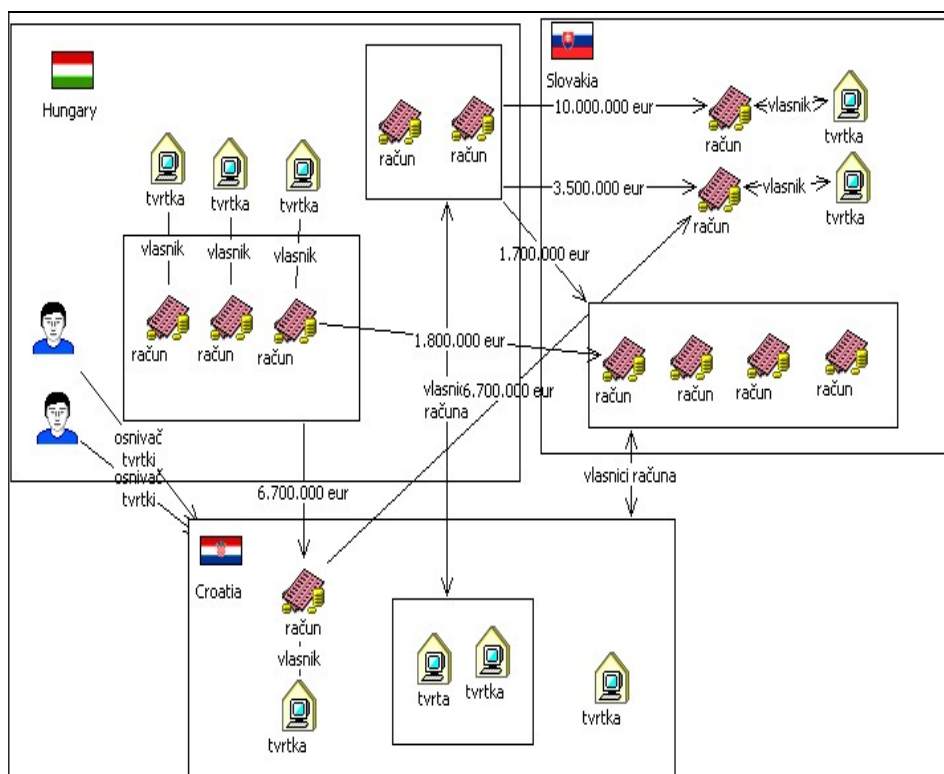
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja u istinitost, pravnu i ekonomsku opravdanost transakcija izvršenih po računima predmetnih domaćih tvrtki otvorenih u RH, Mađarskoj i Slovačkoj odnosno postoji sumnja da su mađarski državljani osnivanjem tvrtki iz RH kao i otvaranjem računa za iste u više država članica EU preko čijih računa je u kratkom vremenskom razdoblju evidentiran značajan promet pokušali prikriti nezakonite aktivnosti povezane s PDV prijevarama i/ili zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Poreznoj upravi, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca iz čl. 265 KZ-a i s njim povezanog predikatnog porezno-kaznenog djela.

Karakteristike slučaja:

- strane fizičke osobe osnivaju više tvrtki u RH
- tvrtka pravnog oblika j.d.o.o.
- tvrtke otvaraju više bankovnih računa u više država članica EU
- transferiranje značajnih novčanih sredstava sa računa tvrtki iz jedne države članice na račune tvrtki u drugu državu članicu
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnom financijsko- obavještajnom jedinicom

SLUČAJ 8.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S OFF SHORE TVRTKAMA I KUPNJOM NEKRETNOSTI

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 75.000,00 EUR koja se odnosila na doznaku iz inozemstva po nalogu off shore tvrtke u korist računa domaće fizičke osobe, kako je prikazano na Slici 8..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da domaća fizička osoba ima otvorene račune u četiri poslovne banke u RH u korist kojih je iz inozemstva uplaćeno ukupno 600.000,00 EUR. Uplate su izvršile tvrtke iz Paname i Hong Konga (kao svrha plaćanja navodi se plaćanje konzultantskih usluga) te strane fizičke osobe sa njihovih računa u Švicarskoj, Španjolskoj i Panami. Nakon uplata domaća fizička osoba je s računa i na bankomatima podigla gotovinu (270.000,00 EUR), transferirala na račune drugih domaćih tvrtki koje se bave građevinskim radovima (200.000,00 EUR), na račun druge fizičke osobe čija je majka prodala nekretninu predmetnoj domaćoj fizičkoj osobi (100.000,00 EUR) te na račun domaće tvrtke koja je prodala nekretninu predmetnoj domaćoj fizičkoj osobi. Dijelom uplaćenih sredstava domaća fizička osoba obavljala je plaćanja putem POS uređaja (30.000,00 EUR).

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da je domaća fizička osoba vlasnik obrta u RH koji je iskazao mali dohodak te da je stekla veći broj nekretnina u vrijednosti od najmanje 500.000,00 EUR.

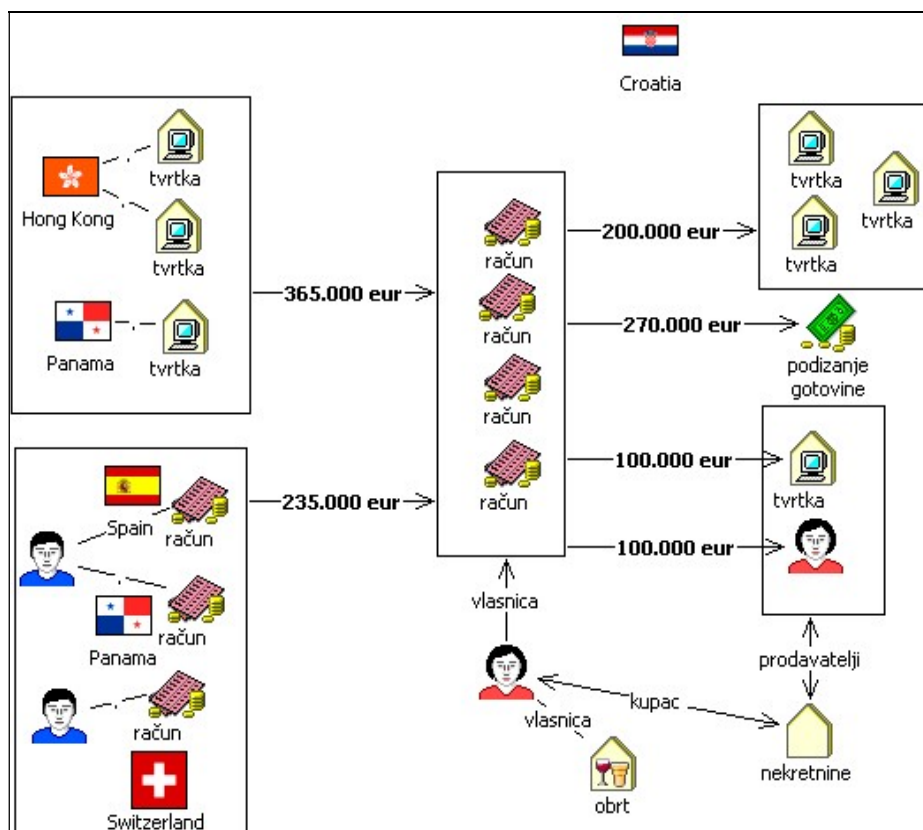
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da se naprijed opisanim transakcijama, prebacivanjem novca iz off shore u RH u korist računa domaće fizičke osobe te podizanjem gotovine s računa i kupnjom više nekretnina pokušao prikriti nezakoniti izvor novca koji moguće potječe od počinjenja porezno- kaznenih djela u RH.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje Poreznoj upravi, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca iz čl. 265. KZ-a u RH.

Karakteristike slučaja:

- domaća fizička osoba otvara više računa u različitim bankama u RH
- u korist računa domaće fizičke osobe evidentiraju se doznake iz inozemstva s računa off shore tvrtki te s računa stranih fizičkih osoba otvorenih u off shore državi
- podizanje gotovine s računa domaće fizičke osobe
- kupnja nekretnina
- nesrazmjer između iskazanog dohotka domaće fizičke osobe i vrijednosti nekretnina koje je ista kupila

**X. TIPOLOGIJE/UZORCI/TRENDOVI PRANJA NOVCA I
PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA
NOVCA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

X. TIPOLOGIJE, UZORCI, TRENDOWI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U REPUBLICI HRVATSKOJ

U poglavlju IX. ovoga izvješća opisani su pojedinačni slučajevi sa sumnjom na pranje novca, koje slučajeve je Ured dostavio nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje, a ovi slučajevi ukazuju na tipologije, uzorke i trendove pranja novca u Republici Hrvatskoj koje se ponavljaju kroz veći broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca.

10.1. Tipologije pranja novca

Karakteristike slučajeva koje je Ured tijekom 2018. godine, zbog sumnje na pranje novca prosljedio nadležnim tijelima (DORH, MUP, Porezna uprava) na daljnje postupanje i procesuiranje ukazuju na istu tipologiju pranja novca kao i u ranijim godinama. U nastavku se navode uočene određene karakteristike koje su zajedničke većem broju slučajeva u 2018.g. i koje su identificirane kao tipologije pranja novca, kako slijedi:

10.1.1. Uporaba tvrtki čiji vlasnici su stranci za pranje novca

Stranci u Republici Hrvatskoj osnivaju tvrtke na čije bankovne račune otvorene u Republici Hrvatskoj iz inozemstva transferiraju novac za koji se sumnja da potječe od kaznenih djela iz domene gospodarskog kriminaliteta počinjenih u inozemstvu te ga s računa podižu u gotovini ili ga transferiraju nazad u inozemstvo.

10.1.2. Uporaba bankovnih računa stranaca za pranje novca

Stranci u Republici Hrvatskoj otvaraju više bankovnih računa u različitim bankama na koje iz inozemstva primaju novac za koji se sumnja da potječe od kaznenih djela iz domene gospodarskog kriminaliteta počinjenih u inozemstvu. Nakon uplata novac s računa podižu u gotovini ili ga dalje transferiraju drugim fizičkim ili pravnim osobama u inozemstvo.

10.1.3. Uporaba neaktivnih tvrtki za pranje novca

Više tvrtki iz Republike Hrvatske koje nemaju nikakvih poslovnih aktivnosti uključuje se u lanac izvlačenja gotovine sa njihovih računa. Preko njihovih bankovnih računa na temelju računa za fiktivne poslove transferiraju se novčana sredstva koja potječu od imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima. Nakon višestrukog provođenja transakcija preko bankovnih računa tvrtki novac se podiže u gotovini.

10.1.4. Uporaba jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) za pranje novca

Jednostavna društva s ograničenom odgovornošću uključuju se u nezakonite aktivnosti povezane s pranjem novca (porezne prijevare).

10.1.5. Uporaba bankovnih računa za transakcije povezane s računalnim prijevarama

Fizičke osobe i tvrtke otvaraju bankovne račune u bankama u Republici Hrvatskoj na koje se transferira novac za koji se sumnja da potječe od kaznenog djela računalne prijevare počinjenog u inozemstvu ili Republici Hrvatskoj. Nakon uplata novac sa njihovih bankovnih računa se podiže u gotovini ili se transferira na bankovne račune drugih fizičkih osoba koje ga potom podižu na bankomatima, troše za kupnju putem POS uređaja ili ga transferiraju drugim fizičkim osobama u inozemstvo putem institucija za prijenos gotovog novca.

10.2. Trendovi pranja novca

Slijedom konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca koje je Ured obrađivao u 2018.g. te uzimajući u obzir i druge faktore koji utječu na trendove pranja novca (kretanja u gospodarstvu, vrsta kriminaliteta i njegovi pojavni oblici, zakonski okvir u području sprječavanja pranja novca,) za pretpostaviti je da će se nastaviti dosadašnji trendovi pranja novca i to kako slijedi:

- Korištenje bankovnih računa stranaca i tvrtki čiji vlasnici su stranci za pranje novca za koji se sumnja da potječe od kaznenih djela iz domene gospodarskog kriminaliteta počinjenih u inozemstvu na način da inozemne tvrtke temeljem računa za fiktive poslove iz inozemstva na njihove bankovne račune u Republiku Hrvatsku transferiraju novac koji se podiže u gotovini ili se dalje transferira na bankovne račune više fizičkih osoba i tvrtki u inozemstvo.
- Korištenje računa domaćih poslovno neaktivnih tvrtki za pranje novca za koji se sumnja da potječe od porezno-kaznenih djela (neutemeljenim umanjenjen poreznih obveza na štetu državnog proračuna pribavlja se nepripadna imovinska korist) na način da se preko njihovih računa provode transakcije temeljem računa za poslove koji nikada nisu obavljani i u kojima su neutemeljeno obračunati i iskazani iznosi poreza na dodanu vrijednost.
- Korištenje pravnih subjekata čiji pravni oblik je jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću za nezakonite aktivnosti (izdavanje računa za fiktivne poslove, PDV prijevare) povezane s pranjem novca.
- Korištenje gotovine kao instrument prikrivanja prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelima obzirom da je kod polaganja gotovine otežano utvrđivanje njezina pravog izvora odnosno daljnje raspolaganje ako se radi o gotovini koja je podignuta sa računa.
- Korištenje informacijskih tehnologija u financijskom poslovanju (internetsko i mobilno bankarstvo, e- poslovanje i dr) za nezakonite aktivnosti (računalne prijevare) povezane s pranjem novca.
- Korištenje virtualnih valuta za transakcije povezane s pranjem novca na način da se virtualni novac za koji se sumnja da potječe od nezakonitih aktivnosti koristi za ulaganja u legalne poslove.

10.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj

Polazeći od navedenih zajedničkih karakteristika pojedinih slučajeva te opisanih transakcija proizilaze i procjene tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj:

- Zlouporaba bankovnih računa poslovnih subjekata otvorenih u Republici Hrvatskoj za prikrivanje nezakonito stečenog novca u inozemstvu i Republici Hrvatskoj te ubacivanje istog u legalne financijske tokove u Republici Hrvatskoj
- Zlouporaba bankovnih računa stranaca otvorenih u Republici Hrvatskoj za prikrivanje nezakonito stečenog novca u inozemstvu i Republici Hrvatskoj te ubacivanje istog u legalne financijske tokove u Republici Hrvatskoj

- Zloupotreba poslovnih subjekata registriranih u off shore zonama i nekooperativnim jursdikcijama u prikrivanju novca stečenog na nezakoniti način te ulaganje istog u legalne poslove u Republici Hrvatskoj
- Ubacivanje visokih gotovinskih iznosa stečenih na nezakoniti način u legalne financijske tokove u Republici Hrvatskoj
- Zloupotreba internetskog i mobilnog bankarstva za nezakonite aktivnosti (računalne prijevare) povezane s pranjem novca
- Povećanje rizika od pranja novca koji proizlazi iz uporabe virtualnih valuta koje su prihvaćene za plaćanja putem interneta i za druga ulaganja (npr. kupnja nekretnina)

XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

Sve relevantne međunarodne organizacije i institucije (Vijeće Europe, Ujedinjeni narodi, Europska unija, Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka) ocijenile su hrvatski model i preventivni sustav kao suvremen i većim dijelom usklađen s međunarodnim standardima. Učinkovitost sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj kao i usklađenost istoga s međunarodnim standardima kontinuirano i periodički procjenjuju licencirani međunarodni eksperti Vijeća Europe, Odbora za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL).³

Rad Ureda, kao i rad drugih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj je pod kontinuiranim i periodičnim procjenama od strane licenciranih međunarodnih eksperata Vijeća Europe, Odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL).

MONEYVAL je u Republici Hrvatskoj proveo četiri procjene/evaluacije učinkovitosti i usklađenosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (1999., 2002., 2006. i 2013. godine). Procjena učinkovitosti provedena je na temelju tada važećih Preporuka FATF⁴ za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma i EU standarda. Izvješća o ocjeni Republike Hrvatske usvojena su na plenarnim sjednicama MONEYVAL-a u Strasbourgu.

Zaključci Četvrtog kruga evaluacije Republike Hrvatske od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL u odnosu na rad Ureda su sljedeći:

- zaposlenici Ureda su profesionalni, dobro obučeni, motivirani i redovito educirani
- visoki broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca koje je Ured dostavio nadležnim tijelima na daljnje postupanje u usporedbi s brojem otvorenih analitičkih predmeta Ureda, ukazuje na visoku kvalitetu analitičko-obavještajnog rada Ureda
- predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova istaknuli su da su analitički izvještaji Ureda visoke kvalitete i pružaju osnovu za pokretanje istraga.

Indeks Instituta u Baselu o sprječavanju pranja novca

Indeks Instituta u Baselu o sprječavanju pranja novca koristi se u izradi neovisne godišnje procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u svijetu, a temelji se na zakonodavnom okviru u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, ali i povezanim čimbenicima koji utječu na rizik od pranja novca i financiranja terorizma.

Prema izvješćima izdanim u listopadu 2018. i kolovozu 2017. od strane Međunarodnog centra za povrat sredstava (*International Centre for Asset Recovery*), a koji je dio Instituta u Baselu, Republika Hrvatska je ušla u top 10 najmanje rizičnih zemalja za pranje novca i financiranje terorizma od ukupno 129 zemalja u 2018. odnosno 146 zemalja u 2017. godini.

Polazeći od svega naprijed navedenog te od izvješća o procjeni hrvatskog preventivnog sustava od strane međunarodnih tijela i institucija, stvarno stanje u prevenciji pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj može se ocijeniti kao pozitivno i zadovoljavajuće, što potvrđuje i činjenicu da se Republika Hrvatska do sada nije našla niti na jednoj "crnoj listi" nekooperativnih jurisdikcija prema FATF-u.

³ MONEYVAL jest odbor stručnjaka Vijeća Europe zadužen za praćenje provođenja mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

⁴ Preporuke FATF (eng. *Financial Action Task Force*) jesu međunarodni standardi o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma izdani od Skupine zemalja za financijsku akciju

**XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I
AKTIVNOSTI DRUGIH DIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA
PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I AKTIVNOSTI DRUGIH DIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Obzirom na navedene tipologije/trendove pranja novca u 2018. godini, odnosno obzirom na procjenu tekućih i budućih opasnosti od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, te sukladno i preporukama međunarodnih relevantnih tijela, potrebno je:

12.1. Za Ured kao financijsko-obavještajnu jedinicu Republike Hrvatske :

1. osigurati daljnje kadrovsko ekipiranje Ureda popunjavanjem slobodnih radnih mjesta - analitičara,
2. osigurati izobrazbu i specijalizaciju djelatnika Ureda kroz unutarnje i vanjske (uključujući i međunarodne) oblike edukacije,
3. osigurati sredstva za sudjelovanje predstavnika Ureda na plenarnim i regionalnim sastancima Egmont grupe financijsko-obavještajnih jedinica.

12.2. Za druge dionike iz sustava SPNFT:

1. Provođenje financijskih istraga u predmetima kod kojih postoji sumnja da je ostvarena nezakonita imovinska korist većeg opsega,
2. Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta tijela nadležnih za otkrivanje i sprječavanje kaznenih djela, tijela kaznenog progona te nadzornih tijela Ministarstva financija,
3. Unaprjeđenje suradnje između nadzornih tijela u razmjeni podataka i podizanju kvalitete provođenja nadzora usklađenosti sa SPNFT,
4. Vođenje sveobuhvatne statistike o privremeno i trajno oduzetoj imovinskoj koristi stečenoj kaznenim djelom i međunarodnoj suradnji u predmetima pranja novca,
5. Uspostavljanje odgovarajućeg regulatornog sustava vezano za poslovanje s virtualnim valutama kako bi se smanjio rizik od pranja novca pri uporabi virtualnih valuta

Navedeno je potrebno osigurati od strane svih nadležnih tijela iz sustava sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj radi iznalaženja rješenja za identificirane slabosti u sustavu, a sve u cilju što učinkovitijeg odgovora na prepoznate tipologije/trendove pranja novca odnosno obzirom na tekuće i buduće opasnosti od pranja novca /financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

ZAKLJUČAK

Polazeći od ocjena u Izvješćima Vijeća Europe (MONEYVAL) te drugih međunarodnih institucija o procjeni preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma u Republici Hrvatskoj, a u okviru toga imajući u vidu i ocjene o učinkovitosti rada Ureda, kao financijsko-obavještajne jedinice Republike Hrvatske, proizlazi sljedeći zaključak:

- ❖ Republika Hrvatska je uspostavila preventivni model, s vodećom ulogom Ureda, kojim se sprječava zlouporaba korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma,
- ❖ Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske, na učinkovit način obavlja svoje zadaće, sukladno Zakonu i međunarodnim standardima, što potvrđuje da je Ured u potpunosti operativan i funkcionalan u svom radu,
- ❖ Republika Hrvatska upotrebljava jednake preventivne standarde kao i ostale države članice EU, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma usklađen je s međunarodnim standardima (stupio je na snagu 01.01.2018.),

U cilju daljnjeg unapređenja rada Ureda, Ured planira, u određenom vremenskom razdoblju realizirati sljedeće projekte:

Naziv projekta	Ciljevi projekta	Status projekta
Razvoj novih funkcionalnosti novog informacijskog sustava Ureda za sprječavanje pranja novca	Učinkovitija analitičko-obavještajna obrada sumnjivih transakcija	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja 2019.
Ustrojavanje Registra stvarnih vlasnika	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa odredbama 4. Direktive EU 2015/849 EP i Vijeća i preporukama FATF-a	Provedba je u tijeku.
Ažuriranje Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma za Republiku Hrvatsku	Prepoznavanje, razumijevanje i utvrđivanje mjera smanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma za Republiku Hrvatsku	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja 2019.
Popunjavanje sistematiziranih nepopunjenih radnih mjesta analitičarima	Administrativno i institucionalno jačanje Ureda	Provedba je u tijeku.
Akcijski plan uz Nacionalnu strategiju za prevenciju i suzbijanje terorizma vezano za nadležnosti Ureda	Jačanje sustava sprječavanja financiranja terorizma	Provedba je u tijeku.
Pripreme za peti krug evaluacije Republike Hrvatske od strane MONEYVAL-a	Jačanje sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma	Provedba je u tijeku.

KLASA: 470-04/19-04/1
URBROJ: 513-12-04/010-19-1

Dostavljeno:

- Vladi RH (1)
- potpredsjedniku Vlade i ministru financija (1)
- pismohrana (2)